

**CRNA GORA
MINISTARSTVO ODBRANE**

**IZVJEŠTAJ O RADU
MINISTARSTVA ODBRANE
ZA 2012. GODINU**

PODGORICA, mart 2013

SADRŽAJ

UVOD	4
REZIME.....	6
1. NORMATIVNE PRETPOSTAVKE	13
2. POLITIKE I PLANIRANJE SISTEMA ODBRANE	13
2.1. Godišnji nacionalni program (ANP).....	13
2.2. Izvještaj o PARP-u i progresu partnerskih ciljeva	13
2.3. Individualni program za partnerstvo i saradnju – IPCP	14
2.4. Planovi odbrane	14
2.5. Strategijski pregled odbrane Crne Gore - SPO	15
3. MEĐUNARODNA ODBRAMBENA SARADNJA.....	16
3.1. SARADNJA SA NATO, EU i UN.....	16
3.2. BILATERALNA SARADNJA	18
3.3. MULTILATERALNA SARADNJA	26
3.3.1. Proces saradnje ministara odbrane zemalja jugoistočne Evrope - SEDM.....	26
3.3.2. SEEC- forum za odbrambenu saradnju Zapadnog Balkana	26
3.3.3. Američko jadranska povelja (A5)	27
3.3.4. Centar za bezbjednosnu saradnju – RACVIAC	27
3.3.5 SEECF – Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi	27
3.3.6 RCC - Savjet za regionalnu saradnju.....	28
3.3.7. Realizacija međunarodnih sporazuma o kontroli naoružanja	28
4. RESURSI ODBRANE	30
4.1. LJUDSKI RESURSI	30
4.1.1. Organizacijske promjene.....	30
4.1.2. Proces upravljanja ljudskim resursima.....	30
4.2. MATERIJALNI RESURSI	34
4.2.1 Opremanje Vojske.....	34
4.2.2 Remont i održavanje	35
4.2.3 Rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme	36
4.2.4 Zaštita na radu, zaštita od požara i zaštita životne sredine	37
4.2.5 Obuka ljudstva logistike	38
4.2.6 Standardizacija i kodifikacija	39
4.2.7 Infrastruktura	40
4.3. INFORMACIONO-KOMUNIKACIONI SISTEMI	42

4.3.1 Modernizacija informaciono-komunikacionih sistema.....	42
4.3.2 Obuka zaposlenih.....	44
4.3.3 Zaštita informacija	44
4.3.4 Elektronski servisi i prenosni sistemi	44
4.4 BUDŽET.....	45
4.5 RJEŠAVANJE STAMBENIH POTREBA.....	46
5. VOJSKA CRNE GORE	47
5.1. ORGANIZACIJSKO FORMACIJSKA STRUKTURA.....	47
5.2 MISIJE I ZADACI	48
5.3 OBUKA I VJEŽBE	48
5.4 POMOĆ CIVILNIM INSTITUCIJAMA – II MISIJA ODBRANE.....	49
6. INSPEKCIJSKI NADZOR I UNUTRAŠNJA KONTROLA.....	50
7. VOJNO – BEZBJEDNOSNI POSLOVI	51
8.UNUTRAŠNJA REVIZIJA.....	51
9. JAVNOST RADA	52
ZAKLJUČAK	54
POJMOVNIK.....	56
Prilog 1: P R E G L E D ugovorene opreme za potrebe VCG u 2012. godini	58
Prilog 2: P R E G L E D uništenih ubojnih sredstava po MONDEM programu u 2012. godini	59
Prilog 3: P R E G L E D uništenih UbS po Tehničkom sporazumu sa Vladom SAD u 2012.godinu	62
Prilog 4: P R E G L E D ostvarenih prihoda prodajom NVO u 2012. godini	62
Prilog 5: P R E G L E D pokretnih stvari ustupljenih drugim subjektima po zaključcima Vlade Crne Gore	63
Prilog 6: PREGLED odliva kadra u MO i Vojsci u 2012. godini	64
Prilog 7: PREGLED PROPISA, SPORAZUMA (MEMORANDUMA) I DRUGIH AKATA	65

UVOD

Ministarstvo odbrane (u daljem tekstu Ministarstvo) je, u skladu sa članom 62 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", br. 38/03,22/08,42/11), uradilo Izvještaj o radu za 2012. godinu, kojim prezentuje rezultate koje je postiglo u izvještajnom periodu.

Izvještaj se sastoji iz devet poglavlja. U prvom poglavlju izvještaj se bavi normativnim pretpostavkama kao osnovnim preduslovom za funkcionisanje sistema odbrane. U drugom dijelu se tretiraju pitanja politike odbrane i planiranja sistema odbrane. Treći dio se odnosi na međunarodnu odbrambenu saradnju. U četvrtom poglavlju "Resursi odbrane", kroz posebno obrađene cjeline o ljudskim, materijalnim i finansijskim resursima i oblasti informaciono komunikacionih sistema, prikazano je stanje pomenutih resursa u Ministarstvu i Vojski Crne Gore (u daljem tekstu Vojska).

U petom poglavlju dat je pregled najvažnijih aktivnosti Vojske, koji je sastavni dio Godišnjeg izvještaja o ukupnom stanju u Vojsci, shodno odredbi člana 177 Zakona o Vojski Crne Gore. U šestom poglavlju su dati podaci o inspekcijskom nadzoru vršenom u oblastima izgrađivanja borbene gotovosti, zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite životne sredine. U sedmom poglavlju date su informacije o vojno-bezbjednosnim poslovima. U osmom poglavlju date su informacije o unutrašnjoj reviziji.

U devetom poglavlju izvještaja obrađena je pitanje javnosti rada Ministarstva odbrane.

Ministarstvo je, u skladu sa Godišnjim smjernicama za planiranje odbrane, a u cilju nastavka izgradnje sistema odbrane i definisanim prioritetima za 2012.godinu, postavilo sledeće ciljeve :

1. ADMINISTRACIJA (UPRAVLJANJE)

- Izrada Nacrta novog Strategijskog pregleda odbrane,
- Sprovođenje Akcionog plana Komunikacione strategije Crne Gore za ulazak u NATO,
- Implementacija Plana odbrane Crne Gore i inspekcijski nadzor njegovog ostvarivanja kod nosilaca odbrambenih priprema,
- Implementacija Studije integrisanog sistema nadzora mora.

2. VOJSKA CRNE GORE

- Dostizanje spremnosti Vojske za izvršavanje definisanih odbrambenih misija ,
- Dostizanje potrebnog stepena interoperabilnosti sa članica NATO,
- Nastavak obučavanja deklariranih snaga po OCC konceptu,
- Priprema jedinica za učešće u međunarodnim misijama.

3. MEĐUNARODNI PROGRAM

- Međunarodna odbrambena saradnja,
- Implementacija preuzetih obaveza u okviru PzM i MAP (ANP, PARP, IPCP),
- Učešće u međunarodnim misijama,
- Razvoj i unapređenje regionalne saradnje.

4. LJUDSKI RESURSI

- Obuka i usavršavanje kadra
- Nastavak učenja i usavršavanja stranih jezika.

5. MATERIJALNI RESURSI

- Održavanje potrebnog nivoa ispravnosti borbene tehnike,
- Realizacija Programa rješavanja viškova naoružanja i vojne opreme (NVO),
- Nastavak opremanja i modernizacije VCG,
- Izgradnja infrastrukture za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske ,
- Nastavak implementacije sistema kodifikacije.
- Izgradnja stanova za pripadnike Ministarstva i Vojske,

6. INFORMACIONO KOMUNIKACIONI SISTEMI

- Modernizacija i implementacija informaciono-komunikacionih sistema.
- Zaštita informacija.

REZIME**NORMATIVNE PRETPOSTAVKE**

Ministarstvo odbrane, pripremilo je Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani.

Ministarstvo odbrane dalo je mišljenje na šest predloga zakona, jedan nacrt uredbe, jedan akcioni plan, jedan nacrt nacionalnog programa sigurnosti, jedan predlog Etičkog kodeksa i jedan nacrt sporazuma, čiji su obrađivači druga ministarstva.

Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, postupano je po 57 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

POLITIKE I PLANIRANJE SISTEMA ODBRANE

Treći Godišnji nacionalni program (ANP) je predstavljen u NATO Štabu, Brisel (30.10.2012.godine) i započeta je njegova implementacija.

U proljeće 2012. godine Crna Gora je od NATO prihvatila treći paket od 49 partnerskih ciljeva. Urađen je odgovor na PARP upitnik 2012 i dostavljen u NATO štab u septembru 2012. godine.

U prethodnoj godini, uprkos nedovoljnim sredstvima za opremanje i modernizaciju, ostvaren je napredak u implementaciji III paketa PC.

U okviru realizacije PC-M2920 Mornarice, u toku je realizacija projekta „Mornarički informacioni upravljački sistem- MIUS“, za nadzor mora. Izvršena je nabavka i isporuka radarskih sistema i u toku je njihova ugradnja. Projekat će biti završen tokom 2013. godine. Takođe, izvršena je nabavka navigacijski i telekomunikacione opreme za realizaciju PC M-0035 i M 2842. Nastavljena je III faza digitalizacije radiorelejnih sistema i izgradnja II faze optičke infrastrukture PC (G2780,G2860). Značajan napredak ostvaren je u realizaciji PC-G4055 upravljanje lancem snadbijevanja-kodifikacija gdje je do sada kodifikovano 50 domaćih proizvoda. Nastavljen je proces obuke i opremanja deklariranih snaga po OCC konceptu (L001, L0047, G4490) i spremnost borbenih jedinica za učešće u misijama (L0035, L0037).

Ministarstvo odbrane je tokom 2012. godine pripremilo Nacrt novog Strategijskog pregleda odbrane . Predložene su izmjene postojeće organizacione strukture Vojske, glavni projekti modernizacije, finansijski troškovi, smjernice za unapređenje sistema materijalnih i ljudskih resursa i dr. Strategijski pregled odbrane će biti dostavljen Vladi Crne Gore na usvajanje do kraja aprila 2013. godine.

Kroz peti IPCP ciklus između NATO i Crne Gore planirano je učešće na 105 aktivnosti. Procenat realizacije IPCP aktivnosti za 2012. godinu iznosi oko 91 %.

MEĐUNARODNA ODBRAMBENA SARADNJA

Tokom godine Ministarstvo odbrane je imalo intenzivnu saradnju sa UN, NATO, EU i OEBS i zemljama partnerima.

Na osnovu potpisanih sporazuma o saradnji i usaglašenih aktivnosti za 2012. godinu potpisani su planovi bilateralne vojne i odbrambene saradnje sa 18 zemalja (Albanija, Austrija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Češka, Grčka, Holandija, , Makedonija, Njemačka, Rumunija, Slovenija, Srbija, Francuska, Poljska, Danska, Norveška, Mađarska, Turska, Velika Britanija). Procenat realizacije ovih planova je oko 80%.

Realizovani su brojni susreti na nivou ministra, načelnika Generalštaba, pomoćnika ministra, ali i nižim nivoima. Ministar odbrane učestvovala je na samitu NATO u Čikagu od 20. do 21.05.2012. godine, kao i na sastanku Sjeverno-atlantskog savjeta NATO sa ne-NATO državama kontributorima u misiji „ISAF“.

Ministar odbrane učestvovala je na sastanku ministara odbrane Jugoistočne Evrope (SEDM) koji je održan 02. i 03. oktobra 2012. godine u Sarajevu, gdje je izrazila spremnost Crne Gore da učestvuje u inicijativama Bugarske „Building Integrity“ i „Female Lidership in Security and Defense“.

U okviru NATO programa „Nauka za mir“, nastavljen je rad u okviru Gepsus projekta čiji je cilj projektovanje i izrada softverskog sistema za kompjutersku simulaciju elementarnih katastrofa. U narednom periodu planirano je da GEPSUS tim uz pomoć eksperata organizuje obuke za pripadnike Vojske koji će koristiti, zajedno sa saradnicima sa Univerziteta i drugim državnim institucijama, kapacitete GEPSUS projekta.

Aktivnosti sa NATO i zemljama partnerima bile su usmjerene uglavnom na osposobljavanje i usavršavanje kadra, podizanja nivoa kapaciteta i sposobnosti pojedinaca i jedinica Vojske u skladu sa NATO standardima, kao i aktivnosti u cilju implementacije Partnerskih ciljeva. Pored ovoga ostvarena je odlična saradnja i na polju školovanja kadeta za potrebe Vojske .

RESURSI ODBRANE

Ljudski resursi

Krajem 2012. godine, u skladu sa Zakonom o državnoj upravi i Zakonom o odbrani, predložena je izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane koji je usvojen u januaru 2013.godine.

U 2012.g., studije je završilo 10 kadeta (iz VA Grčke 4, VA Srbije 2 i VA SAD 1 kadet,3 kadeta VA SR Njemačke). Jedan kadet koji se školovao na VA u SR Njemačkoj završiće školovanje krajem januara 2013.godine. U inostranim Vojnim akademijama obrazuje se trenutno 30 kadeta, od čega: u Republici Grčkoj 8 kadeta, u Republici Srbiji 5 kadeta, u SR Njemačkoj 2 kadeta, u Republici Makedoniji 13 kadeta, u SAD-u 1 kadet i u Republici Italiji 1 kadet.

Tokom 2012. godine, u Ministarstvo odbrane, u radni odnos primljena su 23 državna službenika i namještenika, dok su u Vojsci primljena u radni odnos 22 lica: 12 oficira, 5 podoficira, 3 civilna lica i 2 vojnika po ugovora.

Tokom 2012. godine, služba je prestala za 75 lica na službi u Vojsci i za 6 lica u Ministarstvu odbrane .

Programom sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2011. – 2012.godina, nastavljeno je sa realizacijom aktivnosti/mjera koje se odnose na uključivanje rodne perspektive u obuku zaposlenih u sektoru bezbjednosti, a naročito za mirovne misije i ažuriranje baza podataka o zastupljenosti polova u Vojski i diplomatskim misijama.

Materijalni resursi

Iz domena materijalnih resursa, težište rada Ministarstva odbrane tokom 2012. godine bilo je usmjereno na opremanje jedinica Vojske Crne Gore savremenom opremom, rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme, uspostavljanje sistema standardizacije i kodifikacije u sistemu odbrane Crne Gore i održavanju zahtjevanog nivoa ispravnosti borbene tehnike.

U toku 2012. godine nastavljen je proces modernizacije i opremanje jedinica Vojske novim naoružanjem i opremom. Poseban akcenat dat je projektima digitalizacije radio relejnih sistema, nadzora mora i obale kao i opremanje deklariranih snaga shodno partnerskim ciljevima. Za opremanje i modernizaciju, u 2012.godini, izdvojeno je 7,32% od tekućeg budžeta što predstavlja nizak nivo izdvajanja i ne omogućava realizaciju partnerskih ciljeva po predviđenoj dinamici.

U okviru programa za demilitarizaciju (MONDEM program), kojim je planirana neutralizacija 1.489,68 tona, izvršena je neutralizacija 511,24 tone ubojnih sredstava. Do sada je u okviru ovog programa ukupno neutralisano 1.142,27 tona ubojnih sredstava i 825 komada raznog zastarjelog naoružanja. U okviru Tehničkog sporazuma planirana je neutralizacija 1.812.70 tona. U 2012. godini izvršena je neutralizacija 183,01 tona ubojnih sredstava. Do sada je u okviru ovog programa ukupno neutralisano 1.075,27 tona ubojnih sredstava i 200 komada raznog zastarjelog naoružanja. Ukupno u periodu od 2006. godine do danas, u sopstvenoj organizaciji do sada neutralisano 267,18 tona ubojnih sredstava.

U okviru Programa za demilitarizaciju Crne Gore (MONDEM program) , a u cilju stvaranja uslova za sigurno skladištenje ubojnih sredstava, realizovan je projekat rekonstrukcije dva objekta u skladištu municije „Brezovik“, kroz donaciju SR Njemačke.

U 2012. godini nastavljene su aktivnosti na planu izgradnje stanova za pripadnike Ministarstva i Vojske i poboljšanju njihovog standarda .

Završeni su radovi na izgradnji stambeno-poslovnog objekta u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana "Stambena zajednica 6 - Kruševac Izmjene i dopune" u Podgorici (Blok 15 u Tološima). Ministarstvo odbrane je ovaj projekat realizovalo putem suinvestiranja sa d.o.o. "Cijevna Komerc". Od ove zajedničke izgradnje Ministarstvu odbrane je pripalo 46 stambenih jedinica. Svi radovi predviđeni Glavnim projektom su završeni i izdata je upotrebna dozvola.

U saradnji sa Direkcijom javnih radova, urađen je Glavni projekat izgradnje stambenog kompleksa na lokaciji Rsojevica u Opštini Danilovgrad. Prema urađenoj tehničkoj dokumentaciji predviđeno je da u ovim objektima bude 68 stambenih jedinica.

Rješavanje stambenih potreba

Tokom 2012.godine nastavljen je proces unapređenja životnog standard pripadnika Ministarstvu i Vojsci kroz rješavanje stambenih potreba. Raspisan je konkurs za raspodjelu 55 stanova u zakup na neodređeno vrijeme, sa pravom kupovine pod povoljnim uslovima. U toku 2012. godine donešeno je 9 rješenja o dodjeli i dva rješenja o preimenovanju stanova. Od navedenih 9 rješenja o dodjeli, četiri stana su dodijeljena PVL, jedno CL, jedan penzionisanom vojnom licu i tri ostalima.

Budžet

Zakonom o budžetu za 2012. godinu iz tekućeg budžeta države odobreno je 37.644.619,28€ i dato pravo na korišćenje sopstvenih prihoda do nivoa njihovog ostvarenja (2,5 mil.€). Usled pogoršanja makroekonomske situacije, te donošenja Zakona o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2012. godinu (rebalans budžeta), umanjeње sredstava iz budžeta iznosilo je 1.247.893,68€ ili 3%.

Usled preusmjerenja sredstava Ministarstvu rada i socijalnog staranja sredstva su dodatno umanjena u iznosu od 330.000,00€, te su preostala sredstva iz budžeta iznosila 36.066.725,60€. Zaključno sa 31.12.2012. isplaćeno je 35.112.706,50€ ili 97,35% u odnosu na preostala sredstva i prenijete obaveze u iznosu od 362.478,55€ ili 1% u odnosu na preostala sredstva.

Osim sredstava odobrenih iz tekućeg budžeta, u 2012. godini je iz dodatna tri izvora obezbijeđeno 1.623.903,94€:sopstveni prihodi - 879.050,29€, donacije - 198.019,98€ i dodatna sredstva iz budžeta države - 546.833,67€.

U strukturi ukupno isplaćenih sredstava u 2012. godini u iznosu od 36.662.996,34€ učešće personalnih izdataka iznosi 69.97%, tekućih izdataka 21.22%, kapitalnih izdataka 7.32% i sredstava na ime obaveza iz prethodnih godina 1,49%.

Informaciono komunikacioni sistemi

U toku 2012. godine težište razvoja i zaštite informaciono-komunikacionih sistema bilo je usmjereno na realizaciju više projekata i drugih aktivnosti, od kojih su najvažnije:

- Realizacija optičke infrastruktura u kasarni na aerodromu Golubovci u Podgorici,
- Početak realizacije optičke infrastruktura u kasarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu,
- Nadogradnja jezgra postojećeg informaciono-komunikacionog sistema u cilju unapređenja informaciono-komunikacionih servisa,
- Nastavak izgradnje digitalnog radio-relejnog sistema prema Nikšiću,
- Nabavka opreme za taktičku radio komunikaciju jedinica Vojske.

Tokom 2012.godine po pitanju zaštite informacija realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Na osnovu zaključka Vlade Crne Gore formirana je komisija za izradu „Elaborata sa definisanim nadležnostima državnih organa u borbi protiv cyber (računarskog) kriminala“, koja je i uradila ovaj Elaborat,
- Procuirana je procedura za uspostavljanje radnog tijela „Savjeta“ za borbu protiv cyber kriminala,

- Na osnovu zaključka Vlade Crne Gore ministar odbrane je formirao interresornu radnu grupu za sprovođenje aktivnosti na uspostavljanju sistema informatičke zaštite tajnih podataka – INFOSEC.

VOJSKA CRNE GORE

U izvještajnoj godini, Vojska je uspješno izvršila sve postavljene zadatke koji se prije svega odnose na održavanje potrebnog stepena borbene gotovosti, angažovanja u međunarodnim misijama, obuku deklariranih sastava i pružanja pomoći civilnim institucijama i stanovništvu prilikom elementarnih nepogoda.

Ministarstvo i Vojska nastavile su učešće u mirovnim misijama, dajući svoj doprinos izgradnji mira u svijetu, i to:

Mirovna misija ISAF - Tokom 2012. godine svoje angažovanje u misiji „ISAF“ završili su četvrti i peti kontingent. Četvrti crnogorski kontingent, koji je brojao 39 pripadnika, svoje angažovanje u misiji „ISAF“ završio je krajem februara 2012. godine. Peti crnogorski kontingent je brojao 39 pripadnika, a u misiji "ISAF" bio je angažovan u periodu od 14. februara do 26. septembra 2012. godine.

Trenutno je u misiji angažovan šesti kontingent, u okviru kojeg su angažovana dva službenika Uprave policije Crne Gore u sastavu policijskog savjetničkog tima.

Mirovna misija UNMIL - Crna Gora je nastavila da daje svoj doprinos mirovnoj misiji Ujedinjenih nacija „UNMIL“ u Liberiji, angažovanjem dva oficira u svojstvu vojnih posmatrača. U ovoj misiji su u toku 2012. godine angažovana dva pripadnika a od 2006. godine ukupno sedam pripadnika Vojske.

Mirovna operacija ATALANTA - U toku 2012. godine u mirovnoj operaciji „EU NAVFOR-ATALANTA“, kroz tri rotacije, bila su angažovana četiri pripadnika Vojske, na brodovima Ratne mornarice Republike Grčke i Republike Italije.

Obuka i vježbe - Tokom 2012. godine, u zemlji i u inostranstvu, realizovana je 261 aktivnost iz oblasti osposobljavanja na kojima su bila angažovana 2002 pripadnika Vojske. U Crnoj Gori je realizovano 69 aktivnosti na kojima su učestvovala 1424 pripadnika Vojske, dok su u inostranstvu realizovane 192 aktivnosti na kojima je učestvovalo 578 pripadnika.

U Crnoj Gori su izvedene četiri međunarodne vojne vježbe: „**COMMON CHALLENGE 2012**“; „**ADRION RISE 12**“; „**MNE-SLO DIVE 12**“; „**DOLPHIN 2012**“.

Na vježbama u inostranstvu tokom 2012. godine učestvovalo je ukupno 108 lica.

Najveća vježba je bila COMMON CHALLENGE, koja je izvedena u rejonu Bara, sa oko 350 učesnika. Pored pripadnika Vojske učestvovali su pripadnici austrijske Vojske. Cilj vježbe je bio provjera dostignutog stepena obučenosti za planinsko ratovanje.

Pomoć civilnim institucijama – II misija odbrane - Jedan od najvećih izazova, u toku 2012. godine, bila je pomoć građanima Crne Gore prije, u toku i poslije vanrednog stanja izazvanog sniježnim padavinama izuzetno jakog inteziteta.

U toku vanrednog stanja jedinice Vojske realizovale su 596 raznovrsnih i složenih zadataka. Dominirali su poslovi uklanjanja snijega sa putnih pravaca i prilaza objektima od posebnog

značaja, dopremanje hrane za ljude i stoku, lijekova, goriva i ogreva ugroženom stanovništvu, te medicinskih pregleda lica.

Crna Gora je 13. februara uputila zahtjev NATO-u za pomoć preko "EADRCC" (Evroatlantski centar za koordinaciju u kriznom reagovanju), tražeći podršku za realizaciju zadataka. Angažovani su po 1 helikopter iz sastava Oružanih snaga Republike Grčke, Republike Slovenije i Republike Hrvatske, dok su Sjedinjene Američke Države uputile dva helikoptera za medicinsku evakuaciju i transport tereta.

Ljudstvo i tehnika Vojske bili su angažovani na gašenju požara u opštinama Mojkovac, Pljevlja, Nikšić, Podgorica, Danilovgrad, Tivat i Bar. Pored gašenja požara Vojska je pružila značajnu pomoć kod otklanjanja posljedica od požara u Kampu za raseljena lica „Konik I i II“ u Podgorici. Takođe, pomoć je iskazana prilikom izgradnje puta u selu Mrtvo Duboko, u opštini Kolašin.

INSPEKCIJSKI NADZOR I UNUTRAŠNJA KONTROLA

Kontrola i ocjenjivanje borbene gotovosti u jedinicama Vojske Crne Gore bila je težišna aktivnost u radu Odjeljenja. Realizovane je sedam inspekcijskih kontrola borbene gotovosti. Inspekcijskim nadzorom izvršen je neposredan uvid u knjiženja nepokretnosti kojim raspolaže Ministarstvo odbrane. Inspekcijskim nadzorom utvrđeno je da su ustrojene i ažurne evidencije o nepokretnostima koje koristi Ministarstvo, zaključenim ugovorima o zakupu i uplatama ugovorenih zakupnina.

Realizovane su četiri planirane unutrašnje kontrole zaštite tajnih podataka i utvrđeno je poboljšanje stanja u primjeni mjera zaštite tajnih podataka u odnosu na 2011. godinu.

Osim planskih kontrola Inspekcija je realizovala i četiri vanredne i nenajavljene kontrole u Vojsci.

Vršenjem inspekcijskog nadzora nije utvrđeno kršenje zakonskih propisa koje bi zahtijevalo pokretanje disciplinske i krivične odgovornosti.

VOJNO BEZBJEDNOSNI POSLOVI

U okviru implementacije Zakona o odbrani, Vlada Crne Gore je usvojila izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu odbrane kojim je definisana unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Odjeljenju za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove.

Takođe, sačinjen je koncepcijski dokument u skladu sa NATO doktrinom koji je poslužio kao osnova za usaglašavanje potrebnih vojno obaveštajnih elemenata i pozicija u Ministarstvu i Vojsci. Urađeni su podzakonski akti neophodni za formiranje Odjeljenja i u toku je procedura njihovog usvajanja. U zgradi Ministarstva odbrane je opredijeljen prostor u kojem će biti smještene kancelarije Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove.

JAVNOST RADA

Tokom protekle godine ministar odbrane prof.dr Milica Đurišić Pejanović imala je redovnu godišnju i više tematskih konferencija za novinare, izjava za javnost i intervju, te konsultativnih susreta sa predstavnicima medija i nevladinog sektora.

Javnost rada Ministarstva odbrane ostvaruje se kroz: redovno ažuriranje sajta Ministarstva i Vojske, mjesečno izdavanjem časopisa PARTNER, učešće u implementaciji Komunikacione strategije Vlade Crne Gore, izdavanjem informativnog biltena dva puta mjesečno za pripadnike Ministarstva i Vojske.

Predstavnici Ministarstva su intenzivno uključeni u aktivnosti vezane za implementaciju Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama. U tom cilju, realizovane su brojne tribine, panel diskusije, okrugli stolovi, konferencije, seminari i radionice.

1. NORMATIVNE PRETPOSTAVKE

Ministarstvo je pripremilo Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka (donijela Skupština Crne Gore 26. 7.2012. godine) i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani (Skupština Crne Gore donijela 27.02.2012. godine).

Za sprovođenje Zakona o Vojsci Crne Gore iz nadležnosti ministarstva pripremljen je Pravilnik o ocjenama, kriterijumima i postupku za ocjenjivanje, vrsti nagrada i drugih priznanja i postupku njihovog dodjeljivanja licima u službi u Vojsci .

Za sprovođenje Zakona o vazdušnom saobraćaju iz nadležnosti ministarstva pripremljen je Pravilnik o bližim uslovima za sigurnu vazdušnu plovidbenost vojnog vazduhoplova.

Ministarstvo je dalo mišljenje na šest predloga zakona, jedan nacrt uredbe, jedan akcioni plan, jedan nacrt nacionalnog programa sigurnosti, jedan predlog Etičkog kodeksa i jedan nacrt sporazuma, čiji su obrađivači druga ministarstva.

U oblasti Evropskih integracija pripremljen je Prilog Ministarstva odbrane i Direkcije za zaštitu tajnih podataka za godišnji izvještaj o napretku Crne Gore.

Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, postupano je po 57 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

U prilogu 7 ovog izvještaja dat je pregled propisa i drugih akata koje je pripremilo Ministarstvo.

2. POLITIKE I PLANIRANJE SISTEMA ODBRANE

2.1. Godišnji nacionalni program (ANP)

Ministarstvo je uspješno realizovalo sve aktivnosti iz II (vojno-odbrambena pitanja) i III poglavlja (resursi odbrane) drugog ANP. U periodu jul-septembar 2012. godine Ministarstvo odbrane je učestvovalo u izradi trećeg ANP. Savjet za Partnerstvo za mir je prihvatio predlog trećeg ANP-a Crne Gore 04.10.2012. godine i uputio ga Vladi Crne Gore, koja ga je usvojila 11.10.2012. godine. Godišnji nacionalni program - ANP predstavljen je u NATO Štabu, Brisel (30.10.2012.godine), i započeta je njegova implementacija.

2.2. Izvještaj o PARP-u i progresu partnerskih ciljeva

U proljeće 2012. godine Crna Gora je od NATO prihvatila treći paket od 49 partnerskih ciljeva (PC). Svi PC su prenijeti iz drugog paketa, osim dva, koji su u potpunosti implementirani. Prilikom usaglašavanja trećeg paketa PC konstatovan je progres u njihovoj implementaciji. U okviru trećeg paketa PC, Ministarstvo odbrane i Vojska su odgovorni za implementaciju 42 PC, Ministarstvo vanjskih poslova i EI za 1 PC, Ministarstvo unutrašnjih poslova za 1 PC, Uprava policije za 4 PC i Direkcija za zaštitu tajnih podataka za 1 PC. Ministarstvo odbrane je koordinator za praćenje realizacije partnerskih ciljeva na nivou Crne Gore, jer je dio partnerskih ciljeva u nadležnosti drugih ministarstava.

Crna Gora je od NATO u junu 2012. godine dobila dobila PARP upitnik, čime je otpočeo četvrti ciklus PARP. U periodu jul-septembar 2012. godine izvršena je priprema PARP odgovora, tako da je isti krajem septembra dostavljen u NATO štabu u Briselu. Na osnovu

PARP odgovora NATO priprema PARP procjenu za Crnu Goru, koju će Crna Gora dobiti u proljeće 2013. godine.

Uprkos nedovoljnim finansijskim sredstvima koje je Ministarstvo imalo u 2012. godini nastavljen je progres u realizaciji III paketa Partnersih ciljeva. U okviru realizacije PC-M2920 Mornarice, u toku je realizacija projekta „Mornarički informacijski upravljajući sistem-MIMS“, za nadzor mora. Izvršena je nabavka i isporuka radarskih sistema i u toku je njihova ugradnja. Uspostavljanje operativnog centra za nadzor mora biće realizovan u prvoj polovini tokom 2013. godine. Takođe, izvršena je nabavka navigacijski i telekomunikacione opreme za realizaciju PC M-0035 i M 2842. Nastavljena je III faza digitalizacije radiorelejnih sistema i izgradnja II faze optičke infrastrukture (G2780,G2860). Značajan napredak ostvaren je u realizaciji PC-G4055 upravljanje lancem snadbijevanja-kodifikacija gdje je do sada kodifikovano 50 domaćih proizvoda. Nastavljen je proces obuke i opremanja deklariranih snaga po OCC konceptu (L001, L0047,G4490..) i spremnost borbenih jedinica za učešće u misijama (L0035,L0037).

Značajan dio partnerskih ciljeva, u dijelu obuke i vježbi, u toku 2012. godine realizovan je kroz međunarodne vježbe „IMMEDIATE RESPONSE 2012“, „SHARED RESILIAN 2012“, „COMBINED ENDEAVOR 2012“, „COMMON CHALLENGE 2012“ „ADRION CAX /LIVEX“.

2.3. Individualni program za partnerstvo i saradnju – IPCP

Crna Gora je tokom 2012. godine uspješno realizovala peti Individualni program za partnerstvo i saradnju – IPCP. Kroz IPCP između NATO i Crne Gore planirano je učešće na 105 aktivnosti iz Menija za saradnju sa partnerima – PCM, od čega 16 nije realizovano od strane organizatora, dok crnogorski predstavnici nisu učestvovali na 8 aktivnosti. Ukoliko izuzmemo otkazane aktivnosti, procenat realizacije IPCP aktivnosti za 2012. godinu iznosi oko 91 %.

2.4. Planovi odbrane

Ministarstvo je u 2012. godini nastavilo sa radom na pružanju stručne pomoći nosiocima odbrambenih priprema i time omogućilo da se izvrši inspekcija dostignutih odbrambenih priprema sljedećih nosilaca odbrambenih priprema:

- Inspekcija Plana odbrane Opštine Mojkovac (29.02.2012.godine),
- Inspekcija Plana odbrane Kompanije „Plantaže“ AD (11.04.2012.godine),
- Inspekcija Plana odbrane Ministarstva ekonomije (29.04.2012.godine),
- Inspekcija Plana odbrane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja (07.06.2012.godine),
- Inspekcija Plana odbrane „Željezničke infrastrukture“ (14.11.12.godine).

Kontidžensi planovi ili planovi podrške Ministarstva i Vojske civilnim institucijama u kriznim situacijama, kao što su prirodne i vještački izazvane katastrofe , borba protiv terorizma, u 2012. godini, obuhvatao je ažuriranje operativnih planova podrške civilnim institucijama po drugoj (II) misiji i njihovo usaglašavanje sa kontidžensi planovima.

Rad na ovim planovima obuhvatao je i mnogobrojne druge aktivnosti vezane za edukaciju u zemlji i inostranstvu (seminare, radionice, vježbe i druge pripreme. U okviru SEDM inicijative

Crna Gora je aktivno učestvovala na najvećoj simulacionoj kompjuterskoj vježbi sa zemljama u regionu, SEESIM12, koja se održala u oktobru 2012.godine u Bugarskoj. Jedan izdvojeni sajt je bio lociran u kasarni u Danilovgradu. U realizaciju ove vježbe bili su uključeni i predstavnici Sektora za vanredne situacije i predstavnici Opština.

2.5. Strategijski pregled odbrane Crne Gore - SPO

Zbog uticaja ekonomske krize i nerealne projekcije sredstava za odbranu i nivoa ambicija Vojske, date u Strategijskom pregledu odbrane 2010 , nakon izvršenih analiza javila se potreba da se uradi novi SPO. Ministarstvo je krajem 2012. godine pripremlilo Nacrt novog Strategijskog pregleda odbrane . U nacrtu novog SPO predložene su sledeće ključne izmjene:

- Izvršeno je redefinisane Misija i zadataka sistema odbrane, koje su usklađene sa konceptom kolektivnog sistema bezbjednosti,
- Definisan je nova struktura Vojske i prelazak sa brigadne na bataljonsku organizaciju,
- Definisani su glavni prioriteti modernizacije Vojske (nabavka višenamjenskih helikoptera, opremanje deklariranih sastava, rješavanje pitanja nadzora mora i vazduha i dr.),
- Definisani su odbrambeni troškovi za desetogodišnji period koji su usklađeni sa zahtjevima modernizacije, partnerskih ciljeva i mogućnostima države.

Tokom izrade SPO Ministarstvo je imalo podršku od strane Ministarstva odbrane Sjedinjenih Američki Država (SAD) i R.Slovenije. Ova podrška se ogledala u angažovanju tima eksperata Centra za civilno-vojne odnose (CCMR) iz SAD i vojnih savjetnika R.Slovenije u Crnoj Gori. Strategijski pregled odbrane će biti dostavljen Vladi Crne Gore na usvajanje do kraja aprila 2013. godine.

Proces izrade Dugoročnog plana razvoja odbrane na kojem se radilo tokom 2011. godine zaustavljen je zbog izrade novog Strategijskog pregleda odbrane. Usvajanjem novog Strategijskog pregleda odbrane stvorile se uslovi za izradu Dugoročnog plana razvoja odbrane. Završetak izrade Nacrta Dugoročnog plana razvoja odbrane planiran je do kraja 2013. godine.

2.8 Registar za zaštitu tajnih podataka

U Registru za zaštitu tajnih podataka vrše se poslovi koji se odnose na: prijem, evidenciju i čuvanje NATO, EU i drugih tajnih podataka proslijeđenih Ministarstvu i Vojsci; raspoređivanje i distribuciju tajnih podataka krajnjim korisnicima u Ministarstvu i Vojsci kojima su obezbijeđeni uslovi za rad sa tajnim podacima; vršenje procjene ugroženosti tajnih podataka proslijeđenih Ministarstvu i Vojsci i preduzimanje i unapređenje mjera za obezbjeđivanje fizičke i tehničke zaštite tajnih podataka; uništavanje tajnih podataka koji nisu u operativnoj upotrebi; pravilno i ažurno vođenje evidencije o licima kojima je izdata dozvola za pristup tajnim podacima; druge poslove iz djelokruga Registra.

U toku 2012.godini ukupno je primljeno 3167 NATO dokumenta od čega interno 132, povjerljivo 97 i tajno 2938. Tokom 2012. godine uspješno je realizovana inspekcija od strane NATO kancelarije za bezbjednost (NOS).

1. MEĐUNARODNA ODBRAMBENA SARADNJA

U skladu sa strateškim spoljno-političkim ciljevima Crne Gore - punopravno članstvo u NATO i EU, ostvaren je veliki broj kontakata sa zemljama u regionu i partnerima.

Ministar odbrane je učestvovala na:

- NATO Samitu u Čikagu (20. i 21.05.) i
- Sastanku Sjeverno-atlantskog savjeta NATO sa ne-NATO zemljama kontributorima u misiji ISAF, na nivou ministara odbrane, NATO štab, Brisel (10.10.)

Održani su sastanci i susreti sa:

- komandantom KFOR-a, general-majorom Ehrardom Drevsom (24.01.),
- SACEUR-om i US EUCOM-om, admiralom Džejsom G. Stavridisom, Podgorica (14.03.) i SHAPE, Mons (28.06.) i
- zamjenikom Generalnog sekretara NATO, ambasadorom Aleksandrom Veršboom, Podgorica (19.07.)

Ministarstvo odbrane je bilo suorganizator :

- Foruma »TO BE SECURE« u saradnji sa Euroatlantskim klubom Crne Gore, Budva (04.-06.06.)

3.1. SARADNJA SA NATO, EU i UN

Kroz redovnu komunikaciju sa Vojno-odbrambenim dijelom Misije Crne Gore pri NATO u Briselu, kao i crnogorskim oficirima za vezu u Direktoratu za vojno partnerstvo - MPD, SHAPE, Mons i partnerskim štabnim elementima - PSE u NATO komandama JFC Napulj i SHAPE, Mons, Ministarstvo odbrane održava i unapređuje konstruktivnu i plodonosnu saradnju sa NATO i partnerskim zemljama.

Vojno-odbrambeni dio Misije Crne Gore pri NATO u Briselu uspješno razvija kontakte i saradnju sa drugim misijama NATO i partnerskih zemalja pri NATO i učestvuje u radu brojnih NATO-PzM komiteta. Kapetan bojnog broda Dragoslav Pumpalović je u septembru zamijenio kapetana fregate Darka Knežića na poziciji vojnog savjetnika u Misiji CG pri NATO.

PSE - Crnogorski oficiri pokrivaju dvije pozicije Partnerskog štabnog elementa i to: u Direktoratu za vojno partnerstvo - MPD, SHAPE, Mons i Združenoj komandi NATO snaga - JFC, Napulj. Poručnik bojnog broda Radosav Nikolić je u avgustu zamijenio pbb Željka Ojdanića na PSE poziciji u JFC Napulju.

Saradnja sa JFC Napulj - Delegacija Ministarstva je učestvovala na Ekspertskom štabnom sastanku sa predstavnicima Združene komande NATO snaga - JFC u Napulju. (26. i 27.11.)

NATO škola Oberammergau - Kroz IPCP aktivnosti je planirano učešće na 31 aktivnosti u organizaciji NATO škole, od čega je jedna otkazana, a Ministarstvo odbrane nije imalo predstavnike na 4 aktivnosti.

NATO i PzM sistem naprednog učenja na daljinu - ADL sistem - Nastavljeno je sa korišćenjem Sistema naprednog učenja na daljinu – ADL, u cilju adekvatne pripreme crnogorskih predstavnika za učešće na NATO kursovima.

Podrška snagama KFOR-a prilikom tranzita kroz Crnu Goru - Ministarstvo je, u skladu sa Sporazumom o tranzitnim aranžmanima, kontakt institucija za sve aktivnosti KFOR-a u Crnoj Gori. Tokom 2012. godine je realizovano 10 prelazaka. Realizovane su dvije posjete komandanata KFOR-a, general-majora Ehrarda Drevesa (24-25.01.) i general-majora Volkera Halbauera (06.11).

NATO program „Nauka za mir“ - Gepsus projekat

U okviru NATO programa „Nauka za mir“, u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore, Elektrotehničkim fakultetom Podgorica, nastavljena je realizacija projekta GEPSUS ("Geographical Information Processing for Environmental Pollution-Related Security within Urban Scale Environments") čiji je cilj projektovanje i izrada softverskog sistema za kompjutersku simulaciju elementarnih katastrofa, kao i katastrofa izazvanih ljudskim faktorom sa akcentom na vazdušne zagadivače, a krajnja svrha je spašavanje života i umanjeње materijalnih šteta.

Nakon analize postojećih kapaciteta i spremnosti kadra koji posjeduje Ministarstvo i Vojska, u novembru 2011. godine, Ministarstvo odbrane određeno je kao krajnji korisnik GEPSUS projekta. Gepsus projekat (trogodišnji projekat) je trebalo da bude finaliziran u prvom kvartalu 2013. godine, međutim zbog dodatnih obaveza projekat je od strane NATO-a produžen za još šest mjeseci. Ministarstvo i Vojska kao krajnji korisnik su u proteklom periodu radili na sledećim aktivnostima :

- Dodijeljivanje prostorija u Vazduhoplovstvu VCG koje će biti korištene u svrhe projekta;
- Asistencija u specifikaciji opreme koja će biti dodijeljena Ministarstvu na korišćenje u svrhe projekta;
- Definisanje članova tima Ministarstva za GEPSUS projekat;
- Kordinacija sa institucijama koje će biti zadužene u budućem vremenu nakon realizacije projekta;
- Razmatranje raspoloživosti GIS data podataka koje su neophodne za formiranje Mape za svrhe projekta;
- Analiziranje kapaciteta i opreme Vojske koje će biti na raspolaganju nakon realizacije projekta;
- U Novembru 2011, su takođe organizovane radionica i studija kako bi se prikupili podaci od strane svih sudionika (stakeholdera) koji su uključeni u upravljanje kriznim situacijama, kao što su vladina ministarstva, agencije, i ključni industrijski objekti koji proizvode opasne hemijske materije (HAZAMAT); (Vježba u kasarni Danilovgrad 11.2011.)

U budućem periodu planirano je da GEPSUS tim uz pomoć eksperata organizuje obuku za pripadnike Vojske koji će zajedno sa saradnicima sa Univerziteta i drugim državnim institucijama koristiti kapacitete GEPSUS projekta.

3.2. BILATERALNA SARADNJA

Intenzivna bilateralna saradnja sa zemljama u regionu i članicama NATO, kao i jačanje regionalne saradnje kroz regionalne projekte i organizacije, bili su u cilju ostvarivanja preuzetih obaveza i ispunjenja uslova za evroatlantske integracije.

U 2012. godini potpisani su:

- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Hrvatske o principima za doprinos Savjetodavnim policijskim timovima u okviru operacije ISAF, potpisan 19. septembra 2012. godine,
- Protokol između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane NR Kine kojim se konkretizuju uslovi za donaciju Ministarstvu odbrane Crne Gore u vrijednosti od pet miliona juana (preko 500 000 eura za IT i komunikacijsku opremu, septembar 2012.godine,
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane Kanade i Vojske Kanade u vezi sa kanadskim Programom vojne obuke i saradnje, novembar 2012.godine.
- Protokol o donaciji između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Kraljevine Holandije za formiranje Centra za samostalno učenje stranih jezika (u Kolašinu), potpisan 12.07.2012. godine,
- Protokol o donaciji između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Kraljevine Danske u iznosu od 152.985,37 EUR kojim će se nastaviti projekat izgradnje informaciono-komunikacionog sistema u Ministarstvu, potpisan u 31.januara 2012. godine,

Na osnovu sporazuma o saradnji i usaglašenih aktivnosti za 2012. potpisani su planovi bilateralne vojne i odbrambene saradnje sa: Albanijom, Austrijom, Bosnom i Hercegovinom, Bugarskom, Češkom, Danskom, Grčkom, Holandijom, Francuskom, Makedonijom, Norveškom, Njemačkom, Poljskom, Rumunijom, Slovenijom, Srbijom, Turskom i Velikom Britanijom.

Albanija:

Plan bilateralne saradnje za 2012. godinu sadržao je 9 aktivnosti od kojih se 5 realizovalo u Crnoj Gori, 3 u Albaniji, dok je jedna aktivnost odložena za narednu godinu. Težište je bilo na saradnji mornarica, vazduhoplovstava VCG i OS R.Albanije, kao i na razmjeni iskustava u uništavanju viškova naoružanja. Odlična saradnja dvije zemlje dokazana je i učešćem delegacije Vojske na proslavi stogodišnjice nezavisnosti Republike Albanije.

Ministar odbrane R.Albanije je boravio u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori 8. maja 2012. godine, dok je posjeta načelnika GŠ OS R.Albanije Crnoj Gori realizovana 5. jula 2012. godine.

Austrija: Plan bilateralne saradnje sa Ministarstvom odbrane Republike Austrije za 2012. godinu potpisan je 15. marta 2012. godine u Podgorici. Plan je obuhvatao 7 aktivnosti u Crnoj Gori i 15 u Austriji. Težište saradnje je bilo na obuci jedinica za planinsko ratovanje i realizaciji kurseva njemačkog jezika. Tokom 2012. godine realizovane su bilateralne konsultacije u Beču i Podgorici na nivou pomoćnika ministara, gdje je razgovarano o saradnji

dvije zemlje u oblasti odbrane, kao i aktuelnim bezbjednosnim i političkim pitanjima u regionu.

Posjeta NGŠ Vojske Austrije generala Edmunda Entahera Crnoj Gori realizovana je od 13-15. septembra 2012. godine, za vrijeme vježbe Common Challenge. Zajednička vježba Common Challenge - vježba planinskih jedinica u priobalnom području, realizovana je u periodu od 03-14. septembra 2012. godine i na istoj su učestvovala i specijalne jedinice MUP-a i Uprave policije.

Bosna i Hercegovina: Plan bilateralne saradnje za 2012. godinu imao je pet aktivnosti: tri aktivnosti u Bosni i Hercegovini i dvije aktivnosti u Crnoj Gori.

U Sarajevu (Butmir) se nalazi Centar za obuku za operacije podrške miru (PSOTC), sa kojim imamo veoma dobru saradnju i u koji upućujemo kandidate na različite vrste kurseva i seminara. Težište saradnje je bilo na obuci pripadnika Vojske za komandire deminerskih odjeljenja i testiranju iz engleskog jezika po NATO standardu STANAG 6001.

Bugarska: Plan bilateralne saradnje za 2012. sadržao je 7 aktivnosti, od kojih se po dvije aktivnosti realizovane u Crnoj Gori i Bugarskoj, a 3 aktivnosti su odložene za naredni period. Ministar Milica Pejanović Đurišić se sastala sa kolegom Anu Angelovim na marginama SEECF sastanka održanog u Beogradu, 11. i 12. aprila 2012. godine, dok je NGŠ Vojske učestvovala na 6. Balkanskoj konferenciji načelnika generalštabova, održanoj u junu 2012. godine u Sofiji.

Češka: Plan Bilateralne saradnje za 2012 godinu, potpisan je u maju 2012. godine. Plan je sadržao tri aktivnosti od kojih 1 u Crnoj Gori i dvije u Republici Češkoj.

Sporazum o saradnji iz oblasti odbrane je u procesu usaglašavanja. Ministarstvo je usaglašen Sporazum proslijedila češkoj strani u avgustu 2012. godine.

Danska: Plan vojne bilateralne saradnje između MO Crne Gore i MO Kraljevine Danske za 2012. godinu potpisan je razmjenom potpisa u februaru 2012. godine, i sadržao je 14 aktivnosti, od čega je 12 realizovano.

Danska kontinuirano pruža podršku izgradnji IT sistema u Ministarstvu i MONDEM programu, a takođe kroz Plan bilateralne saradnje daje mogućnost predstavnicima Ministarstva i Vojske da se školuju u regionu i šire. Oblasti u kojima se saradnja dva ministarstva i dvije vojske odvijala se odnose na logistiku, IT, donacije, školovanja i obuke.

Grčka: Plan za 2012. godinu sadrži 14 aktivnosti od kojih 10 u Republici Grčkoj i 4 u Crnoj Gori. U 2012. godini realizovano je 7 aktivnosti od kojih 6 u Republici Grčkoj i jedna u Crnoj Gori.

U proceduri je potpisivanje Memoranduma o razumijevanju, koji se odnosi na usavršavanje (specijalizaciju) crnogorskih kadeta po završetku vojnih Akademija.

Pored stručne saradnje na svim nivoima u Grčkoj se školuje 12 kadeta Vojske Crne Gore na Vojnim Akademijama. Četiri crnogorska kadeta, dva na vazduhoplovnoj i dva na kopnenoj Akademiji, završila su uspješno svoje školovanje u julu 2012. godine.

Grčkog izaslanika odbrane Kbb Hristos Diplasa, kome je mandat istekao 15. oktobra 2012. godine zamijenio je kbb Leonidas Tsiandulas. U junu 2012. Godine, Kbb Diplas je odlikovan Medaljom za zasluge.

U protekloj godini je realizovano više posjeta između Ministarstava odbrane, na

ekspertskom nivou. Jedna od značajnijih je posjeta NGŠ admirala Samardžića načelniku Generalštaba Nacionalne Vojske Republike Grčke u periodu od 16. do 18. oktobra 2012. godine.

Prilikom vremenskih nepogoda koje su zadesile Crnu Goru u februaru 2012. godine, Republika Grčka je poslala helikopter za pomoć civilnom stanovništvu.

Letonija: Dana 16. jula 2012.godine ministar Pejanović-Đurišić se sastala sa ministrom odbrane Letonije Artisom Pabriksom u Rimu na „Međunarodnoj radionici o globalnoj bezbjednosti“. Razgovarali su o saradnji na polju informacionih tehnologija i sajber terorizma, ali i obezbjeđivanju stipendija crnogorskim službenicima, posebno za školovanje na Baltičkom odbrambenom koledžu.

Estonija: Na poziv Komandanta Baltičkog odbrambenog koledža, jedan pripadnik Generalštaba VCG od avgusta 2012. do juna 2013. godine učestvuje na združenom komandnom i generalštabnom kursu.

Litvanija: Jedan pripadnik Vojske je u drugoj polovini godine učestvovao na kursu engleskog jezika na litvanskoj Vojnoj akademiji.

Francuska: Memorandum o razumijevanju u oblasti kodifikacije između MO CG i MO RF je potpisan na sastanku nacionalnih direktora za kodifikaciju, 22-24. maj 2012. godine u Luksemburgu.

Plan bilateralne saradnje za 2011/2012. godinu potpisan je razmjenom potpisa u decembru 2011. godine i sadržao je tri aktivnosti u Francuskoj i pet aktivnosti u Crnoj Gori. To je prvi plan saradnje koji je Ministarstvo odbrane Crne Gore potpisalo sa Ministarstvom odbrane Republike Francuske. Isti predstavlja veoma značajan okvir za zajedničke aktivnosti i dodatni podstrek intenziviranju saradnje.

Ministar odbrane prof. dr Milica Pejanović Đurišić imala je u Podgorici sastanke sa predstavnicima Direktorata za strateške poslove Ministarstva odbrane Republike Francuske, sa kojima je razgovarano o petogodišnjem projektu organizovanja seminara u zemaljama regiona, a koji planira da pokrene francuska strana.

Holandija: Plan bilateralne saradnje između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Kraljevine Holandije za 2012. godinu, sadržao je 8 aktivnosti i realizovan je u potpunosti. U sklopu ovog Plana realizovana je donacija u iznosu od 4.000,00 €, za opremanje četvrte Učionice za učenje stranih jezika u kasarni u Kolašinu. Sa Kraljevinom Holandijom ostvarena je i saradnja na polju obalske straže, školovanja i obuke za pripadnike Ministarstva i Vojske.

Hrvatska: Najznačajnija polja saradnje su: zajedničko učešće u ISAF misiji, saradnja u okviru BRAAD, školovanje, obuka i kursiranje naših oficira i podoficira.

Od ove godine su u crnogorski kontigent u ISAF misiji uključena dva pripadnika Uprave policije, koji učestvuju u Savjetodavnim policijskim timovima. U tom cilju je 19. septembra 2012. godine potpisan Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Hrvatske o principima za doprinos Savjetodavnim policijskim timovima u okviru operacije ISAF.

U drugoj polovini 2012. godine je pokrenut projekat zajedničkog učešća Crne Gore i Republike Hrvatske u obezbjeđenju kampa Marmal, u sastavu Njemačke grupe za obezbjeđenje komandne baze Mazar-e Šarif u regionalnoj komandi Sjever.

Od septembra 2012. godine na Ratnoj i Komandno štabnoj školi su po jedan oficir Vojske i tri podoficira na dočasničkim školama.

Dva ministra odbrane su se susrela tokom ministarskog sastanka u okviru A-5 inicijative u Skoplju, u martu 2012. godine, kao i dva načelnika GŠ, 12. aprila 2012.godine, u Dubrovniku, na neformalnom sastanku.

Prilikom elementarnih nepogoda koje su zadesile Crnu Goru u februaru 2012. godine, Oružane snage Republike Hrvatske su poslale helikopter za pomoć civilnom stanovništvu.

Italija: U martu 2012. godine, inicirano je od italijanske strane potpisivanje Memoranduma o razumijevanju iz oblasti kodifikacije. Ministarstvo odbrane Crne Gore je završilo internu proceduru i Memorandum je u julu mjesecu poslat italijanskoj strani.

Delegacija Ministarstva odbrane Republike Italije boravila je u zvaničnoj posjeti Ministarstvu odbrane Crne Gore u periodu od 15. do 16. maja 2012. godine. Tom prilikom su se održale prve bilateralne konsultacije između dva Ministarstva.

Ministarstvo odbrane R. Italije je u 2012. godini za 2013./2014. godinu obezbijedilo 3 stipendije za škole visokog vojnog obrazovanja koje će biti realizovane kroz plan bilateralne saradnje za 2013. godinu. Takođe, odobrena je i jedna stipendija za Pomorsku Akademiju u Livornu za 2012./2013. godinu.

Ministar odbrane Prof dr. Milica Pejanović-Đurišić, učestvovala je na 29. Međunarodnoj radionici o globalnoj bezbjednosti koja se održala u Rimu u periodu od 16. do 18. jula 2012. godine. Tom prilikom Ministar se sastala sa ministrom odbrane Republike Italije, načelnikom Generalštaba odbrane Republike Italije i sa Komandantom Mornarice Republike Italije.

Dana 20.jula 2012. imenovan je kbb Branislav Keković za nerezidentnog vojnog atašea Crne Gore u Republici Italji, sa sjedištem u Sloveniji.

Crna Gora aktivno učestvuje u misiji ATALANTA, slanjem starješina na italijanske brodove.

Kanada: U cilju stvaranja pravne osnove za unapjeđenjem saradnje u oblasti odbrane, pomoćnik ministra za politiku odbrane dr Ivan Mašulović i direktor centra za vojnu obuku i saradnju Andrew P. Rasiulis, u novembru 2012.godine, potpisali su Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane Kanade i Vojske Kanade (koje predstavlja Direkcija za vojnu obuku i saradnju) u vezi sa kanadskim Programom vojne obuke i saradnje.

U okviru ovog Memoranduma sprovodi se više programa pri čemu je naglasak stavljen na učenje jezika. U 2012. godini kurs engleskog jezika pohađao je jedan oficir Vojske.

Kina: Šestočlana delegacija Ministarstava nacionalne odbrane NR Kine, na čelu sa direktorom Kancelarije za međunarodnu saradnju general-majorom Qian Lihuo-om, posjetila je naše Ministarstvo u periodu od 13. do 15.septembra 2012. godine kada se razgovaralo o mogućnostima konkretizacije saradnje u oblasti odbrane.

Tokom posjete potpisan je Protokol između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane NR Kine kojim se konkretizuju uslovi za donaciju Ministarstvu odbrane Crne Gore. Na osnovu ovog protokola Crnoj Gori će biti donirana sredstva vrijednosti od pet miliona juana (preko 500 000 eura), u koju spadaju IT i komunikacijska oprema.

Kosovo: U periodu od 25-26. oktobra 2012. godine u posjeti Ministarstvu odbrane Crne Gore boravio je komandant kosovskih snaga bezbjednosti, general-pukovnik Kadri Kastrati. Tom prilikom sa načelnikom Generalštaba Vojske Crne Gore razgovarao je na temu korišćenja kapaciteta našeg Regionalnog centra za obuku pilota helikoptera, mogućnosti obuke ronilaca, kao i korišćenja specijalizovanih medicinskih kapaciteta u slučaju ronilačkih udesa.

Mađarska: Delegacija Ministarstva odbrane je 1.februara 2012.godine posjetila PAPA Vazduhoplovnu bazu mađarskih oružanih snaga u cilju upoznavanja sa kapacitetima i mogućnostima korišćenja strategijskog transporta kroz projekat Strategic Airlift Capability (SAC).

Crna Gora je 1.aprila 2012. godine imenovala kbb Branislava Kekovića, na dužnost izaslanika odbrane u Mađarskoj, na nerezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Ljubljani.

Načelnik Generalštaba viceadmiral Dragan Samardžić boravio je u posjeti mađarskim Oružanim snagama od 25.–26. juna 2012.godine. Tom prilikom posjetio je zajedničku obuku mađarskog i crnogorskog kontigenta.

U 2012. godini jedan kandidat je pohađao IMOC (kurs za međunarodne vojne posmatrače) i jedan kandidat Vojni kurs engleskog jezika.

Makedonija: Plan bilateralne saradnje u oblasti odbrane sa Republikom Makedonijom za 2012. godinu je potpisan 16. februara 2012. godine. Planom je obuhvaćena 21 aktivnost u Makedoniji i 6 aktivnosti u Crnoj Gori.

Na Vojnoj akademiji "General Mihailo Apostolski" u Skoplju se školuje 13 kadeta od čega su 3 kadeta upućena u 2012. godini.

Ministarstvo ima vrlo intenzivnu saradnju sa Ministarstvom odbrane Republike Makedonije kroz brojne aktivnosti, među kojima su: školovanje kadeta za potrebe Vojske Crne Gore, zajednička obuka u skijanju, pomoć u ocjenjivanju deklariranih snaga, prenošenje iskustava u realizaciji partnerskih ciljeva, obuka za rad sa medijima i drugo.

Norveška: Plan bilateralne saradnje sa Kraljevinom Norveškom za 2012.godinu potpisan je 7. marta 2012. godine. Plan je obuhvatao 12 aktivnosti, a akcenat je stavljen na nastavak DSSR projekta, kao i na stručnu i finansijsku pomoć u uspostavljanju funkcija obalske straže u okviru regionalnog projekta „Razvoj funkcija obalske straže u Jadranskom i Jonskom moru“.

Njemačka: Plan bilateralne vojne saradnje za 2012. godinu obuhvatio 12 aktivnosti. Realizovan je sa visokim procentom uspješnosti (jednu aktivnost je otkazala njemačka strana, a druga je, na prijedlog njemačke strane, pomjerena za februar 2013. godine).

Ministar odbrane prof. dr Milica Pejanović-Đurišić i ambasador SR Njemačke Pius Fišer potpisali su 05.07.2012. godine Ugovor kojim Savezna Republika Njemačka donira 200.000,00 € za rekonstrukciju dijela skladišta municije "Brezovik", a donacija je realizovana u 2012. godini.

Ministar odbrane prof. dr Milica Pejanović-Đurišić sastala se 01.08.2012. godine u Podgorici, sa parlamentarnim državnim sekretarom Ministarstva odbrane SR Njemačke gospodinom Kristijanom Šmitom.

Saradnja sa SR Njemačkom u 2012. godini je ostvarena u sljedećim oblastima : politika odbrane, kontrola naoružanja prema važećim Sporazumima (Bečki dokument 1999,

Sporazum o kontroli konvencionalnih snaga u Evropi CFE i Open Sky), logistika, PR, vojna istorija, školovanje i obuka i dr.

Poljska: Plan vojne bilateralne saradnje između MO Crne Gore i MO Republike Poljske za 2012. godinu, potpisan je 20.03.2012. godine, i sadržao je tri aktivnosti koje su u potpunosti realizovane. Plan se odnosio na školovanje pripadnika Vojske na vojnim školama u Poljskoj i posjetu Centru za obuku pilota helikoptera u Golubovcima, radi njegovog prezentovanja pripadnicima Vojske Republike Poljske.

Rumunija: Plan bilateralne saradnje za 2012. godinu je potpisan razmjenom potpisa krajem januara 2012. godine. Od 3 aktivnosti predviđene Planom realizovana je jedna, jedna je preplanirana za 2013. godinu, dok je jedna otkazana na inicijativu rumunske strane.

Rusija: Ratni brod crnomorske flote “ Novočerkassk” uplovio je i boravio u luku Bar u periodu od 15. do 17. oktobra 2012. godine, u cilju tradicionalne posjete Mornarici VCG.

SAD: Ukupni odnosi sa SAD kao strateškim partnerom su izuzetno dobri što se posebno odnosi na saradnju u oblasti odbrane, čemu značajan doprinos daje Ambasada SAD u Crnoj Gori kao i Kancelarija vojnog atašea SAD. Saradnja Crne Gore sa SAD u oblasti odbrane realizuje se kroz više programa saradnje, od kojih su najznačajnije oblasti: školovanje, obuka i kursiranje naših oficira, podoficira i kadeta, učešće na NATO-PfP vježbama u organizaciji USEUCOM-a, opremanje jedinica Vojske Crne Gore, saradnja sa državom Mejn okviru Državnog Partnerskog Programa i realizacija Tehničkog sporazuma o uništenju malog i lakog naoružanja i raznih vrsta municije.

Učešćem u ovim programima značajno su unaprijeđeni ljudski i materijalni kapaciteti Ministarstva kroz školovanja i kroz donacije kako borbene, tako i opreme za izučavanje engleskog jezika, što očekujemo da će se nastaviti i u narednom periodu.

U cilju dalje podrške reformi sistema odbrane tokom 2012. godine dogovoreno je upućivanje savjetnika za oblast logistike, u naše Ministarstvo, čije se stupanje na dužnost očekuje u maju 2013. godine.

Ministar odbrane Crne Gore prof. dr Milica Pejanović-Đurišić boravila je u prvoj zvaničnoj posjeti Sjedinjenim Američkim Državama u periodu od 06. do 13. septembra 2012.godine tokom koje se sastala sa Sekretarom za odbranu Leonom Panetom, sa novoimenovanim komandantom Biroa Nacionalne Garde SAD generalom Frenk Grasom, sekretarom Mornarice SAD Rej Mejbusom kao i sa predstavnicima Stejt Departmenta, Senata i Kongresa. Tokom ove posjete potvrđena je snažna podrška SAD Crnoj Gori u daljoj reformi sistema odbrane na daljem putu ka evroatlantskim integracijama.

U decembru 2012. godine komandant Nacionalne garde države Mejn brigadni general Džejms Kembel sa delegacijom boravio je u posjeti Ministarstvu odbrane Crne Gore kada se razgovaralo o mogućem zajedničkom učešću u ISAF-u, krajem ljeta 2013.godine. Pored zajedničkog učešća u ISAF-u, bilo je riječi i o učešću naših predstavnika na međunarodnoj vježbi „Vigilant Guard 14“ koja se odnosi na pomoć civilnim institucijama u vanrednim prilikama, kao i o posjeti dvije grupe po 10 kadeta iz Mejna, u junu 2013. godine, u cilju razmijene iskustava.

Slovenija: Od 1. januara 2011. godine Republika Slovenija je kontakt zemlja Crnoj Gori za NATO. Iz tog razloga Ministarstvo odbrane R. Slovenije uputilo je savjetnika u Ministarstvo odbrane Crne Gore, koji crnogorskim kolegama pruža stručnu pomoć.

Slovenačkom vojnom izaslaniku bg Radu Klisariču je u junu istekao mandat i njemu je, 13. jula 2012. godine, dodijeljeno odlikovanje za doprinos unapređenju saradnje CG i Slovenije u oblasti odbrane. Odlaskom bg Klisariča Slovenija je zatvorila Kancelariju vojnog atašea u Crnoj Gori, dok je poslove vojnog atašea dijelom preuzeo slovenački savjetnik u MO CG.

Iz Plana bilateralne saradnje između MOCG i MORS za 2012. godinu realizovano je oko 80% planiranih aktivnosti. Po Planu za 2012. godinu jedan oficir Vojske upućen je na više štabno školovanje.

Ministar odbrane Milica Pejanović Đurišić sastala se sa ministrom odbrane Slovenije Alešom Hojsom na marginama 2BS foruma u Budvi 5. juna 2012. godine.

Zvanična posjeta NGŠ Vojske Slovenije brigadnog generala Dobrana Božića Crnoj Gori realizovana je 18. i 19. jula 2012. godine. Tom prilikom bg Božić sastao se Ministrom odbrane, Predsjednikom Crne Gore i Načelnikom GŠ VCG.

Vojska Crne Gore je učestvovala na vježbi ADRION LIVEX, čiji je domaćin, 2012. godine, bila Republika Slovenija.

Prilikom elementarnih nepogoda koje su zadesile Crnu Goru, u februaru 2012. godine, Vojska Slovenije je pružila pomoć slanjem helikoptera i posade slovenačke Vojske. Pripadnici Vojske Slovenije i Gorske službe spasa su učestvovali u akcijama pružanja pomoći najugroženijem stanovništvu koje je danima bilo u snježnoj blokadi.

Slovačka: Iz Plana bilateralne saradnje za 2012.godinu koji je sadržao 4 aktivnosti realizovana je jedna.

Na sastanku između ambasadorke Dragane Radulović i direktora za bezbjednosnu politiku u MVP Republike Slovačke M. Sklenara održanom 6. marta 2012. u Bratislavi pokrenuta je inicijativa da se u okviru Twinning programa za 2013. godinu pomogne u uništavanju viška naoružanja i rješavanju pitanja skladišta municije.

Upućen je poziv Ministru odbrane Slovačke da posjeti Crnu Goru.

Srbija: Plan bilateralne odbrambene saradnje za 2012. godinu je potpisan 12. aprila 2012. godine, tokom SEECF Konferencije u Beogradu. Planom je predviđeno 7 aktivnosti u Crnoj Gori i 13 aktivnosti u Republici Srbiji. Akcenat je dat na zajedničkoj padobranskoj obuci specijalnih jedinica, kursiranje u centru ABHO u Kruševcu, saradnji u oblasti logistike i drugo. Intenzivirana je saradnja kroz korišćenje regionalnog centra ABHO u Kruševcu za obuku našeg kadra u kome svake godine više oficira i podoficira završi neki od ABHO kurseva.

Na školovanju u Srbiji se nalazi 6 stipendista: 4 na Vojnoj akademiji, jedan na integrisanim akademskim studijama medicine u Visokoj školi Vojnomedicinske akademije i jedan oficir je na specijalizaciji urologije na VMA. U 2012. godini dva kadeta su završila Vojnu akademiju.

Ministar odbrane Crne Gore Prof. dr Milica Pejanović – Đurišić sastala se sa bivšim ministrom Šutanovcem tokom SEECF Konferencije u Beogradu, 12. aprila 2012. godine.

Turska: Plan bilateralne saradnje za 2012. godinu između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Turske sadržao je 3 aktivnosti, od kojih je samo jedna aktivnost realizovana.

Ministar Pejanović-Đurišić sreća se sa turskim kolegom tokom SEECF Konferencije, održane u Beogradu u aprilu 2012. godine. Turski ministar odbrane uputio je poziv ministru odbrane Crne Gore da posjeti Republiku Tursku u narednom periodu. Takođe, NGŠ vice admiral Dragan Samardžić je, tokom Balkan CHOD konferencije u Sofiji, uputio poziv NGŠ Turske da posjeti Crnu Goru. Takođe, u 2012. godini je sa ambasadorom Republike Turske u Crnoj Gori pokrenuto pitanje saradnje Crne Gore i Republike Turske u oblasti vojne industrije.

Velika Britanija: Prva zvanična posjeta predstavnika Ministarstva odbrane Velike Britanije Crnoj Gori realizovana je 4. jula 2012. godine. Tom prilikom je usaglašen prvi Plan bilateralne saradnje sa Velikom Britanijom za 2012/2013. godinu.

Tokom radne posjete Londonu, realizovane početkom avgusta 2012. godine, načelnik GŠ VCG se sastao sa generalnim direktorom za međunarodnu bezbjednosnu politiku u MO Velike Britanije. Na sastanku su definisana konkretna polja saradnje sa Crnom Gorom, koja se tiču usavršavanja engleskog jezika na univerzitetu u Jorku, školovanja crnogorskih oficira na Kraljevskom koledžu odbrambenih studija, pohađanje kursa iz vojno-obavještajne djelatnosti, razmjene iskustava u planiranju odbrane, saradnje PR službi u cilju povećanja podrške javnosti punopravnom članstvu u NATO, uništavanja viškova naoružanja, kao i pomoći britanskog tima za vojnu pomoć i obuku.

Fokus saradnje sa Velikom Britanijom bio je na usavršavanju engleskog jezika. Tokom 2012. Godine, 15 predstavnika Ministarstva i Vojske je završilo kurs engleskog jezika u Jorku.

U cilju sagledavanja polja saradnje sa BMATT-om (British Military Assistance Training Team), stacioniranom u Češkoj, delegacija VCG je početkom novembra 2012. godine boravila u Viškovu, gdje su predstavili potrebe naše Vojske, u skladu sa kojima dobijamo ponude za različite kurseve i obuke.

Saradnja u oblasti planiranja odbrane konkretizovana je posjetom predstavnika Odsjeka za planiranje odbrane našeg Ministarstva Ministarstvu odbrane Velike Britanije, Ministarstvu inostranih poslova, kao i Centru za odbrambene doktrine u Londonu (29. i 30. maja 2012. godine).

U 2012. godini uspostavljena je saradnja sa Velikom Britanijom i u oblasti vazduhoplovstva. Tim povodom su predstavnici Vazduhoplovstva VCG boravili u Velikoj Britaniji i tom prilikom su obišli baze Kraljevskih vazduhoplovnih snaga.

Snažna podrška Vlade UK Crnoj Gori iskazana je i pružanjem finansijske pomoći od 25. 000 funti za otvaranje NATO info centra u Crnoj Gori.

3.3. MULTILATERALNA SARADNJA

3.3.1. Proces saradnje ministara odbrane zemalja jugoistočne Evrope - SEDM

U okviru SEDM aktivno je nekoliko projekata:

- FLDS (Female Leadership in Defence Sector) Žensko liderstvo u odbrambenom sektoru;
- Building Integrity (Borba protiv korupcije u sistemu odbrane);
- PMFSEE (Multinational Peace Force Southeastern Europe) - Multinacionalne mirovne snage za Jugoistočnu Evropu, u čijem je sastavu SEEBRIG (Southeastern Europe Peacekeeping Brigade);
- SEESIM (South Eastern Europe Simulation Network) - Simulaciona mreža JIE;
- IMIHO (SEDM /Interconnection of Military Hospitals) - Povezivanje vojnih bolnica

Ministar odbrane Crne Gore prof.dr Milica Pejanović-Đurišić, na poziv ministra odbrane Bosne i Hercegovine Muhameda Ibrahimovića, učestvovala je na sastanku ministara odbrane Jugoistočne Evrope (SEDM) koji se održao 02. i 03. oktobra 2012. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina. Ministar je izrazila spremnost Crne Gore da učestvuje u inicijativama Bugarske „Building Integrity“ i „Female Lidership in Security and Defense“.

Takođe, podržala je i inicijativu Ministarstva odbrane Slovenije za racionalizaciju regionalne odbrambene saradnje u Jugoistočnoj Evropi i na Zapadnom Balkanu, organizovanjem zajedničkog sastanka u okviru više regionalnih inicijativa, poštujući formate istih.

Načelnik štaba Generalštaba VCG učestvovao je na sastanku zamjenika načelnika generalštabova koji je u junu 2012. godine organizovan u Sofiji.

3.3.2. SEEC- forum za odbrambenu saradnju Zapadnog Balkana

South East Europe Clearinghouse - SEEC je utemeljen kao mehanizam za podršku procesu reforme sistema odbrane zemalja regiona na njihovom putu ka punopravnom članstvu u NATO.

Realizovana su dva regionalna sastanka u okviru ove inicijative:

- 12. SEEC Konferencija, održana je u periodu 02-04. jul 2012. godine u Skoplju, gdje je bilo riječi o Smart Defence inicijativi, zatim prezentacije regionalnih centara za obuku i problemi preklapanja aktivnosti u sklopu regionalnih inicijativa .
- 7. regionalni sastanak političkih direktora odbrane, održan je 31.oktobra 2012. godine u Ohridu, gdje je, između ostalog, dogovoreno da se na sledećem ministarskom sastanku (najvjerovatnije SEDM formata) crnogorskom Centru za obuku pilota helikoptera dodijeli status regionalnog centra za obuku. Tom prilikom je i u ovom formatu predstavljena slovenačka inicijativa za racionalizaciju regionalne saradnje, koja je dobila saglasnost svih nacionalnih predstavnika.

U maju 2012. godine u Sarajevu, BiH, održan je Prvi sastanak radne grupe centara za obuku i obrazovanje Jugoistočne Evrope, koji je okupio članice SEEC inicijative, na kojem je definisan način formiranja i rada ove radne grupe. Njen cilj je da ostvari bolju koordinaciju aktivnosti između centara za obuku u regionu.

3.3.3. Američko jadranska povelja (A5)

Na poziv ministra odbrane Republike Makedonije Fatmira Besimija ministar odbrane Crne Gore Prof. dr Milica Pejanović-Djurišić učestvovala je na sastanku ministara odbrane članica Američko-jadranske povelje (A5) koji je održan u Skoplju 28. i 29. marta 2012.godine, na temu „Zajednički izazovi i zajednička rješenja“.

Predstavnici država članica A5 potpisali su zajedničku izjavu u kojoj se ističe spremnost članica da nastave i unaprijede saradnju i da podrže ISAF misiju u Avganistanu. Takođe, pozdravlja se NATO politika otvorenih vrata, koja se odnosi na sve evropske demokratije koje dijele vrijednosti Alijanse i imaju volju i sposobnosti da preuzmu odgovornosti i obaveze koje proizilaze iz članstva. U izjavi se posebno ističe značajan napredak Crne Gore na putu evroatlantskih integracija, podrška za punopravno članstvo Republike Makedonije u NATO, u što skorijem roku, kao i uvjerenje da će Bosna i Hercegovina uskoro biti u poziciji da u potpunosti učestvuje u MAP-u.

U okviru ove inicijative je u Zagrebu, u septembru 2012. godine, održan sastanak političkih direktora.

Načelnik Generalštaba VCG je u oktobru 2012. godine u Albaniji učestvovao na konferenciji načelnika generalštabova zemalja Američko-jadranske povelje, A-5.

3.3.4. Centar za bezbjednosnu saradnju – RACVIAC

Crna Gora je punopravni član RACVIAC-a od marta 2007. godine od kada i finansijski proporcionalno učestvuje u finansiranju rada ovog regionalnog Centra.

Ministarstvo je bilo domaćin seminara „Finansijski aspekti ekonomske krize i njihov uticaj na bezbjednosni sektor“ koji je održan od 06. do 08. novembra 2012.godine u Budvi.

Predstavnici Ministarstva i Vojske su tokom 2012. godine učestvovali na više aktivnosti u organizaciji RACVIAC-a.

3.3.5 SEECP – Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi

Proces saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP) je regionalni okvir saradnje koji je iniciran juna 1996. godine na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja Jugoistočne Evrope (JIE) u Sofiji, sa ciljem promovisanja i jačanja dobrosusjedskih odnosa između zemalja JIE i transformisanja regiona u zonu mira, bezbjednosti, stabilnosti i saradnje.

Na poziv ministra odbrane Republike Srbije Dragana Šutanovca, ministar odbrane Crne Gore Prof. dr Milica Pejanović-Djurišić učestvovala je na sastanku ministara odbrane članica Procesu saradnje Jugoistočne Evrope (SEECP), koji je održan u Beogradu 11. i 12. aprila 2012.godine, na temu „Unapređenje stepena zajedničke saradnje u regionu za rješavanje pitanja viška naoružanja“.

3.3.6 RCC - Savjet za regionalnu saradnju

Savjet za regionalnu saradnju (RCC) nastao je odlukom država članica Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP) i Evropske unije (EU) o transformaciji Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu (PSJIE) u mehanizam regionalnog vlasništva. Glavni cilj transformacije je preuzimanje regionalnog vlasništva nad regionalnom saradnjom i odgovornosti za budući napredak Jugoistočne Evrope. Tokom 2012. godine RCC je u saradnji sa RACVIAC-om organizovao više aktivnosti na kojima su naši predstavnici uzimali učešće.

3.3.7. Realizacija međunarodnih sporazuma o kontroli naoružanja

U toku 2012. godine Odsjek za kontrolu naoružanja – Verifikacioni centar težišne aktivnosti je imao na sprovođenju obaveza iz Bečkog dokumenta 2011, Sporazuma o podregionalnoj kontroli naoružanja, održavanju nesmetanog rada i praćenja OEBS-e komunikacione mreže, implementaciji Protokola II Konvencije UN o zabrani određenih vrsta konvencionalnog naoružanja, kao i implementaciji ostalih Konvencija UN i međunarodnih sporazuma.

3.3.7.1 Implementacija "Bečkog dokumenta 2011"

Odsjek za kontrolu naoružanja – Verifikacioni centar je uspješno realizovao sve planirane aktivnosti za 2012. godinu koje proističu iz "Bečkog dokumenta 2011" kao što su: razmjena vojnih informacija, prihvati i sprovođenje inspekcija (inspekcije specifičnog područja od strane, a), učešće na sastancima po Bečkom dokumentu i prisustvovanje u posjetama vazduhoplovnih baza, vojnih instalacija u SR Njemačkoj.

Uspješno su distribuirane i razmijenjene sledeće informacije:

- Godišnja vojna informacija – AEMI po VD 99;
- Globalna razmjena vojnih informacija – GEMI;
- Informacija po SPKN – DAYTON po Članu IV;

Crna Gora primila je sve 3 inspekcije specifičnog područja (od strane Belgije, Grčke i SAD) i evaluacijska posjeta (Estonije). Pored toga realizovane su dvije aktivne inspekcije u Albaniji i Makedoniji.

3.3.7.2 Implementacija Sporazuma o podregionalnoj kontroli naoružanja (SPKN)

Realizovan je u potpunosti inspeksijski režim kroz izvršene tri inspekcije na teritoriji Strana (u R.Hrvatskoj, R.Srbiji i BiH) i tri inspekcije od Strana na teritoriji Crne Gore.

Realizovana su dva redovna sastanka Stalne radne grupe, dva redovna sastanka Podregionalne konsultativne komisije (PRKK) i jedan vanredni sastanak PRKK.

Težišni zadatak u 2012. godini bio je organizacija i predsjedavanje 48. Sastankom Podregionalne konsultativne komisije Sporazuma o podregionalnoj kontroli naoružanja (od 11. do 14.09.). Pored toga, aktivno se učestvuje u realizaciji II faze preuzimanja vlasništva nad Sporazumom, koja podrazumijeva pripremu i usaglašavanje amandmanskih izmjena i drugih obavezujućih instrumenata za funkcionisanje i implementaciju SPKN.

Kancelarija visokog predstavnika predsjedavajućeg OSCE u Beču je pružila pomoć u angažovanju asistenata (Švajcarske, Španije, Češke, Belgije, SAD-a i V. Britanije) za realizaciju inspekcija.

3.7.3.3 Komunikaciona mreža OEBS-a, razmjena informacija

Krajnja korisnička stanica OEBS komunikacione mreže za Crnu Goru, koja se nalazi u Odsjeku za kontrolu naoružanja, je u samom vrhu po stabilnosti mreže u OEBS-u sa odzivom od **99.56%**. Pravovremeno je odgovorila na svaki format - izvještaj tako da je od 1383 razmijenjena obavještenja na mreži, 21 bio je za Crnu Goru, a Crna Gora je prosljedila 52 obavještenja po raznim osnovima u 2012. godini (ne računajući nedeljne i kvartalne izvještaje). Na osnovu visokog procenta prisustva na komunikacionoj mreži i ažurnosti Crna Gora je član Komunikacione grupe i Borda za kontrolu konfiguracije komunikacione mreže OEBS-a i predstavnik Stalne misije Crne Gore pri UN, OEBS i ostalim međunarodnim organizacijama u Beču redovno prisustvuje sastancima i utiče na njeno kreiranje.

U toku godine u skladu sa odlukom Komunikacione grupe OEBS, izvršena je aktualizacija korisničkih programa i aplikacija koje se koriste u razmjeni notifikacija, obavještenja i informacija preko komunikacione mreže OEBS-a.

3.7.3.4 Sprovođenje obaveza prema Konvencijama Ujedinjenih Nacija

Po pitanju Konvencije o zabrani određenih vrsta konvencionalnog naoružanja (CCW) i njenih Protokola, težište je bilo na implementaciji Izmjenjenog Protokola II o zabrani mina, mina iznenađenja i drugih sredstava, koji je nakon ratifikacije u Skupštini Crne Gore (Službenom Listu CG pod br. 14/11) stupio na snagu 30.06.2012. godine, a VFC je bio nosilac implementacije na državnom nivou.

Pored toga urađen je zbirni Godišnji izvještaj za CCW Konvenciju u zahtijevanom roku i dostavljen MVPiEI radi prosleđivanja Sekretarijatu UN. Predstavnik Verifikacionog centra je prisustvovao na završetku 5. Pregledne i ujedno godišnje konferencije CCW Konvencije koja je održana u Ženevi u novembru 2012. godine.

Urađen je Godišnji izvještaj za Otavsku Konvenciju (Konvencija o zabrani upotrebe, skladištenja, proizvodnje i prometa protivpješadijskih mina i o njihovom uništavanju) i prosljeđen MVPiEI u potrebnom roku. Urađen je i prosljeđen upitnik o minama OEBS-a koji prati Konvencije UN koje tretiraju mine.

4. RESURSI ODBRANE

4.1. LJUDSKI RESURSI

4.1.1. Organizacijske promjene

1. Organizacijsko-formacijska struktura Vojske

U toku 2012. godine nije bilo promjena u organizacijsko-formacijskoj strukturi Vojske.

2. Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane

Krajem 2012. godine, u skladu sa Zakonom o državnoj upravi („Službeni list RCG“, broj 38/03 i „Službeni list CG“, br.22/08 i 42/11) i Zakonom o odbrani („Službeni list RCG“, broj 47/07 i „Službeni list CG“, br.86/09, 88/09, 25/10, 40/11 i 14/12), predložena je izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane koji je usvojen u januaru 2013.godine. U toku su izmjene Pravilnika koji će biti završen u prvom kvartalu 2013.godine.

2.1. Stanje po postojećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

Po važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane, broj 801-2601/11 od 11.04.2011.godine, za izvršenje poslova iz djelokruga Ministarstva utvrđeno je 305 izvršilaca, odnosno bez GŠ 241 izvršilac. Na sistematizovana radna mjesta, na dan 31.12.2012.godine, raspoređeno su 194 izvršioca. Od navedenog broja raspoređenih, 136 izvršilaca su državni službenici i namještenici a 58 su profesionalna vojna lica.

Po sistematizaciji, na dan 31.12.2012.godine, 10 zaposlenih nije dobilo rešenja o raspoređivanju, od čega su troje državni namještenici a sedam profesionalna vojna lica.

4.1.2. Proces upravljanja ljudskim resursima

4.1.2.1 Zapošljavanje

-Državni službenici i namještenici

Tokom 2012. godine, u Ministarstvo odbrane, u radni odnos primljena su 23 državna službenika i namještenika, od čega 16 državnih službenika na određeno vrijeme, 6 državnih službenika na neodređeno vrijeme i jedan državni namještenik na neodređeno vrijeme.

-Zapošljavanje pripravnika

U Ministarstvu odbrane je, u 2012.godini, u skladu sa Planom zapošljavanja pripravnika sa visokim obrazovanjem u državnim organima u 2011. godini, koji je usvojila Vlada Crne Gore, u radni odnos na određeno vrijeme, u trajanju od 12 mjeseci, od 17.9.2012. do 17.9.2013.godine, primljeno je 11 pripravnika sa završenim visokim obrazovanjem.

U skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem („Službeni list CG“, broj 38/12), Ministarstvo učestvuje u realizaciji Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem.

U vezi sa tim, 9 lica je sa Ministarstvom odbrane zaključilo ugovore o stručnom osposobljavanju u trajanju od devet mjeseci, počev od 15.januara 2013. godine.

- Vojna lica

U službu u Vojsci primljena su 22 lica, odnosno: 12 oficira, 5 podoficira, 3 civilna lica i 2 VPU.

4.1.2.2 Rješavanje o pravima i obavezama iz službeničkih odnosa i odnosa u službi u Vojsci

Ministarstvo odbrane je u toku 2012. godine izradilo sljedeća pojedinačna pravna akta iz domena ljudskih resursa:

- odluke i rješenja o raspoređivanju i postavljenju (1174);
- o prestanku službe i radnog odnosa (86) i (39) odluka o razrešenju od dužnosti profesionalnog vojnog lica;
- o zaradama i dodacima na zarade (702);
- o naknadama troškova licima u službi u Ministarstvu i Vojsci (službeno putovanje u zemlji i inostranstvo, selidba, odvojeni život od porodice, zakup stana, prevoz, otpremnine zbog odlaska u penziju, polaganje stručnog ispita), o udaljenju od dužnosti, o određivanju za vršioca dužnosti, o godišnjim odmorima, o odsustvima i isplati regresa i rješavanja o drugim pravima i obavezama profesionalnih vojnih lica, civilnih lica i državnih službenika i namještenika (1248) ;
- rješenja o zaradama i naknadama pripadnika Vojske za vrijeme učešća u mirovnim misijama i upućivanja na obuku za vršenje dužnosti u mirovnim misijama (143);
- o pomoći (54);
- o upućivanju na školovanje i usavršavanje (81);
- 11 rješenja o zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme u svojstvu pripravnika i šest rješenja o zasnivanju radnog odnosa na neodređeno vrijeme.

Izrađeno je oko 4463 pojedinačnih akata.

4.1.2.3 Školovanje i usavršavanje kadra

-Školovanje oficirskog kadra za potrebe Vojske, Studijska 2012 / 2013 godina

U 2012.g., studije je završilo 10 kadeta (iz VA Grčke 4, VA Srbije 2 i VA SAD 1 kadet, 3 kadeta VA SR Njemačke). Jedan kadet koji se školovao na VA u SR Njemačkoj završio školovanje krajem januara 2013.godine.

U inostranim Vojnim akademijama obrazuje se trenutno ukupno 30 kadeta, od čega: u Republici Grčkoj 8 kadeta, u Republici Srbiji 5 kadeta, u SR Njemačkoj 2 kadeta, u Republici Makedoniji 13 kadeta, u SAD-u 1 kadet i u Republici Italiji 1 kadet.

Na osnovu pristiglih prijava na javni oglas za obrazovanje u vojnim akademijama SAD: United States Military Academy – West Point, New York i United States Naval Academy - Annapolis, Maryland, za 2013.godinu, koji je Ministarstvo odbrane objavilo dana 24.9.2012. godine u medijima, izabrano je sedam kandidata za proceduru testiranja po TOEFL i SAT testu.

-Obrazovanje profesionalnih vojnih lica

Tokom 2012. godine u inostranstvu se obrazovalo 17 profesionalnih vojnih lica, i to: 11 oficira, pet podoficira i jedan vojnik po ugovoru.

Obrazovanje je, u 2012. Godini, završilo devet lica (pet oficira, tri podoficira i jedan vojnik po ugovoru), a u 2013. godini školovanje nastavlja osam lica i to: šest oficira (dva oficira u SAD – na Vazduhoplovno komandnom koledžu i Komandno generalštabnom koledžu, dva oficira u Hrvatskoj – Zapovjedno stožerna škola „Blago Zadro“ i Ratna škola „Ban Josip Jelačić“, jedan oficir u Estoniji – Združeni komandno generalštabni kurs i jedan oficir u Srbiji – specijalizacija u VMA), dva podoficira (jedan podoficir se obrazuje u VA KOV u SR Njemačkoj i jedan podoficir u Visokoj dočasničkoj školi u Hrvatskoj).

-Usavršavanje profesionalnih vojnih lica u inostranstvu i u zemlji:

Učešće na usavršavanju u inostranstvu, u toku 2012.godine, na kursevima, vježbama, seminarima, radionicama i ostalim aktivnostima imalo je 540 profesionalnih vojnih lica. Po istim osnovima, u zemlji se usavršavalo 1.402 profesionalna vojna lica.

Tokom 2012. godine, nastavljeno je usavršavanju znanja stranih jezika, prevashodno engleskog, a potom njemačkog, francuskog i grčkog jezika. U toku 2012. godine kurseve jezika pohađalo je 116 lica. U inostranstvu je 30 lica pohađalo kurseve stranih jezika (22 oficira, 7 podoficira i 1 VPU).

U zemlji je 86 lica iz Vojske pohađalo kurseve stranih jezika i to: engleskog jezika 75, grčkog 8, francuskog 3;

-Usavršavanje državnih službenika i namještenika

Stručno usavršavanje državnih službenika i namještenika i u 2012. godini nastavljeno je u skladu sa Programom stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika Uprave za kadrove Crne Gore za 2011/2012. godinu.

Seminare u organizaciji Uprave za kadrove, u saradnji sa Direkcijom za zaštitu tajnih podataka, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Twining projektom pohađalo je 70 državnih službenika i 2 državna namještenika. Takođe je, programski modul koji se odnosi na evropske i evroatlantske integracije, radi potrebe implementacije Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama CG, pohađalo je 15 državnih službenika i namještenika.

U saradnji sa Ministarstvom za informaciono društvo i telekomunikacije, Ministarstvom finansija, Razvojnim programom UN-a, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava - Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti i Centrom za stručno obrazovanje, MO R. Austrije, 27 državnih službenika i namještenika je učestvovalo na seminarima, radionicama, okruglim stolovima, konferencijama, prezentacijama i sl.

Seminare i radionice po Programu obuke Regionalne škole za državnu upravu ReSPA, pohađala su dva državna službenika. Seminare, kurseve jezika, obuke, razne kurseve i ostale aktivnosti, koje podrazumijevaju učešće na sastancima i konferencijama, u inostranstvu pohađalo je, u 2012. godini, 25 državnih službenika. Kurseve jezika u zemlji i inostranstvu je pohađalo ukupno 12 državnih službenika od čega 11 u zemlji i 1 u inostranstvu.

-Praksa studenata

U Ministarstvu je, po osnovu učešća ovog državnog organa na I i II Sajmu prakse, koje je organizovala Uprava za kadrove, u saradnji sa Career Team-om, studentsku praksu obavilo *osam studenata* završnih godina studija sa državnih i privatnih fakulteta . Oni su se upoznali za djelokrugom i organizacijom rada ovog državnog organa, kao i sa strateškim i zakonskim dokumentima iz sistema odbrane.

4.1.2.4 Unapređivanje profesionalnih vojnih lica

U skladu sa Planom unapređivanja, tokom 2012.godine, u viši čin unaprijeđeno je 20 oficira i 24 podoficira. Takođe, 4 vojnika po ugovoru su prekategorišani u podoficire, 1 civilno lice u podoficira, 3 podoficira u oficire.

4.1.2.5 Rodna ravnopravnost

Ministarstvo odbrane je, na osnovu Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori (PAPRR) za period 2008.- 2012. godina, donijelo Program sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti, za period 2011. – 2012.godine.

Programom sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti, za period 2011. – 2012.godina, nastavljeno je sa realizacijom aktivnosti/mjera koje se odnose na uključivanje rodne perspektive u obuku zaposlenih u sektoru bezbjednosti, a naročito za mirovne misije i ažuriranje baza podataka o zastupljenosti polova u Vojsci i diplomatskim misijama. Edukacija pripadnika Vojske o Rezoluciji SB 1325 uvrštena je u Program obuke Centra za obuku Vojske.

Ministarstvo je, u martu 2012. godine, potpisivanjem zajedničke izjave, zajedno sa Ministarstvom odbrane BiH, R. Makedonije i R. Srbije, podržalo regionalni projekat u oblasti rodne ravnopravnosti na temu: "Jačanje regionalne saradnje na planu integracije rodne perspektive u reformi sektora bezbjednosti u zemljama zapadnog Balkana". Ovaj projekat podržavaju UNDP i SEESAC (Regionalna inicijativa za kontrolu malog i lakog naoružanja u JIE).

U cilju sprovođenja ovog projekta, Ministarstvo je utvrdilo Program aktivnosti Ministarstva odbrane Crne Gore za realizaciju komponenti regionalnog projekta za period 2012.-2015. godine. U vezi ovog projekta održana su dva regionalna sastanka i studijsko putovanje u Švedsku – posjeta Ministarstvu odbrane i Vojnim snagama Švedske, kao i sastanak regionalne Radne grupe koja će da sprovede regionalno istraživanje u sistemu odbrane, kojim bi se dobili komparativni podaci o zastupljenosti i položaju žena u oružanim snagama država Zapadnog Balkana.

Takođe, u skladu sa navedenim programom, realizovana je i obuka 10 trenera/ica iz Ministarstva i Vojske, posvećena sticanju znanja o rodnoj ravnopravnosti i trenerske vještine za edukaciju o R 1325 SB UN.

4.1.2.6 Prestanak radnog odnosa / službe

-Prestanak radnog odnosa / službe državnih službenika i namještenika

U toku 2012. godine, prestao je radni odnos za 6 lica : za tri lica po osnovu pisanog otkaza, za dva lica na osnovu razrješenja i jednog po osnovu postavljenja u drugi državni organ.

-Prestanak radnog odnosa / službe profesionalnih vojnika

Tokom 2012. godine, služba je prestala za 75 lica, odnosno za 24 oficira, 20 podoficira, 17 vojnika po ugovoru i 14 civilna lica, po različitim osnovima, od čega u Ministarstvu za 5 oficira i 1 podoficira (Prilog 6).

4.1.2.7 Izgradnja i unapređenje kapaciteta

-Reforma odbrambenog sektora bezbjednosti -DSSR projekat

U nacrtu DSSR (saradnja sa Kraljevinom Norveškom) projekta za 2011-2012. godinu (treća faza implementacije) stavljen je akcenat na osnovne komponente za izgradnju i unapređenje javnih institucija: pravni okvir i kadrovski procesi. DSSR je bio zadužen za ekspertsku i logističku potporu u organizacionom aspektu projekta, dok je SIGMA pružala ekspertsku pravnu pomoć.

U 2012. godini najveća pažnja posvećena je pripremi, izradi i usvajanju podzakonskih akata za implementaciju novog Zakona o državnim službenicima i namještenicima, koji je donešen 22.7.2011.godine, a primjenjuje se od 1.1.2013.godine. U vezi s tim, sačinjen je Akcioni plan za implementaciju Zakona koji je obuhvatio dinamiku izrade podzakonskih akata. Do februara 2013.usvojeno je 7 podzakonskih akata i to: Etički kodeks državnih službenika i namještenika, Uredba o kriterijumima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju poslova u organima državne uprave, Uredba o bližim mjerilima za razvrstavanje poslova radnih mjesta državnih službenika u zvanja u okviru nivoa i kategorija, Uredba o načinu obavezne provjere sposobnosti , bližim kriterijumima i načinu ocjenjivanja kandidata za vršenje poslova radnog mjesta u državnim organima, Pravilnik o sadržini oglasa, načinu ispravke, prijavljivanja na oglas, kao i načinu prijavljivanja na oglas elektronskim putem i uvidu u dokumentaciju oglasa, Pravilnik o načinu praćenja i ocjenjivanja probnog rada državnih službenika i namještenika, Pravilnik o kriterijumima i načinu sačinjavanja liste članova disciplinske komisije.

Pripremljene su i Uredba o mjerilima i načinu ocjenjivanja državnih službenika i namještenik i Uredba o programu i načinu polaganja stručnog ispita za rad u državnim organima

4.2. MATERIJALNI RESURSI

U toku 2012. godine težište rada Sektora za materijalne resurse bilo je usmjereno na:

- opremanje jedinica Vojske savremenom opremom, u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima i održavanje postojećih pokretnih stvari;
- učešće u pripremi i sprovođenju povjerljivih i javnih nabavki, u skladu sa planovima;
- rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme;
- uspostavljanje sistema standardizacije i kodifikacije u sistemu odbrane Crne Gore;
- obuka ljudstva, shodno logističkim partnerskim ciljevima.

4.2.1 Opremanje Vojske

U 2012. godini, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Sl. list CG” br. 42/11) i Planom javnih nabavki za 2012. godinu, donešenim od strane Ministra pokrenuto je i sprovedeno ukupno **266** postupaka nabavki. Plan javnih nabavki (roba, radova i usluga) za 2012. godinu, iznosio je **2.961.500,00 €**, dok je ukupno ugovorena vrijednost ovih nabavki bila **2.436.286,34 €**, što je za **452.213,66 €** manje, u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost nabavki (ili 15,66.%). U otvorenim postupcima javne nabavke (kroz tenderske postupke), zaključeni su ugovori u vrijednosti od **2.200.570,31 €**, dok su kroz neposredne sporazume (nabavke male vrijednosti do iznosa od 5.000 €) realizovana sredstva u ukupnom

iznosu od **235.716,03 €**. Prenešene obaveze po osnovu zaključenih ugovora iz 2011. godine, iznosile su **73.000,00 €** i iste su bile sadržane u Planu javnih nabavki za 2012. godinu.

Ukupna vrijednost Plana povjerljivih nabavki u 2012. godini, iznosila je **4.525.000,00 €**. U skladu sa Uredbom o spoljnoj trgovini sredstvima za posebne namjene („Sl. list CG” br. 66/10) ukupna ugovorena vrijednost povjerljivih nabavki, u 2012 godini, iznosila je **2.870.838,70 €**, što je za **1.654.161,30 €** manje, u odnosu na odobreni Plan povjerljivih nabavki (ili za 36,56 %). Sredstva za realizaciju ovih nabavki bila su obezbijeđena iz Budžeta Ministarstva odbrane za 2012. godinu i prihoda od prodaje naoružanja i vojne opreme u 2012. godini.

Ukupno planirana sredstva za realizaciju postupaka javnih i povjerljivih nabavki u 2012. godini iznosila je **7.486.500,00 €**, dok je ukupno ugovorena vrijednost iznosila **5.307.125,04 €**, što je **2.106.374,96 €** manje, u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost nabavki (ili za 28,41 %) (Tabela 1). Pregled ugovorene opreme za potrebe Vojske u 2012. god. prikazan je u Prilogu br. 1. ovog izvještaja.

Nabavke	Po planu	Broj postupaka	Ugovoreno	Prenešene obaveze	Uštede	
					Iznos	%
Javne	2.961.500,00 €	266	2.436.286,34 €	73.000,00 €	452.213,66 €	15,66
Povjerljive	4.525.000,00 €	14	2.870.838,70 €	- €	1.654.161,30 €	36,56
Ukupno	7.486.500,00 €	280	5.307.125,04 €	73.000,00 €	2.106.374,96 €	28,41

Tabela 1. Finansijski pokazatelji realizacije Plana javnih i povjerljivih nabavki

4.2.2 Remont i održavanje

Remont i održavanje sredstava naoružanja i vojne opreme izvršeni su planiranom dinamikom, u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima. Najvažnije realizovane aktivnosti u toku godine na ovom planu su:

- u toku 2012. godine završen je C-2 pregled i modernizacija dva naoružana helikoptera HN- 45M kao i remont komponenti vazduhoplova (motori, torzioni štapovi, krakovi i dr.) u vrijednosti od 350.000,00 €,
- Za održavanje plovniha objekata Mornarice VCG (ugovorene usluge) utrošeno je 55.000 €, a za školski brod „Jadran“ ugovoreno je dokovanje i remont u vrijednosti od 1.729.707,27 € (iz budžeta za 2012. godinu plaćeno 1.000.000 €, dok će preostali iznos biti plaćen iz budžeta za 2013. godinu.,
- Izvršen je remont haubica 122 mm sa preduzećem „BNT“ Novi Travnik u vrijednosti od 27.359,23 € i ugovoren je nastavak remonta haubica 122 mm sa istim preduzećem, u vrijednosti od 32.191,38 €,
- Ugovoren je remont municije za haubicu 122 mm sa preduzećem „PRETIS“ Vogošća u vrijednosti od 48.907,52 €,
- Na osnovu Ugovora o servisiranju motornih vozila zaključenim sa AD “Osmanagić” iz 2011. godine, izvršeno je servisiranje 129 motornih vozila u vrijednosti od 60.000,00 € tokom 2012. godine;
- Za potrebe servisiranja motornih vozila i inženjerskih mašina u 2012. godini, Ugovoreno je servisiranje u ukupnoj vrijednosti od 85.000,00 € i to:
 - o Sa preduzećem “Osmanagić” d.o.o u vrijednosti od 50.000,00€. U 2012.god. je po Ugovoru realizovano 21.540,00 €;

- Sa preduzećem „EFEL-MOTORS“ d.o.o u vrijednosti od 10.000,00€. U 2012.god. je po Ugovoru realizovano 5.450,00€;
- Sa preduzećem „SAMVEKO“ d.o.o u vrijednosti od 25.000,00€. U 2012.god. je po Ugovoru realizovano 8.650,00€.

Za potrebe održavanja pokretnih stvari u vojnim radionicama, tokom 2012. godine, izvršena je nabavka rezervnih djelova i potrošnog materijala za održavanje po Ugovorima u vrijednosti od 94.939,76 €.

Za potrebe održavanja pokretnih stvari, u vojnim radionicama, tokom 2012. godine izvršena je nabavka ulja i masti u vrijednosti od 12.685,10 €.

4.2.3 Rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme

4.2.3.1. Neutralizacija viškova ubojnih sredstava

U toku 2012. godine neutralisano je 694,25 tona ubojnih sredstava i to:

- a) U okviru programa za demilitarizaciju (MONDEM program), u 2012. godini izvršena je neutralizacija 511,24 tone ubojnih sredstava, u okviru II faze ovog programa. Do sada je u okviru ovog programa ukupno neutralisano 1.142,27 tona ubojnih sredstava i 825 komada raznog zastarjelog naoružanja. (*Prilog br. 2*).

Shodno Ugovoru realizacije II faze MONDEM programa sve korisne sekundarne sirovine, koje su dobijene delaboracijom, pripadale su preduzećima. Za vrijednost sekundarnih sirovina smanjene su cijene delaboracije. Novčana vrijednost dobijenih sekundarnih sirovina iznosila je 260.908,21 EUR ili 32,4 % od ukupne cijene neutralizacije II faze. Ovo je doprinos Ministarstva odbrane.

- b) U okviru Tehničkog sporazuma o uništenju malog i lakog naoružanja i raznih vrsta municije, potpisanim sa Vladom SAD, planirana je neutralizacija 1.812.70 tona. U 2012. godini izvršena je neutralizacija 183,01 tona ubojnih sredstava, u okviru II faze ovog programa. Do sada je u okviru ovog programa ukupno neutralisano 1.075,27 tona ubojnih sredstava i 200 komada raznog zastarjelog naoružanja. (*Prilog br. 3*).
- c) Preventivnim rješavanjem ubojnih sredstava u sopstvenoj organizaciji, tokom 2012. godine, nije bilo neutralizacije ubojnih sredstava. Ukupno u periodu od 2006. godine do danas, sopstvenoj organizaciji do sada neutralisano 267,18 tona ubojnih sredstava
- d) U toku 2012. godine nije vršeno uništavanje naoružanja i drugih borbenih sredstava.

4.2.3.2 . Prodaja naoružanja i vojne opreme

U toku 2012. godine nije vršena prodaja ubojnih sredstava i naoružanja. Tokom godine preuzeto je od strane komisionara i kupaca 76,97 tona ubojnih sredstava,ugovori iz prethodnog perioda, dok izuzimanja naoružanja i drugih borbenih sredstava nije bilo. U 2012. godini, po osnovu prodaje naoružanja i vojne opreme ukupno je naplaćeno 401.788,79 USD (*Prilog br. 4*).

U toku 2012. godine zaključen je Ugovor o prodaji dotrajalih sredstava i proizvoda sa preduzećem „Montmetal“. Ostvaren prihod, na osnovu ovog ugovora, u toku 2012. godine u iznosio je 36.786,84 €.

Na osnovu Ugovora o prodaji neupotrebljivih motornih i priključnih vozila broj 806-7605/11-17 od 21.02.2012. godine, firma „Centar za reciklažu“ d.o.o Nikšić je u toku marta i aprila mjeseca izvršila preuzimanje 228 motornih i priključnih vozila sa lokacija Kumbor, Masline, Zagorič, Danilovgrad i Golubovci. Ukupno je predana količina od 683.280 kg otpada od neborbenih motornih i priključnih vozila čime je prihodovano ukupno 205.667,28 €.

Tokom godine sprovedena su dva javna poziva za prodaju suvišnih plovni objekata. Ukupno su prodana tri plovna objekta i prihodovano 71.243,30 €.

4.2.3.3 Ustupanje opreme civilnim subjektima

Na osnovu predloga Ministarstva, Vlada Crne Gore donijela je 18 zaključaka na osnovu kojih su izvršena ustupanja neperspektivnih pokretnih sredstava na trajno korišćenje bez naknade sledećim subjektima: opštinama, prosvjetnim i kulturnim ustanovama, zdravstvenim ustanovama i sportskim organizacijama.

Ustupljena su sledeća pokretna sredstva: intendantska PS (26 stavki), mornaričko tehnička sredstva (14 stavki), dvije diverzantske ronilice, sedam brodskih sidara, petnaest motornih vozila (sedam terenska, dva teretna, dvije cisterne za vodu, tri inženjerske mašine), dva elektro agregata, i streljnu opremu (6 nosača meta).

Pregled ustupljenih pokretnih stvari, u 2012. godini, prikazan je u Prilogu br. 5. ovog izvještaja.

4.2.4 Zaštita na radu, zaštita od požara i zaštita životne sredine

4.2.4.1 Zaštita na radu

U 2012. godini preduzimane su propisane mjere zaštite na radu.

U toku je izrada osnovnih dokumenata kojim će se precizno regulisati ova oblast.

Na radnim mjestima sa visokim rizikom u procesu rada, predviđene i uglavnom su sprovedene posebne mjere zaštite i vršene su redovne kontrole njihovog sprovođenja.

I dalje je evidentan problem da zaštita na radu u Vojsci nije dovoljno usklađena za važećim zakonskim propisima, što je onemogućilo da zaposleni u punom kapacitetu koriste sva zakonska prava. U takvim uslovima uspjeli smo da u značajnoj mjeri obezbijedimo zadovoljavajuće uslove za rad svih zaposlenih i da svi zaposleni koriste prava zaštite koja su ranije ostvarivali na istim radnim mjestima (dopune u ishrani i sl.).

Otpočelo se sa snimanjem uslova na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada (jonizujuće zračenje) i prate se pokazatelji zdravstvenog stanja ljudstva na ovim mjestima.

Očekuju se izmjene Zakona o odbrani koje su predložene u ranijem periodu a koje bi omogućile da se na nivou ministarstva izrade i usvoje osnovna dokumenta (pravilnici i uputstva) koja će bliže definisati ovu oblast.

4.2.4.2 Zaštita od požara

Zahvaljujući preduzetim požarno-preventivnim mjerama i maksimalnom angažovanju ljudstva na uređenju vojnih objekata, skladišta, sidrišta i kasarnskih prostora, u Vojsci Crne Gore u toku godine nije bilo požara sa značajnijom materijalnom štetom.

S obzirom da Vojska, osim u Vazduhoplovnoj bazi, ne raspolaže sa stalno zadejstvovanom protivpožarnom jedinicom, u maju 2012. godine na kasarnskom nivou formiran je veći broj jedinica privremenog karaktera, jačine 7-10 ljudi sa 2-3 PP m/v i ACV, koje su bile zadejstvovane do kraja septembra.

Takođe, u izdvojenim objektima „Brezovik“ Nikšić, „Rogami“ Podgorica, „Taraš“ Danilovgrad, „Opatovo“ Tivat, „Pristan-Petrovići“ Kumbor, „Sasovići“ Zelenika, „Obosnik“ Luštica, „Crni Rt“ Sutomore formirane su PP ekipe sastava 3-4 lica koje su bile zadužene za eventualne početne intervencije u slučaju požara. Ove PP ekipe su bile zadejstvovane od maja do kraja septembra 2012. godine.

Privremene PP jedinice i ekipe nisu imale značajnijih intervencija u kasarnama i objektima Vojske, dok su u vidu ispomoći civilnim vatrogasnim jedinicama ove jedinice angažovane na 18 lokacija na teritoriji Crne Gore, u više navrata.

I dalje je prisutan problem nemogućnosti hidrauličnog ispitivanja PP aparata u organizaciji MO i VCG, zbog nedostatka kadra sa odgovarajućim sertifikatima. Kapacitet PP radionice Logističke baze je nedovoljan i potrebno je proširenje formacije.

Redovnim i vanrednim kontrolama PP ekipa i ostalih organa čuvarske i unutrašnje službe vrše se uviježbavanja u maju i junu, neposredno pred ljetnju sezonu.

U Atini, Grčka, u vojno-pomorskoj bazi Perame, 3 profesionalna vojna lica pohađali su kurs zaštite od požara za brodske uslove – bazični nivo.

4.2.4.3 Zaštita životne sredine

Identifikovane su sve materije u posjedu Ministarstva koje čine otpad visokog rizika, pa na osnovu klasifikacije njihove toksičnosti preduzimane su neophodne mjere i postupci kako bi se izbjegle akcidentne situacije. Kao rezultat takvih aktivnosti možemo konstatovati da u prethodnom periodu nijesmo imali akcidentnih situacija i da smo stvorili dobru osnovu da u narednom periodu nastavimo sa takvim trendom.

4.2.5 Obuka ljudstva logistike

U organizaciji Sektora za materijalne resurse, pod vođstvom međunarodnih instruktora, realizovano je više aktivnosti na obučavanju logističkog kadra.

U okviru Programa za partnerske ciljeve LOGEX 13 ukupno su 73 predstavnika učestvovala na dvanaest LOGEX aktivnosti, od toga 25 u zemlji i 48 u inostranstvu.

Na raznim logistički kursevima (ADAMS, CORSOM, EVE, IPCP i dr), vezanim za realizaciju logističkih Partnerskih ciljeva, učešće je uzelo 70 predstavnika na 18 aktivnosti, od toga 20 u u zemlji i 50 u inostranstvu

Za potrebe obučavanja personala iz domena operativnog izvještavanja u logistici nabavljen je softver - LOGFAS 6.1.

Za upućivanje jedinice u mirovnu misiju u Afganistan koriste se bilateralni aranžmani sa Njemačkom i Mađarskom kao i komercijalni ugovori na nacionalnom nivou.

Formiran je koordinacioni tim na državnom nivou za realizaciju izrade kataloga sposobnosti (CAPCAT) u cilju realizacije PC- Podrška zemlje domaćina. U toku je prikupljanje informacija za izradu kataloga sposobnosti kao i konsultacije sa partnerskim zemljama u vezi postupka njegove izrade. Rok za izradu CAPCAT-a II kvartal 2013. godine.

4.2.6 Standardizacija i kodifikacija

Izvršenim izmjenama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani stvorene su pravne pretpostavke za uvođenje i implementaciju standarda odbrane u skladu sa NATO. Najvažnija aktivnost u oblasti standardizacije bila je izrada Predloga Pravilnika o standardizaciji u oblasti odbrane. Predlog Pravilnika, nakon redovne interne procedure, krajem decembra proslijeđen na dalju proceduru Sekretarijatu za zakonodavstvo Crne Gore. Koncept Pravilnika i pristup standardizaciji u oblasti odbrane je pozitivno ocijenjen krajem novembra prilikom posjete ekspertske delegacije NATO standardizacije Agencije NSA na čelu sa direktorom gosp. Aksitom.

Predstavnici Ministarstva su aktivno učestvovali u radu Instituta za standardizaciju Crne Gore: u Tehničkom komitetu za naftu i naftne derivate, dok je odlukom Vlade Crne Gore šef Odsjeka određen za člana Skupštine Instituta za standardizaciju Crne Gore.

Predstavnik Ministarstva je učestvovao na 101. Sastanku NATO Komiteta za kodifikaciju AC/135, koji se održavao u Luksemburgu od 21.-24.05.2012. godine, na redovnim polugodišnjim sastancima NATO komiteta za standardizaciju, kao i u radu Radne grupe za pregovore sa EU u Briselu za Poglavlje 20 – preduzetništvo i industrijska politika u podoblast NATO kodifikacioni sistem.

Na osnovu bilateralne saradnje sa Bugarskom i Grčkom omogućena je obuka u periodu od iz oblasti kodifikacije za 12 pripadnika Ministarstva i Vojske.

U oblasti kodifikacije, nakon posjete NATO Komitetu AC 135 u februaru mjesecu, pristupilo se ispunjavanju uslova za Tier 2 nivo partnerstva, koji znači potpuno učešće u NATO kodifikacionom sistemu za zemlju koja nije članica NATO. Potpisani su povjerljivi ugovori za nabavku NATO Mailbox-a sa NSPA Agencijom za podršku i za održavanje kodifikacionog softvera BULCOD sa firmom „Tehnologica“ iz Bugarske. Od strane sekretara NATO komiteta za kodifikaciju AC135 dostavljena je šifra za korišćenje kodifikacionih portala NMCRL web i NABS. Takođe su potpisani bilateralni sporazumi u oblasti kodifikacije sa: Republikom Italijom, Republikom Francuskom, Kraljevinom Danskom i Velikom Britanijom. Do sada je kodifikovano 50 različitih originalnih proizvoda privrede Crne Gore.

Prepoznavanje kodifikacije kao jednog od ključnih koraka ne samo na putu jačanja interoperabilnosti Vojske u materijalnoj sferi već i jačanja privrede Crne Gore se ogleda u dodjeli sertifikata za prve kodifikovane proizvode po NATO standardima, koja je bila organizovana 12. oktobra 2012. godine u Ministarstvu. Ministar odbrane je uručila sertifikate izvršnim direktorima kompanija „Tara Aerospace and Defense“ iz Mojkovca, „13. jul Plantaže“ iz Podgorice i „Meso-promet Franca“ iz Bijelog Polja. Takođe je izvršena prezentacija dostignuća iz oblasti kodifikacije komandantu KFORA, prilikom njegove posjete

Podgorici, pri čemu su pomenute kompanije prezentovale svoje proizvode. Do kraja godine su se javile još tri kompanije zainteresovane za kodifikaciju proizvoda.

4.2.7 Infrastruktura

4.2.7.1 Investicioni radovi u vojnom krugu

Najznačajnije aktivnosti koje su realizovani tokom 2012. godini bili su:

- Adaptacija objekta radionica u kasarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu;
- Adaptacija dijela objekta vojnomedicinskog centra u Podgorici;
- Adaptacija dijela objekta bine u kasarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu;
- Završetak radova na rekonstrukciji i servisiranju termotehničkih instalacija na objektima Ministarstva odbrane, kao priprema objekata za grejnu sezonu;
- Završetak radova na ispitivanju gromobranskih instalacija na magacinima municije i minsko eksplozivnih sredstava;
- Postavljanje stubova za javnu raspravu u kasarni "Masline" u Podgorici;
- Adaptacija dijela objekta- stacionarni centar veze "Bjelasica" i Durmitor";
- Adaptacija objekta broj 2 u kasarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu;
- Sanacija krovnih pokrivača na magacinima municije u skladištu "Brezovik" u Nikšiću;
- Adaptacija objekta broj 16 u kasarni "Golubovci" u Podgorici;
- Izrada Glavnog projekta za rekonstrukciju kuhinjsko-trpezarijskog objekta u kasarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu;
- Završetak radova na parcelacijama urbanističkih parcela u Podgorici: Blok 10; Zagorič pored pruge; Zagorič radionica i Stari aerodrom, u skladu sa Detaljnim urbanističkim planovima. Na ovim lokacija predviđeno je kolektivno stanovanje za potrebe državnih organa;
- Završetak tehničkog pregleda radova na: izgradnji stambeno poslovnih objekata u Bloku 15 u Tološima;
- U saradnji sa Direkcijom javnih radova, pri kraju je izgradnja pristupne saobraćajnice za kasarnu "Milovan Šaranović" u Danilovgradu;
- Redovno održavanje objekata preko građevinskog organa Komande logističke baze.

Ukupna vrijednost isplaćenih radova za gore navedene aktivnosti iznosi svega 150.000 € (zadatak 4416 i 4142).

Ovo predstavlja izuzetno nizak nivo izdvajanja za investiciono održavanje vojne infrastrukture s obzirom na loše uslove rada, prije svega u kasarnama Nikšić, Pljevlja i Kolašin. Prisutan je konstantan pad ulaganja u vojnu infrastrukturu, iz tekućeg budžeta, što u krajnjem rezultuje lošim uslovima za rad i obuku jedinica Vojske (Tabela 2).

godina	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ulaganja (mil.€)	5,8	2,7	1,1	0.56	0,36	0,15

Tabela 2. Kretanje ulaganju u vojnu infrastrukturu

Takođe, tokom 2012. godine izvršena je uplata računa Skupštinama etažnih vlasnika stambenih zgrada, u kojima se nalaze poslovni koje koristi Ministarstvo, u iznosu od 3.163,64 €.

4.2.7.2 Stambena izgradnja

U 2012. godini učinjen je znatan napredak na planu izgradnje stanova za pripadnike Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore. Najvažniji radovi i aktivnosti na tom planu bili su:

- a) Završetak radova na izgradnji stambeno-poslovnog objekta u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana "Stambena zajednica 6 - Kruševac Izmjene i dopune" u Podgorici (Blok 15 u Tološima). Ministarstvo je ovaj projekat realizovalo putem suinvestiranja sa d.o.o. "Cijevna Komerc". Od ove zajedničke izgradnje Ministarstvu je pripalo 46 stambenih jedinica. Svi radovi predviđeni Glavnim projektom su završeni i izdata je upotrebna dozvola.
- c) U saradnji sa Direkcijom javnih radova, urađen je Glavni projekat izgradnje stambenog kompleksa na lokaciji Rsojevica u Opštini Danilovgrad. Prema urađenoj tehničkoj dokumentaciji predviđeno je da u ovim objektima bude 68 stambenih jedinica.
- d) Tokom godine pokrenuta je procedura oko izgradnje stambeno poslovnih objekata u Podgorici, na lokacijama: Zagorič pored pruge i radionica; Blok 10 u Tološima i na Starom aerodromu pored katoličke crkve. Urađena je parcelacija u skladu sa važećim Detaljnim urbanističkim planom, i ista je predata Upravi za nekretnine Područna jedinica Podgorica na uknjižbu. Predstoji izdavanje urbanističko tehničkih uslova i određivanje načina finansiranja, putem suinvestiranja ili na neki drugi način.

4.2.7.3 Donacije

Donacijom Vlade Savezne Republike Njemačke, u iznosu od 200.000 €, izvršena je rekonstrukcija dva objekta za skladištenje municije u "Brezovik" u Nikšiću. Radi se o radovima na rekonstrukciji objekata broj M-7 i S-2, pojedinačne površine od 430 m², na kojima je izvršena zamjena krovne konstrukcije i krovnog pokrivača, urađena fasada sa termičkom izolacijom, antistatik pod, nova stolarija i drugo.

Rekonstrukcijom ovih objekata stvoreni uslovi za čuvanje municije u skladu sa tehničkim propisima za čuvanje ove vrste sredstava.

4.2.7.4 Imovinsko-pravni poslovi

U 2012. godini na planu imovinsko-pravnih odnosa, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Izvršen je popis nepokretnosti koje koristi Ministarstvo: zemljišta i objekata, stanova, poslovnih prostora i garažnih mjesta;
- Kompletiranje urbanističkih parcela u: Bloku 10 u zahvatu DUP-a "Stambena zajednica 6 - Kruševac Izmjene i dopune" u Podgorici; Bloku I, urbanistička parcela 92 u zahvatu DUP-a "Konik sanacioni plan, Izmjene i dopune" u Podgorici; zahvatu DUP-a Zagorič 1-dio zone A; zahvatu DUP-a Zagorič 3 i 4 –zona 2.
- Izrada situacionog plana za kompleks zgrade Ministarstva odbrane, potrebnog za izradu DUP-a "Novi grad";
- Eksproprijacija zemljišta za izgradnju pristupnog puta za kasarnu "Milovan Šaranović" u Danilovgradu;
- Izrada Elaborata etažne razrade za uknjižbu stanova u Tološima (Blok 15), u Denovićima (objekat Pošta), Radovićima (objekat S-40);

4.2.7.5 Nepokretnosti u nadležnosti Ministarstva odbrane

Na teritoriji Crne Gore nalazi se ukupno 224 lokacija u nadležnosti Ministarstva, sa oko 1400 objekata visokogradnje, sa pratećim spoljnim instalacijama vodovoda, kanalizacije, rasvjete i trafostanicama. Određeni broj lokacija se aktivno koristi dok veći broj objekata nije u funkciji, ali sa obavezom čuvanja.

Za funkcionisanje Ministarstvu i Vojsci potrebno su 22 lokacije, a ostale će biti predmet prodaje ili privatizacije.

4.2.7.6 Prihodi od zakupa nepokretnosti

Od zakupa vojnih nepokretnosti ostvareni su značajni prihodi koji su uplaćeni u budžet Crne Gore, na žiro-račun Ministarstva finansija.

Red. broj	OPIS PRIHODA	Naplaćeno (€)
1.	Prihodi od zakupa poslovnih prostora	77.069,11
2.	Prihodi od zakupa vojnih nepokretnosti	30.059,41
3.	Prihodi od otkupa stanova	191.895,34
UKUPNO NAPLAĆENI PRIHODI		299.023,86

Tabela 3. Prihodi od zakupa vojnih nepokretnosti

4.3 INFORMACIONO-KOMUNIKACIONI SISTEMI

U toku 2012. godine težište rada Sektora za razvoj i zaštitu informaciono-komunikacionih sistema bilo je usmjeren na:

- opremanje i modernizaciju jedinica MO CG i VCG savremenom informaciono-komunikacionim sredstvima, u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima i donacijama
- zaštitu IKS u MO i VCG (kroz rad na izradi potrebne zakonske legislative)
- održavanje postojećih sistema i sredstava,
- obuku zaposlenih u MO CG i VCG

U toku 2012.godine na polju IKS realizovano je ili je započeto više projekata i drugih brojnih aktivnosti, od kojih su najvažnije:

- Realizacija optičke infrastruktura u kasarni na aerodromu Golubovci u Podgorici.
- Početak realizacije optičke infrastruktura u kasarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu
- Nadogradnja jezgra postojećeg informaciono-komunikacionog sistema u cilju unapređenja informaciono-komunikacionih servisa.
- Nastavak izgradnje digitalnog radio-relejnog sistema prema Nikšiću.

4.3.1 Modernizacija informaciono-komunikacionih sistema

Za potrebe modernizacije informaciono-komunikacionog sistema MO i VCG realizovane su sljedeće nabavke:

- 1.Nabavka opreme za taktičku radio komunikaciju u iznosu od 40 325,50€,
- 2.Nabavka opreme za priključenje i izgradnju lokalnih računarskih mreža u objektima MO i VCG u iznosu od 4 912,00€,

3. Digitalizacija radio-relejnog sistema na relaciji Danilovgrad-Nikšić u iznosu od 198.972,61 €,

Ukupno procijenjena vrijednost nabavki (iz budžeta MO CG) u 2012 godini je bila 200000,00€, dok je ukupno ugovorena vrijednost ovih nabavki bila 198 972,61 €, što je za 1 027,39€ manje, u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost nabavki (ili za 0,51%).

4.3.1.1 Donacije

Kraljevina Danska je po pitanju razvoja informaciono-komunikacionih sistema svojim donacijama i savjetima stručnih eksperata dala značajan doprinos. Tokom godine su realizovane sljedeće donacije:

- Završen je projekat izgradnje optičke infrastructure na aerodromu Golubovci,
- Započet je projekat izgradnje optičke infrastructure u kasarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu,
- Nastavljen je process podizanja informaciono-komunikacionih kapaciteta na viši nivo i obuka ljudstva u upravljanju informaciono-komunikacionim kapacitetima,
- Nabavka opreme za priključenje i izgradnju lokalnih računarskih mreža u objektima Ministarstva i Vojske,
- Nabavka opreme za taktičku radio komunikaciju.

U postojećoj situaciji komande jedinica Vojske sa potčinjenim sastavima ostvaruju komunikaciju osloncem na stacionarni analogni telekomunikacioni sistem i na mobilni sistem radio-relejni i radio veza, dok je digitalni radio-relejni u fazi konstituisanja.

U cilju podizanja komunikacije na viši nivo tokom 2012. godine nastavljeno je sa je opremanjem jedinica VCG taktičkim radio uređajima „Harris“, doniranim od strane Vlade SAD u iznosu od 521 202,00\$. Navedena sredstva značajno poboljšavaju mogućnost komunikacije na taktičkom nivou i obezbjeđuju ispunjavanje NATO standarda.

Red.br	PROJEKAT	IZNOS	Izvor finansijskih sredstava
1	Digitalizacija RR sistema	198 972,61€	Budžet MO
2	Mrežna oprema	4912,00 €	Kraljevina Danska
3	Upgrade ICT jezgra	30982,50 €	Kraljevina Danska
4	Oprema za taktičku radio komunikaciju	40325,50 €	Kraljevina Danska
5	Radovi na informaciono-komunikacionom jezgru	38,590.00 €	Kraljevina Danska
6	Optička infrastruktura - Danilovgrad	152985.37 €	Kraljevina Danska
7	Radio sredstva	521202.00 \$	SAD
U K U P N O		829799.98 €	

Tabela 5. Projekti IKS

4.3.2 Obuka zaposlenih

Tokom 2012.godine realizovani su razni oblici obuke u cilju podizanja znanja iz oblasti informaciono-komunikacionih sistema na viši nivo:

- obuka u rukovanju i osnovnom održavanju uređaja taktičkog radija „Harris“,
- obuka administratora informaciono-komunikacionih sistema iz jedinica Vojske na sistemu za virtuelizaciju,
- obuka u administriranju optičkom mrežnom opremom, 10 polaznika na aerodromu Golubovci,
- 9 pripadnika učestvovalo je na vježbi „Combined Endeavor 2012“, najvećoj vježbi u oblasti KIS koja je održana od 03. do 21. septembra 2012. godine u Grafenwoehru, Njemačka. Pripadnici Vojske sa 100% uspješnosti realizovali su testove u oblasti KIS.
- 1 pripadnik je učestvovao na vježbi „Cyber Endeavor 2012“ koja je održana od 03. do 21. septembra 2012. godine u Grafenwoehru, Njemačka.

4.3.3 Zaštita informacija

U novije vrijeme kad su sve učestaliji napadi, na informaciono-komunikacione sisteme, bitan aspekt u daljoj modernizaciji je zaštita informacija. Tokom 2012.godine, po pitanju zaštite informacija realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Izrada sistemskih dokumenata iz oblasti zaštite informaciono komunikacionih sistema,
- Na osnovu zaključka Vlade Crne Gore ministar odbrane je formirao interresornu radnu grupu za sprovođenje aktivnosti na uspostavljanju sistema informatičke zaštite tajnih podataka – INFOSEC,
- Na osnovu zaključka Vlade Crne Gore formirana je komisija za izradu „Elaborata sa definisanim nadležnostima državnih organa u borbi protiv cyber (računarskog) kriminala“, koja je i uradila ovaj Elaborat,
- Procuirana je procedura za uspostavljanje radnog tijela „Savjeta“ za borbu protiv cyber kriminala,
- Na nivou MO formirana je radna grupa za izradu „Elaborata za funkcionisanje sistema za razmjenu podataka stepena tajnosti „Interno“.

4.3.4 Elektronski servisi i prenosni sistemi

Tokom 2012. godine na polju elektronskog poslovanja realizovano je:

- Nastavljen je proces dodjele e-mail adresa za potrebe zaposlenih,
- eDMS (Sistemi za upravljanje dokumentacijom) za potrebe zaposlenih u Ministarstvu je u fazi implementacije, izvršene su sve pripremne aktivnosti za omogućavanje eksploatacije ovog servisa (instalacija potrebnih softverskih aplikacija, ućlanjivanje u domen Vlade CG),
- nastavak implementacije eDMS (Sistemi za upravljanje dokumentacijom) za potrebe zaposlenih u Vojsci - testa faza.

Nastavljeno je sa implementacijom projekta digitalizacije stacionarnog radio-relejnog sistema i optičke infrastrukture u kasarni “Milovan Šaranović” u Danilovgradu, a završena je realizacija optičke infrastrukture na aerodromu Golubovci.Potpuna izgradnja informaciono-

komunikacione infrastrukture će svim korisnicima omogućiti eksploataciju elektronskih servisa u zatvorenoj mreži Ministarstva i Vojske (INTRANET), čime će se obezbijediti veća zaštita informacija s obzirom na činjenicu postojanja zatvorenog sistema.

Digitalna radio-relejna mreže biće glavna informaciono-komunikaciona okosnica kroz koju će se realizovati prenos podataka sa mobilnih radio-relejnih sistema, sistema kojim će se realizovati nadzor mora, nadzora vazdušnog prostora i drugi, a sve u cilju poboljšanja procesa komandovanja u realnom vremenu, što je u direktnoj vezi sa približavanjem NATO kroz MAP.

U okviru HELP-DESK-a utrošeno je oko 1900 časova rada, što je procjenjena ušteda od oko 19000€ zbog neangažovanja spoljnih saradnika. Takođe su velike uštede realizovane kroz poslovno-tehničku saradnju sa MNNews d.o.o i M:tel d.o.o (pristup Internetu i distribucija na više od 10 udaljenih lokacija odnosno 17x2Mb/s) što je ušteda od nekoliko desetina hiljada eura, vanrednim angažovanjem pripadnika Sektora RiZIKS, na realizaciji projekata iz oblasti “niske struje”, takođe su ostvarene značajne finansijske uštede.

4.4 BUDŽET

I pored uticaja ekonomske krize, finansiranje izdataka za odbranu tokom 2012. godine vršeno je redovno, u skladu sa dinamikom realizacije planiranih aktivnosti i visinom odobrenih sredstava. Povoljan uticaj na budžet ministarstva imalo je odobrenje korišćenja prihoda od prodaje naoružanja, vojne opreme i pružanja usluga, a koji su namjenski korišćeni u svrhu nastavka implementacije Partnerskih ciljeva.

Zakonom o budžetu za 2012. godinu iz tekućeg budžeta države odobreno je 37.644.619,28€ i dato pravo na korišćenje sopstvenih prihoda do nivoa njihovog ostvarenja. Usled pogoršanja makroekonomske situacije, te donošenja Zakona o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2012. godinu (rebalans budžeta), umanjene sredstava iz budžeta iznosilo je 1.247.893,68€ ili 3,3%. Usled preusmjerenja sredstava Ministarstvu rada i socijalnog staranja sredstva su dodatno umanjena u iznosu od 330.000,00€, te su preostala sredstva iznosila 36.066.725,60€. Zaključno sa 31.12.2012. isplaćeno je 35.112.706,50€ ili 97,35% u odnosu na preostala sredstva i prenijete obaveze u iznosu od 362.478,55€ ili 1% u odnosu na preostala sredstva. U strukturi isplaćenih sredstava u iznosu od 35.112.706,50€ učešće personalnih izdataka iznosi 73.06%, tekućih izdataka 21.89%, kapitalnih izdataka 5.05%.

Osim sredstava odobrenih Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2012. godinu, dodatno je obezbijeđeno 1.623.903,94€ i to:

- Iz sopstvenih prihoda ostvareno je 879.050,29€, od čega je shodno zakonu o budžetu namjenski utrošeno 805.813,96€ ili 91.67%,
- Iz donacije Savezne Republike Njemačke obezbijeđeno je 198.019,98€. Ova sredstva su shodno ugovoru o donaciji iskorišćena za rekonstrukciju skladišta u Brezoviku. Procenat realizacije iznosio je 99.81% ili 197.642,21€,

- Iz budžeta države za isplatu obaveza iz prethodnih godina obezbijeđena su sredstva u iznosu od 546.833,67€.

U strukturi ukupno isplaćenih sredstava u 2012. godini u iznosu od 36.662.996,34€ učešće personalnih izdataka iznosi 69.97%, tekućih izdataka 21.22%, kapitalnih izdataka 7.32% i sredstava na ime obaveza iz prethodnih godina 1,49%.

4.5 RJEŠAVANJE STAMBENIH POTREBA

Tokom 2012.godine nastavljen je proces unapređenja životnog standard pripadnika MO I VCG kroz rješavanje stambenih potreba. Na osnovu Oglasa br. 801-6202/12-2 od 19.9.2012.godine raspisan je konkurs za raspodjelu 55 stanova u zakup na neodređeno vrijeme, sa pravom kupovine pod povoljnim uslovima.

U evidenciji stambenih potreba lica koja imaju pravo na rješavanje stambene potrebe u Ministarstvu, vodi se ukupno **2024** stambena interesenta, od čega **1529** lica koje nema stan i **485** lica koja nemaju odgovarajući stan. U skladu sa članom 2 stav 1 tačka 2 Pravilnika o rješavanju stambenih potreba u Ministarstvu, tabelarnim pregledom stambene situacije evidentiranih lica po kategorijama za 2012. godinu, u okviru kategorije profesionalnih vojnih lica, osim oficira i oficira po ugovoru, podoficira i podoficira po ugovoru, obuhvaćeni su i vojnici po ugovoru. Ovo stoga što je član 6 Zakona o Vojsci Crne Gore propisao da su profesionalna vojna lica: vojnici po ugovoru; podoficiri i podoficiri po ugovoru; oficiri i oficiri po ugovoru.

KATEGORIJA LICA	NEMA STAN		NEMA ODGOVARAJUĆI STAN		UKUPNO
	Broj	%	Broj	%	
državni službenici i namještenici	41	2.7	24	5.0	65
profesionalna vojna lica	1039	67.9	173	35.7	1212
civilna lica na službi u Vojsci	133	8.7	40	8.2	173
penz. profesionalni oficiri i podoficiri	293	19.2	251	51.7	544
penzionisana civilna lica	23	1.5	7	1.4	30
U K U P N O	1529		485		2024

Tabela 6. Stambena situacija evidentiranih lica po kategorijama

U toku 2012.godine donešeno je 9 rješenja o dodjeli i dva rješenja o preimenovanju stanova. Od devet rješenja o dodjeli stana, dva stana su dodijeljena bez oglašavanja, a sedam stanova po zaključcima Vlade. Dva rješenja o preimenovanju su donešena po zaključcima Vlade. Od navedenih 9 rješenja o dodjeli, četiri stana su dodijeljena PVL, jedan CL, jedan penzionisanom vojnom licu i tri ostalima.

5. VOJSKA CRNE GORE

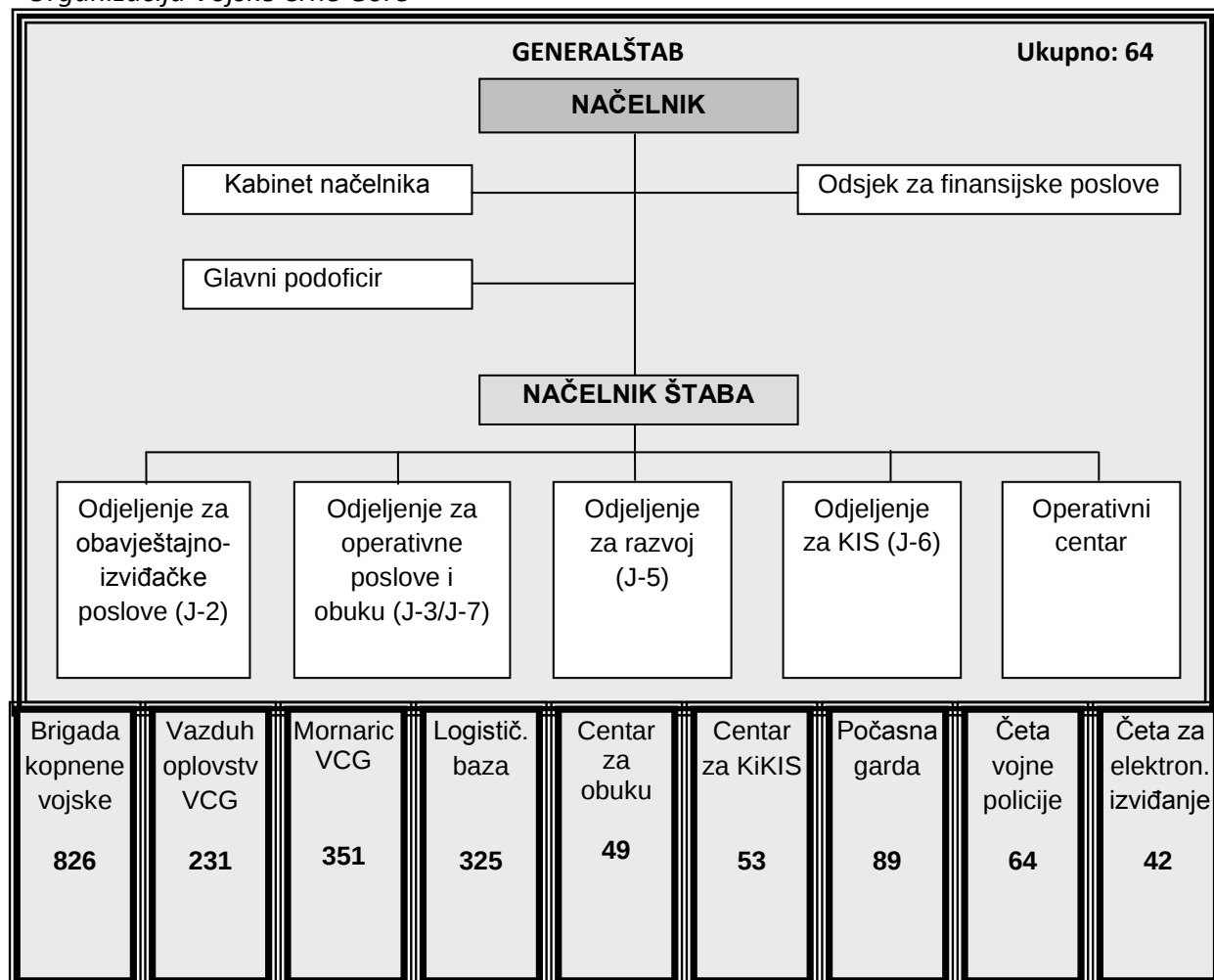
5.1. ORGANIZACIJSKO FORMACIJSKA STRUKTURA

Utvrđena organizacijsko-formacijska struktura i veličina Vojske predviđa 2094 formacijska mjesta. U Vojsci trenutno ima: 1835 lica, od čega je 227 oficira, 794 podoficira, 555 vojnika po ugovoru i 259 civilnih lica. Popuna je 87,6%.

Organizacijsku strukturu karakteriše nedostatak projektovanog broja oficira i vojnika po ugovoru. Trenutna popuna sa vojnicima po ugovoru iznosi 80 % a sa oficirima 78% u odnosu na utvrđenu formaciju Vojske.

Prosječna starosna struktura profesionalnih vojnih lica u Vojsci je 39 godina, od čega je prosječna starost oficira i podoficira 39 godina, a civilnih lica 48 godina. Posebno je nepovoljna starosna struktura kod vojnika po ugovoru koja je 29 godina. Preko 35 % vojnika po ugovoru starije je od 30 godina.

Organizacija Vojske Crne Gore

5.2 MISIJE I ZADACI

Ministarstvo i Vojska nastavile su učešće u mirovnim misijama, dajući svoj doprinos izgradnji mira u svijetu, i to:

Mirovna misija ISAF –

Tokom 2012. godine svoje angažovanje u misiji „ISAF“ završili su četvrti i peti kontingent. Četvrti crnogorski kontingent, koji je brojao 39 pripadnika, svoje angažovanje u misiji „ISAF“ završio je krajem februara 2012. godine. Peti crnogorski kontingent je brojao 39 pripadnika, a u misiji „ISAF“ bio je angažovan u periodu od 14. februara do 26. septembra 2012. godine. Trenutno je u misiji angažovan šesti kontingent, koji je upućen u septembru 2012. godine. Sastav VI kontingenta: pješadijski vod (34), štabni oficiri (3), i instruktor za obuku vojne policije (1). U okviru VI kontingenta angažovana su dva službenika Uprave policije Crne Gore u sastavu policijskog savjetničkog tima.

U periodu oktobar - decembar 2012. godine završen je prvio dio obuke pripadnika VII crnogorskog kontingenta, u Centru za obuku Vojske Crne Gore. Zajednička obuka VII kontingenta je realizovana u januaru i februaru 2013. godine u Republici Hrvatskoj, obzirom da će VII kontingent biti angažovan sa 21. hrvatskim kontingentom.

Delegacija Crne Gore koju su predvodili načelnik GŠ VCG viceadmiral Samardžić i pomoćnik ministra dr. Mašulović, posjetila je sredinom maja i početkom decembra peti i šesti kontingent u Avganistanu. Tokom posjeta, donirano je 10 kompjutera, jedan lap-top i 500 kompleta školskog pribora školi „Gawar Shad Begum“ u Pol-e Khomriju (u ukupnoj vrijednosti 1.950,00 €), i 10.000 američkih dolara lokalnoj školi „Tapa Fhrad“ u Pol-e Khomriju. Donacija je realizovana na osnovu Odluke Vlade Crne Gore, a izuzetno pozitivno je prihvaćeno od strane lokalnog stanovništva.

Mirovna misija UNMIL –

Crna Gora je nastavila da daje svoj doprinos mirovnoj misiji Ujedinjenih nacija „UNMIL“ u Liberiji, angažovanjem dva oficira u svojstvu vojnih posmatrača. U ovoj misiji su u toku 2012. godine angažovana dva pripadnika a od 2006. godine ukupno sedam pripadnika Vojske. Trenutno se u misiji UNMIL nalaze dva oficira.

Mirovna operacija ATALANTA –

U toku 2012. godine u mirovnoj operaciji „EU NAVFOR-ATALANTA“, kroz tri rotacije, bila su angažovana četiri pripadnika Vojske, na brodovima Ratne mornarice Republike Grčke i Ratne mornarice Republike Italije.

Pripadnici Vojske angažovani su na dužnostima savjetnika u bording timu, navigacijskih oficira, i pomoćnici oficira u brodskom operativnom centru.

5.3 OBUKA I VJEŽBE

Nastavljena je realizacija aktivnosti na osposobljavanju pripadnika Vojske, shodno Partnerskim ciljevima, u cilju implementacije NATO procedura. Tokom 2012. godine, u zemlji

i u inostranstvu, realizovana je 261 aktivnost iz oblasti osposobljavanja na kojima su bila angažovana 2002 pripadnika Vojske. U Crnoj Gori je realizovano 69 aktivnosti na kojima su učestvovala 1424 pripadnika Vojske, dok su u inostranstvu realizovane 192 aktivnosti na kojima je učestvovalo 578 pripadnika.

U Crnoj Gori su izvedene četiri međunarodne vojne vježbe: „**COMMON CHALLENGE 2012**“; „**ADRION RISE 12**“; „**MNE-SLO DIVE 12**“; „**DOLPHIN 2012**“. Najveća vježba je bila COMMON CHALLENGE, koja je izvedena u rejonu Bara, sa oko 350 učesnika. Pored pripadnika VCG učestvovali su pripadnici austrijske Vojske. Cilj vježbe je bio provjera dostignutog stepena obučenosti za planinsko ratovanje.

Na vježbama u inostranstvu tokom 2012. godine učestvovalo je ukupno 108 lica. Vojska Crne Gore je učestvovala na sljedećim vježbama: COOPERATIVE LONGBOW/LANCER u R. Makedoniji; STEADFAST JOIST, Kraljevina Norveška; SHARED RESILIENCE 2012, Bosna i Hercegovina; IMMEDIATE RESPONSE 2012, R. Hrvatska; COMBINED ENDEAVOR 2012, SR Njemačka; ADRION LIVEX 2012, Slovenija; ADRION CAX 12, R. Italija; ADRIATIC 12, R. Albanija; AEGEAN SEAL 12, R. Grčka; BALKAN SOF LIVEX 2012, R. Makedonija; SEESIM 12, R. Bugarska.

5.4 POMOĆ CIVILNIM INSTITUCIJAMA – II MISIJA ODBRANE

Jedan od najvećih izazova, u toku 2012. godine, bila je pomoć građanima Crne Gore prije, u toku i poslije vanrednog stanja izazvanog sniježnim padavinama izuzetno jakog inteziteta.

U toku vanrednog stanja jedinice Vojske realizovale su 596 raznovrsnih i složenih zadataka. Dominirali su poslovi uklanjanja snijega sa putnih pravaca i prilaza objektima od posebnog značaja, dopremanje hrane za ljude i stoku, lijekova, goriva i ogreva ugroženom stanovništvu, te medicinskih pregleda lica.

Crna Gora je 13. februara uputila zahtjev NATO-u za pomoć preko „EADRCC“ (Evroatlantski centar za koordinaciju u kriznom reagovanju), tražeći podršku za realizaciju zadataka. Angažovani su po 1 helikopter iz sastava Oružanih snaga Republike Grčke, Republike Slovenije i Republike Hrvatske, dok su Sjedinjene Američke Države uputile dva helikoptera za medicinsku evakuaciju i transport tereta. Rad svih helikopterskih snaga koordiniralo je Vazduhoplovstvo Vojske Crne Gore. Helikopterska jedinica Vojske, zajedno sa helikopterima partnerskih zemalja i Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave Crne Gore, za 13 letačkih dana prevezli su 275 lica i 31160 kg raznovrsnog tereta za potrebe građana na ugroženim područjima.

Najsloženiji zadaci su bili iz domena evakuacije ugroženog stanovništva. U 30 slučajeva evakuacije korišćeni su helikopteri, vozila u 38 slučajeva, motorne sanke u 17 slučajeva, a u 19 slučajeva evakuacija je vršena pješice uz korišćenje alpinističke opreme. U toku realizacije ove vrste zadataka pripadnici Vojske bili su izloženi velikim psihofizičkim naporima. Do izražaja je došla visoka obučenost i fizička pripremljenost ljudstva i motivisanost za rad.

Ljudstvo i tehnika Vojske bili su angažovani na gašenju požara u opštinama Mojkovac, Pljevlja, Nikšić, Podgorica, Danilovgrad, Tivat i Bar. Pored gašenja požara Vojska je pružila značajnu pomoć kod otklanjanja posljedica od požara u Kampu za raseljena lica „Konik I i II“ u Podgorici. Takođe, pomoć je iskazana prilikom izgradnje puta u selu Mrtvo Duboko, u opštini Kolašin.

Vojska će nastaviti unapređivati sistem obuke i svoju sposobnost odgovora na nove rizike, izazove i prijetnje koje se mogu pojaviti pred sistem odbrane. Nastaviće se proces modernizacije i nabavke nove vojne opreme i naoružanja koje će biti kompatibilno sa opremom saveznika u NATO a u cilju dostizanja potrebnih operativnih sposobnosti.

6. INSPEKCIJSKI NADZOR I UNUTRAŠNJA KONTROLA

Planirani inspekcijski nadzor dostignutog nivoa odbrambenih priprema u potpunosti je realizovan i izvršen je u dva organa državne uprave, jednom organu lokalne samouprave i u dva privredna društva.

Inspekcijskim nadzorom utvrđeno je da se Izvodi iz Plana odbrane Crne Gore na osnovu kojih nosioci odbrambenih priprema izrađuju svoje planove odbrane, kao i izrađeni planovi i dalje čuvaju u Registru za zaštitu tajnih podataka Ministarstva , jer nosioci odbrambenih priprema nijesu ispunili propisane uslove kojima se obezbjeđuje zaštita tajnih podataka.

Nakon izvršenog inspekcijskog nadzora predložene su mjere da nosioci odbrambenih priprema ispune propisane uslove za obezbjeđenje zaštite tajnih podataka jer ovakav način izrade i čuvanja dokumenata planova odbrane za nosioce odbrambenih priprema prouzrokuje teškoće u radu na dokumentima i primjene Plana u slučaju vanrednog ili ratnog stanja.

Kontrola i ocjenjivanje borbene gotovosti u jedinicama Vojske bila je težišna aktivnost u radu Odjeljenja. Realizovane je sedam inspekcijskih kontrola borbene gotovosti. Prema Planu inspekcijskog nadzora, nije realizovana kontrola i ocjenjivanje borbene gotovosti u Vazduhoplovstvu VCG, na zahtjev Generalštaba, zbog vanrednog događaja, udesa vojnog helikoptera. Kod kontrolisanih sastava nije utvrđeno značajnije odstupanje borbene gotovosti od potrebnog stepena za uspješno izvršavanje namjenskih zadataka.

Inspekcijskim nadzorom izvršen je neposredan uvid u knjiženja nepokretnosti kojim raspolaže Ministarstvo , usklađenost izrade planskih dokumenata, planova i dokumentacije o kvalitativnom pregledu izvršenih radova za pojedine objekte na kojima je izvršena rekonstrukcija sa Uredbom o planiranju i uređenju prostora, izgradnji, rekonstrukciji i održavanju vojnih objekata u vojnom krugu („Sl. list Crne Gore“, br. 48/11).

Takođe, izvršena je kontrola usklađenosti Plana investicionog održavanja objekata i vođenja tehničkih knjižica objekata sa Uputstvom za korišćenje objekata u vojnom krugu („Sl. list Crne Gore“, br. 28/11), ažurnost evidencija izdatih prostora drugim pravnim i fizičkim licima, ugovora o izdavanju, zapisnika o primopredaji i izmirenja obaveza po ugovorima.

Inspekcijskim nadzorom utvrđeno je da su ustrojene i ažurne evidencije o nepokretnostima koje koristi Ministarstvo, zaključenim ugovorima o zakupu i uplatama ugovorenih zakupnina. Realizovane su četiri planirane unutrašnje kontrole zaštite tajnih podataka i utvrđeno je poboljšanje stanja u primjeni mjera zaštite tajnih podataka u odnosu na 2011. godinu. Predložene mjere u oblasti zaštite tajnih podataka iz prethodnih kontrola su u potpunosti realizovane.

Osim planskih kontrola Odjeljenje je realizovalo i četiri vanredne i nenajavljene kontrole i to: jedne kontrole unutrašnjeg rada, reda i discipline u Vojsci, dvije kontrole sprovođenja mjera zaštite od požara i kontrolu borbene gotovosti u četi vojne policije.

U toku godine tri profesionalna vojna lica obratila su se glavnom inspektoru radi zaštite svojih prava po osnovu službe. U dosadašnjem radu nijesu utvrđeni slučajevi kršenja prava definisanim Ustavom i zakonima, a najčešća pitanja na koja pripadnici Vojske izjavljaju žalbe su iz domena radno pravnog statusa.

Vršenjem inspekcijskog nadzora nije utvrđeno kršenje zakonskih propisa koje bi zahtijevalo pokretanje disciplinske i krivične odgovornosti.

7. VOJNO – BEZBJEDNOSNI POSLOVI

U 2012. godini Odjeljenje za vojno bezbjednosne poslove Ministarstva vršilo je poslove koji se odnose na bezbjednosnu zaštitu Ministarstva i Vojske, Direkcije za zaštitu tajnih podataka i objekata i prostora koje koriste Ministarstvo i Vojska. Takođe je vršena bezbjednosna zaštita ministra, načelnika Generalštaba i rukovodećih lica u Ministarstvu.

U okviru implementacije Zakona o odbrani, Vlada Crne Gore je usvojila Izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu odbrane kojim je definisana unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Odjeljenju za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove. Na ovaj način stvorene su pravne pretpostavke za formiranje Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove. Zakonom o odbrani je definisano da će se vojno obavještajni, kontraobavještajni i bezbjednosni poslovi vršiti u Odjeljenju za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove. Ovim su stvorene pretpostavke za razvijanje vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih elemenata u jedinicama Vojske, u skladu sa njenim misijama i zadacima i rezultirati podizanjem nivoa spremnosti i sposobnosti vojno-obavještajnog personala.

Takođe, sačinjen je koncepcijski dokument u skladu sa NATO doktrinom koji je poslužio kao osnova za usaglašavanje potrebnih vojno obaveštajnih elemenata i pozicija u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore. Urađeni su podzakonski akti neophodni za formiranje Odjeljenja i u toku je procedura njihovog usvajanja. U zgradi Ministarstva odbrane je opredijeljen prostor u kojem će biti smještene kancelarije Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove, u skladu sa NATO standardima .

8. UNUTRAŠNJA REVIZIJA

Unutrašnja revizija organizaciono je uspostavljena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane broj 801-817/10 od 04.02.2010. godine na osnovu Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru. Sistematizovana su tri radna mjesta od kojih je tokom godine popunjeno jedno radno mjesto i drugo do kraja avgusta.

Predmet aktivnosti unutrašnje revizije u izvještajnom periodu najvećim dijelom usmjeren je na osposobljavanje i osiguranje kontinuiranog profesionalnog osposobljavanja i razvoja raspoređenih službenika. Ministarstvo finansija- Sektor za centralnu harmonizaciju

financijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru (CHU), započelo je krajem 2011. godine osnovnu obuku raspoređenih unutrašnjih revizora radi praktične primjene međunarodnih standarda unutrašnje revizije.

Kako bi stekli praktično znanja za kvalitetniji rad u vršenje revizijskih zadataka u jačanju sistema financijskog upravljanja i kontrola, obuka je nastavljena u prvoj polovini 2012. godine pa su revizori Odjeljenja nastavili obuku učešćem u sprovođenju tri pilot revizije pod nadzorom stranih eksperata u drugim ministarstvima prema rasporedu Ministarstva finansija. Raspoređeni revizor započeo je obuku i polaganje kvalifikacionog ispita koju je organizovalo Ministarstvo finansija u saradnji sa CIPFA i CEA za grupu od 40 internih revizora iz različitih oblasti javnog sektora radi sticanja međunarodnog sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru. Obuka i polaganje ispita počela je u septembru 2012.godine i trajaće do septembra 2013.godine.

Navedene aktivnosti znatno su smanjile kvantitativno izvršenje plana Odjeljenja. Prema godišnjem planu predviđeno je izvršenje tri revizije od kojih su realizovane dvije. Izvršena je revizija dostignutog stepena procesa dobrovoljne likvidacije VU MTRZ „Sava Kovačević” u likvidaciji sprovedena početkom godine, i proces javnih nabavki u Direkciji za zaštitu tajnih podataka krajem godine. Na osnovu nalaza o izvršenim kontrolama dato je pet preporuka od kojih su sprovedene tri dok će se ostale dvija realizovati kada se stekli potrebni uslovi. Nerealizovane preporuke odnose se na proces dobrovoljne likvidacije VU MTRZ „Sava Kovačević” koji su dodatno usložene zbog vođenja sudskih sporova na koje se objektivno nije moglo uticati. U izvještajnom periodu ostvarena je značajna saradnja sa Službom za finansijske poslove MO u vezi mogućih rizika vezanih za efikasno izvršavanje zadataka kao i za realizaciju Akcionog plana uspostavljanja financijskog upravljanja i kontrola u ministarstvu.

9. JAVNOST RADA

Tokom 2012.godine predstavnici Ministarstva dali su značajan broj izjava za javnost i nekoliko tematskih intervjua.

Informacije o aktivnostima Ministarstva i Vojske redovno se objavljuju na web-stranici Ministarstva odbrane u formi najava, saopštenja i govora. Web-stranica Ministarstva se ažurira na dnevnom nivou. Takođe, PR tim Ministarstva blagovremeno je odgovarao na sva pitanja i zahtjeve predstavnika medija.

Značajnu ulogu u afirmaciji aktivnosti Ministarstva i Vojske u 2012.godini imao je časopis „Partner”. Časopis Ministarstva odbrane je u 2012. godini publikovan ustaljenom dinamikom jednom mjesečno. Na izradi „Partnera” angažovan je PR tim Ministarstva odbrane, što podrazumijeva pisanje, lekturu, redakturu, korekturu tekstova, organizovanje štampe, kao i distribucije časopisa. Mjesečnik „Partner” prepoznat je kao važan faktor promocije Ministarstva i Vojske koji doprinosi stvaranju jasnije slike u široj javnosti o aktivnostima u oblasti odbrane i evroatlantskih integracija.

Predstavnici Ministarstva su u 2012.godini učestvovali u realizaciji aktivnosti koje su definisane Komunikacionom strategijom o evroatlantskim integracijama. U tom cilju, organizovane su brojne tribine, panel diskusije, okrugli stolovi, konferencije, seminari i radionice.

U 2012.godine realizovana je posjeta Službi za odnose sa javnošću Ministarstva odbrane Republike Slovenije. Tokom posjete zaključeno je da dosadašnju saradnju treba unaprijediti, a konstatovana je spremnost za pružanje pomoći, kao i otvorenost za razmjenu iskustava. Takođe, predstavnici Komandi za operacije Bundesvera boravili su u posjeti PR službi Ministarstva sa ciljem razmjene iskustva u oblasti odnosa sa javnošću.

U cilju unaprijeđenja informisanje zaposlenih o procesima u sistemu odbrane i evroatlantskim integracijama, PR tim Ministarstva je tokom 2012.godine dva puta mjesečno izrađivao Informativni bilten, a koji je distribuiran na sve mail adrese u Ministarstvu i Vojsci.

Takođe, u 2012.godini realizovana je svakodnevna izrada pres klipinga koji se dostavlja Ministru i na određeni broj adresa u Ministarstvu i Vojsci. Pres kliping predstavlja dnevni izvještaj u kome su sumirane informacije u vezi sa temama iz oblasti odbrane i evropatlantskih integracija objavljene u štampanim i elektronskim medijima.

ZAKLJUČAK

Ministarstvo odbrane Crne Gore u 2012. godini realizovalo je definisanu politiku odbrane; planiranje sistema odbrane; obuku, usavršavanje i obrazovanje za potrebe odbrane; rekonstrukciju i održavanje vojnih objekata; pripremu predloga zakona; inspekcijski nadzor; unutrašnju reviziju i obezbjeđenje resursa odbrane.

U okviru realizacije politike odbrane Crne Gore težišne aktivnosti bile su: međunarodna saradnja u oblasti odbrane; priprema i učešće Vojske Crne Gore u međunarodnim operacijama i regionalna i bilateralna saradnja. Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore imali su brojne aktivnosti u okviru međunarodne saradnje i realizacija aktivnosti je bila visoka.

Priprema i učešće jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim operacijama predstavljali su najznačajnije aktivnosti Ministarstva i Vojske. Jedinice Vojske su uspješno izvršile zadatke u međunarodnim operacijama i nije bilo ugrožavanja bezbjednosti njenih pripadnika.

U okviru planiranja odbrane urađen je Nacrt Strategijskog pregleda odbrane, kojim je u planiranju odbrane u potpunosti primjenjen koncept kolektivne bezbjednosti i odbrane i na osnovu realnih mogućnosti i potreba države definisana brojna veličina, organizacija i modernizacija Vojske. Ovaj dokument će u aprilu 2013. godine biti dostavljen Vladi Crne Gore na usvajanje.

Dostizanje interoperabilnosti i usvajanje određenih standarda članica NATO vršeno je kroz realizaciju trećeg paketa od 49 partnerskih ciljeva. Učinjen je napredak u realizaciji partnerskih ciljeva, ali nedovoljna sredstva za odbranu kao posljedica ekonomske krize negativno utiču na njihovu realizaciju.

U Ministarstvu je na osnovu izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji pokrenuto osnivanje novog Odjeljenja za obavještajno-bezbjednosne poslove.

Kroz programe neutralizacije viškova ubojnih sredstava „MONDEM“ i Tehnički sporazum sa Vladom SAD izvršena je neutralizacija oko 700 tona, ali ostaju znatne količine za neutralizaciju, oko 4000 tona.

Postignuti su značajni rezultati u stambenom zbrinjavanju zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci. Obezbeđeno je novih 46 stambenih jedinica i pokrenuti su projekti za izgradnju stambenih jedinica u Danilovgradu i Podgorici.

Prioriteti u modernizaciji predstavljali su obuka i opremanje deklariranih jedinica za NATO vođene operacije, kao i razvoj i uspostavljanje sistema za nadzor mora i vazdušnog prostora. U cilju nastavka dalje modernizacije Vojske, dostizanja potrebnih operativnih sposobnosti Vojske i ukupne nacionalne bezbjednosti, potrebno je da država iznađe način rješavanja

kapitalnih projekata. To se, prije svega, odnosi na nabavku srednjih višenamjenskih helikoptera i odgovarajućih patrolnih brodova.

Ostvareni rezultati i ukupni napredak sistema odbrane predstavljaju dobru osnovu za nastavak procesa reforme sistema odbrane i dostizanje potrebnih sposobnosti i standarda za preuzimanje obaveza koje proističu iz punopravnog članstva u NATO i EU.

Na osnovu Smjernica ministra odbrane, a u skladu sa sredstvima za odbranu u 2013. godini nastaviće se izgradnja i reforma sistema odbrane realizacijom sljedećih prioritetnih aktivnosti:

- priprema i učešće jedinica Vojske u međunarodnim operacijama: ISAF, ATALANTA i UNMIL,
- implementacija Godišnjeg nacionalnog programa (ANP),
- razvoj ukupnih kapaciteta Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore kroz implementaciju partnerskih ciljeva,
- usvajanje novog Strategijskog pregleda odbrane i dalji rad na njegovoj implementaciji,
- nastavak opremanja i modernizacije Vojske Crne Gore,
- nastavak rješavanja viškova municije, naoružanja i vojne opreme,
- nastavak školovanje kadra i usavršavanje engleskog jezika,
- uspostavljanje integrisanog sistema nadzora, kontrole i zaštite mora.

POJMOVNIK

1. **ACV** - Auto cistijerne za vodu
2. **ADAMS** - Planiranje logističke podrške jedinicama angažovanim u mirovnim misijama
3. **ADL** - Advanced Distributed Learning, Napredno učenje na daljinu
4. **ANP** - Godišnji Nacionalni Program
5. **ATALANTA** - EU misija u vodama Somalije
6. **CCW** - Konvencija o zabrani određenih vrsta konvencionalnog oružja
7. **CKiKIS** – Centar za komunikacije i komunikacioni infirmacioni sistem
8. **CL** - Civilna lica
9. **DSSR** - Defence and Security Sector Reforms- odbrambena saradnja sa Kraljevinom Norveškom
10. **EAPWP** - Euro Atlantic Partnership Work Program
11. **EAWP** - Euro Atlantic Work Program
12. **EU** - Evropska unija
13. **EUCOM** - United States European Command, Komanda američkih snaga u Evropi
14. **FEDUS** - Fakultet za Državne i Evropske Studije
15. **FMS** - Foreign Military Sales Case
16. **IMET** - International Military Education and Training Program, kursevi i školovanja u SAD
17. **INA** , **ADS**, **BETA** - Komunikaciona mreža za OEBS. Programi za izradu informacija po bečkom dokumentu
18. **IPP** - Individual Partnership Program, Individualni partnerski program
19. **ISAF** - International Security Assistance Force, Međunarodna bezbjednosna misija u Avganistanu
20. **ISOOC** - Međunarodni kurs za štabne oficire
21. **JFC** - Joint Force Command, Združena NATO komanda (u Napulju)
22. **KFOR** - Kosovo Force
23. **KIS** - Komunikaciono informacioni sistemi
24. **LOGEX** - Logističke vježbe
25. **LOGFAS** - Logistic Functional Area Services, Logistički softver
26. **LOGREP** - Logističko izvještavanje o stanju u jedinicama, misijama ili zemlji
27. **MAP** – Membership Action Plan, Akcioni plan za članstvo u NATO
28. **MAX ONE** – Telefonska centrala
29. **MCD** - Military Cooperation Division, Odjeljenje za vojnu saradnju
30. **MONDEM** - Montenegro demilitarization, Program uništavanja viškova naoružanja i municije
31. **MTCP** - Military Training Cooperation Programme
32. **NATO** - Nort Antlantic Treaty Oranization, Sjeverno atlantski savez
33. **NCS** - NATO Command Scructure, NATO komandne strukture
34. **NDU** - Univerzitet za Nacionalnu Bezbijednost
35. **OEBS** - Organizacija za evropsku bezbijednost i saradnju
36. **OSCE** - Organisation for Security and Cooperation in Europe
37. **OUN** - Organizacija ujedinjenih nacija
38. **PfP** - Partnership for Peace, Partnerstvo za mir
39. **PP** - Protivpožarna ekipa
40. **PR** – Public Relations, Portparol
41. **PSE** - Partnership for Peace Staff Element, Partnerski štabni elemenat
42. **PV** - Profesionalni vojnici
43. **PzM** - Partnerstvo za mir
44. **RACVIAC** - Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre, Regionalni centar za kontrolu naoružanja
45. **SAC** - Učionica za učenje stranih jezika

- 46. **SALW** - Small Arms and Light Weapons
- 47. **SEDM** - Sovereignty Education and Defense Ministry, Forum za saradnju ministara odbrane Jugoistočne Evrope
- 48. **SEEC** - South East Europe Clearinghouse, Inicijativa za pomoć zemljama Jugoistočne Evrope
- 49. **SGPLE** - Standing Group Partners Logistics Experts
- 50. **SPKN** - Sporazum o podregionalnoj kontroli naoružanja
- 51. **SPO** - Strategijski pregled odbrane
- 52. **STANAG 6001** - Standardization Agreement, nivo znanja engleskog jezika po NATO standardu
- 53. **TOEFL, SAT** - Testovi iz engleskog jezika i psihofizičkih aktivnosti
- 54. **UJFCOM** - U.S. Joint Force Command
- 55. **UN** - Ujedinjene nacije
- 56. **UNDP** - U.N. Development Program
- 57. **UNMIL** - United Nations Mission in Liberia, UN misija u Liberiji
- 58. **UNMOC** - Kurs za posmatrače
- 59. **USD** - U.S. Dolar
- 60. **VMA** - Vojno medicinska akademija
- 61. **VPU** - Vojnici po ugovoru

Prilog 1

PREGLED
ugovorene opreme za potrebe VCG u 2012. godini

R.br.	VRSTA OPREME	VRIJEDNOST U €
1	Nabavka prateće opreme za m/v	4,205.02€
2	Nabavka namještaja za potrebe MVCG	11,279.00€
3	Nabavka djelova uniformi VCG	215,724.60€
4	Nabavka cipela za VCG	98,853.30€
5	Nabavka livenih oznaka za potrebe VCG	10,724.22€
6	Nabavka sportske opreme za potrebe VCG	19,802.25€
7	Nabavka opreme za nadzor mora	880,574.00€
8	Nabavka municije i nastavnih sredstava	59,999.34€
9	Nabavka NBH opreme	97,975.80€
10	Nabavka djelova borbenog kompleta i obuča za deklarirane snage	240,536.00€
11	Nabavka djelova borbenog kompleta za letače	11,760.00€
12	Nabavka i izgradnja antenskih stubova	104,341.39€
13	Nabavka rezervnih djelova i opreme za vazduhoplove	85,476.00€
14	Nabavka telekomunikacione opreme (BACKBON)	198,972.61€
UKUPNA VRIJEDNOST UGOVORENE OPREME		2,040,223.53 €

P R E G L E D

uništenih ubojnih sredstava po MONDEM programu u 2012. godini

R. br.	NAZIV UBOJNOG SREDSTVA	Uništeno	Težina (kg/kom.)	Ukupna težina (kg)
1	Metak 100 mm, TFG za T-12	90	38.500	3,465.00
2	Metak 100 mm TFG za T-55	2,246	42.000	94,332.00
3	Metak 100 mm KOZ za T-55	2,468	35.500	87,614.00
4	Metak 100 mm POZ za T-55	1,385	43.000	59,555.00
5	Metak 105 mm POZ	978	23.000	22,494.00
6	Metak 130 mm TFG	305	78.000	23,790.00
7	Metak 130 mm TMP, pbp	100	85.000	8,500.00
8	Metak 130 mm TMP, sbp	9	78.000	702.00
9	Metak 130 mm POZ	673	85.000	57,205.00
10	Metak 30 mm za autom. bacač granata BP-30s	960	0.521	500.16
11	Metak 30 mm, UOR	30	1.600	48.00
12	Metak 40 mm za PAT M1 i D-60	2,068	4.545	9,399.06
13	Raketa 57 mm za IC i radarsko ometanje "Stocklade" (e)	9	9.200	82.80
14	Raketa 57 mm za IC i radarsko ometanje "Palisade" (e)	13	9.200	119.60
15	Raketa 57 mm za IC i radarsko ometanje "Bofors" (š)	107	9.200	984.40
16	Raketa 82 mm za ometanje PK-16	117	10.300	1,205.10
17	Raketa 107 mm, IVC M81	70	10.300	721.00
18	Metak 76 mm M48 B1	16	17.000	272.00
19	Metak 76,2 mm za brodski top AK-276	4,836	20.330	98,315.88
20	Raketa 128 mm osvetljavajuća "SVITAC"	196	41.500	8,134.00
21	Metak vježbovni za RB M57	37,239	0.100	3,723.90
22	Metak 26 mm, signalni	127	0.100	12.70
23	Upaljač UDOD-1	176	0.100	17.60
24	Upaljač UDP-1	96	0.100	9.60
25	Upaljač UDU-1	9	0.100	0.90
26	Upaljač UDVK-1	69	0.100	6.90
27	Upaljač UDVK-2	106	0.100	10.60
28	Upaljač UDVK-3	486	0.100	48.60
29	Upaljač UDVK, bijeli	5	0.100	0.50
30	Upaljač UDVK, zeleni	55	0.100	5.50
31	Upaljač UPM-1	239	0.100	23.90

IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ODBRANE ZA 2012. GODINU

R. br.	NAZIV UBOJNOG SREDSTVA	Uništeno	Težina (kg/kom.)	Ukupna težina (kg)
32	Upaljač UPM-2	772	0.100	77.20
33	Upaljač UPM	420	0.100	42.00
34	Upaljač UPM za PMR	27,260	0.100	2,726.00
35	Upaljač za PP minu	64	0.100	6.40
36	Upaljač UDZ	240	0.100	24.00
37	Upaljač UZU	238	0.100	23.80
38	Upaljač USHP-1	3	0.100	0.30
39	Upaljač UPMAH	3,480	0.100	348.00
40	Tijelo mine MRUD	4	3.000	12.00
41	Upaljač za MRUD	11	3.000	33.00
42	Kapisla EDK-8	214	3.000	642.00
43	Kapisla VDK-8	15,000	0.010	150.00
44	Uložak dimni za VMRUD	100	0.020	2.00
45	Kapisla vježbovna električna za VMRUD	709	0.040	28.36
46	Mina VTMRP-6	11	10.000	110.00
47	Kapisla VDK-L6	728	0.040	29.12
48	Kapisla vježbovna električna		0.040	0.00
49	Inicijalni deio za VDK	500	0.010	5.00
50	Upaljač VUANU-1 za VTMA-1, 2 i 5	200	0.023	4.60
51	Piropatron	60	0.100	6.00
52	Piropatron E3/29031/GF 1608	4	0.100	0.40
53	Upaljač UCAB-50	1,664	0.100	166.40
54	Barutno punjenje za SAB-50	1,914	10.000	19,140.00
55	Eksplziv AMONEX	584.40	1.000	584.40
56	Eksplziv plastični opitni	8.50	1.000	8.50
57	Eksplziv praškasti, PP-01	100	1.000	100.00
58	Eksplzivno punjenje LKZ-35-P1	50	1.000	50.00
59	Eksplzivno punjenje LKZ-80	50	1.000	50.00
60	Kutija otrovna dimna školska, KODŠ-M3F	430	4.500	1,935.00
61	Kutija otrovna dimna plast. školska, KODPŠ-M2F	25	4.500	112.50
62	Kutija otrovna dimna školska, KODŠ-M4F	46	4.500	207.00
63	Bomba ručna zaslepljujuća, BRS, M93 "FLEŠ"	195	0.700	136.50
64	Smješa vježbovna zapaljiva	10	0.458	4.58
65	Metak 20mm, manevarski	2,031	0.340	690.54
66	DUM 47 mm za POMZ	10,446	0.100	1,044.60
67	Topovska kapisla, MK 20	1,900	0.080	152.00

IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ODBRANE ZA 2012. GODINU

R. br.	NAZIV UBOJNOG SREDSTVA	Uništeno	Težina (kg/kom.)	Ukupna težina (kg)
68	Detonator M7	1,500	0.040	60.00
69	Detonator za SAG 2B	35	0.600	21.00
70	Detonator MKG M1	300	0.600	180.00
71	Detonatorska kapisla KL 25	72	0.040	2.88
72	Inicijalna sredstva (razna)	890	0.040	35.60
73	Detonatorska kapisla	156	0.010	1.56
74	Rezač eksplozivni, "B"	20	0.500	10.00
75	Rezač eksplozivni, mali	154	0.500	77.00
76	Rezač eksplozivni, veliki	52	0.500	26.00
77	Rezač eksplozivni, T	282	0.500	141.00
78	Upaljač za bombicu AEL-1	5,981	0.100	598.10
79	Upaljač za PMR-2A i 2AS	110	0.100	11.00
80	Upaljač za RGB	855	0.100	85.50
81	Upaljač Su 10 č, M66	14	0.100	1.40
82	Upaljač Su 24 č, M83	17	0.100	1.70
83	Inicijalni dio za PMR-2A	2	0.040	0.08
84	Inicijalni sklop za BR M75	12	0.040	0.48
85	Detomator VDB	90	0.040	3.60
86	Inicijalni dio M67	17	0.040	0.68
87	Mina SRT-KOSMAJ MNLP-M90	1	30.000	30.00
UKUPNO				511,239.48

Prilog 3

P R E G L E D

uništenih UbS po Tehničkom sporazumu sa Vladom SAD u 2012.godinu

R. br.	NAZIV UBOJNOG SREDSTVA	Uništeno	Težina (kg/kom.)	Ukupna težina (kg)
1	Metak 155 mm, osv. z.	144	46.000	6,624.00
2	Mina tromblonska kumulativna	24	1.167	28.01
3	Mina tromblonska trenutna	32,349	0.750	24,261.75
4	Mina tromblonska dimna	11,404	0.750	8,553.00
5	Mina tromblonska osvijetjavajuća	9,577	0.750	7,182.75
6	Bomba ručna kumulativna, BRK M79	26,886	2.250	60,493.50
7	Raketa 128 mm osvijetjavajuća "SVITAC"	1,828	41.500	75,862.00
UKUPNO				183,005

Prilog 4

P R E G L E D

ostvarenih prihoda prodajom NVO u 2012. godini (USD)

R. br.	Naziv sredstva	Prodato preduzeću	Količina (kom.)	Cijena (USD/kom)	Cijena (USD)	Placeno (USD)	Provizija (USD)
1	Mina 60 mm, trenutna	MDI Podgorica	6,000	10.00	60,000.00	57,000.00	3,000.00
2	Metak 130 mm, TFG, pb/p	MDI Podgorica	3,682	50.00	184,100.00	174,895.00	9,205.00
3	Metak 130 mm, TFG, sb/p	MDI Podgorica	303	50.00	15,150.00	14,392.50	757.50
4	Cijev za top 20 mm	"COFIS-M" Podgorica	10	963.00	9,630.00	1,926.00	
5	Brodski top 40/60	"COFIS-M" Podgorica	1	6,140.00	6,140.00	1,228.00	
6	Metak 20 mm, TZO	"COFIS-M" Podgorica	5,000	1.08	5,400.00	1,080.00	
7	Metak 20 mm, TZZ	"COFIS-M" Podgorica	3,000	1.08	3,240.00	648.00	
8	Metak 20 mm, POZ	"COFIS-M" Podgorica	3,000	1.08	3,240.00	648.00	
9	Metak 40 mm za PAT M1 Bofors	"COFIS-M" Podgorica	600	21.60	12,960.00	2,592.00	
10	Metak 30 mm za PAT brodski AK 230	"COFIS-M" Podgorica	32,000	3.20	102,400.00	20,480.00	
11	Mina TMA-5	"BOOSTER" Nikšić	19,177	2.51	48,134.27	41,360.95	
12	Metak 30 mm za PAT brodski AK 230	"COFIS-M" Podgorica	984	3.20	2,519.04	2,519.04	
UKUPNO					522,970.11	385,323.45	16,465.34

401,788.79 USD

Prilog 5

P R E G L E D

pokretnih stvari ustupljenih drugim subjektima po zaključcima Vlade Crne Gore

Red br	NAZIV SREDSTVA	SUBJEKAT DONACIJE	Zaključak Vlade Crne Gore	vrijednost (€)
1	DIVERZANTSKE RONILICE	Udruženju profesionalnih ronilaca Crne Gore	03-12605/3	29.12.2011
2	MOTORNA VOZILA TAM 150 T 11 p/, PUCH300 GD	Spasilački klub "EXTREME" iz Nikšića	03-1287613-11	12.01.2012
3	STRELIŠNA OPREMA - nosač meta	Streljačkom Savezu Crne Gore	06-001-669/3	03.04.2012
4	INŽINJERIJSKA MAŠINA - ULT 160 B.	MZ "Donji Krivošije" Opština Kotor	06-001-751/5	10.04.2012
5	MOTORNO VOZILO TAM 150 TII, FAP 1314. INŽINJERIJSKA MAŠINA GREJDER MG 145	Opština Andrijevića	06-1101/2	17.04.2012
6	MOTORNO VOZILO TAM 150 TII	MZ "Kočani" Opština Nikšić	06-001-1192/2	05.06.2012
7	MOTORNO VOZILO TAM 150 T14.	MZ "Gornje Krivošije" Opština Kotor	06-001-1191/2	05.06.2012
8	ELEKTROAGREGAT 6/16 Kw	JZU Dom zdravlja "Bogdan Vujošević" Ulcinj	06-001-1296/2	12.06.2012
9	MOTORNO VOZILO TAM125ACV. ELEKTROAGREGAT 6/16 kW.	Opština Šavnik	06-001-1295/2	12.06.2012
10	MOTORNO VOZILO TAM 150 TII, PINZGAUER 710 M	Opština Berane	06-001-1294/2	12.06.2012
11	MORNARIČKA PS (Brodski sklopovi i uređaji)-	Fakultete za pomorstvo Kotor	06-1193/3	14.06.2012
12	MOTORNO VOZILO TAM 150 T7	JU Srednja mješovita škola "Bećo Bašić" Opština Plav	06-001-1988	25.09.2012
13	MOTORNO VOZILO autocistijetna FAP1314 ACV	MZ „Rogami" Podgorica	06-001-2294/2	07.11.2012
14	MOTORNO VOZILO TAM 150 TII	Opština Bijelo Polje Služba zaštite	06-001-2294/2	07.11.2012
15	InPS vojničke čizme (korišćenje)	JU "Nikšićko pozor ište" iz Nikšića	06-001-2293	01.11.2012
16	MORNARIČKO PS brodsko sidro	Opština Budva	06-2040/2	11.11.2012
17	MORNARIČKO PS brodsko sidro	Opština Budva	06-2040/2	11.11.2012
18	MORNARIČKO PS brodsko sidro	Opština Herceg Novi	06-001-2382/2	11.11.2012
19	Intendantska PS (escajg, posteljina i dr)	JUZ Opšta bolnica-Pljevlja	06-001-2382/2	27.11.2012
20	Intendantska PS (namještaj kancelarijski 1 medicinski)	JZU Specijalna bolnica "Vaso Čuković" Risan	06-001-2381/2	27.11.2012

Pregled odliva kadra u MO i Vojsci u 2012. godini

OSNOV	Oficir	Podofciri	VPU	CL	DS-N	UKUPNO
Istekom ugovora o službi u Vojsci (ZV čl. 115. t. 2) i istekom ugovora u MO			5			5
Nije položio kvalifikacijski ispit na kursu Opšte osnovne obuke			1			1
Neopravdan izostanak 5 dana uzastopno ili 7 dana sa prekidima u toku 12mj. (ZV čl. 115. t. 7)			1	1		2
Na osnovu pisanog sporazuma (ZV čl. 115. t. 12) i imenovanje u drugi državni organ i razrješenje					3	3
Na osnovu pisanog zakona (ZV čl. 115. t. 13) i (Z DSiN čl. 102)	2	4	8	1	3	18
Usled reorganizacije ili likvidacije (Zakon oradu čl. 139. t. 6) -otpremna				2		2
Anketa – po sporazumu – uz otpremninu	2	1		2		5
Ispunjenja uslova za penziju, kada to ptrebe službe zahtijevaju (ZV čl. 115. t. 16)	16	14				30
Po sili zakona, pun staž ili godine starosti i gubitak radne sposobnosti (Zakon o radu čl. 108. t. 1 171 ZV)	4	1		2		7
Gubitak radne sposobnosti-invalidska penzija (Zakon o PIO čl. 30) – inval. čl. porodice			1	3		4
Poginuo - umro			1	3		4
SVEGA	24	20	17	14	6	81

PREGLED PROPISA, SPORAZUMA (MEMORANDUMA) I DRUGIH AKATA

I ZAKONI

Redni broj	NAZIV	Objavljeno u „Službenom listu Crne Gore” broj:
1.	Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka	44/12
2.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani	14/12

II PROPIS ZA SPROVOĐENJE ZAKONA O VOJSCI CRNE GORE IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

Redni broj	NAZIV	Objavljeno u „Službenom listu Crne Gore”, broj:
1.	Pravilnik o ocjenama, kriterijumima i postupku za ocjenjivanje, vrsti nagrada i drugih priznanja i postupku njihovog dodjeljivanja licima u službi u Vojsci Crne Gore.	24/12

III PROPIS ZA SPROVOĐENJE ZAKONA O VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

Redni broj	NAZIV	Objavljeno u „Službenom listu Crne Gore”, broj:
1.	Pravilnik o bližim uslovima za sigurnu vazдушnu plovidbenost vojnog vazduhoplova	03/12

IV MIŠLJENJA NA ZAKONE I PODZAKONSKE AKTE, SPORAZUME I UČEŠĆE U NJIHOVOJ PRIPREMI U SVOJSTVU SUOBRAĐIVAČA

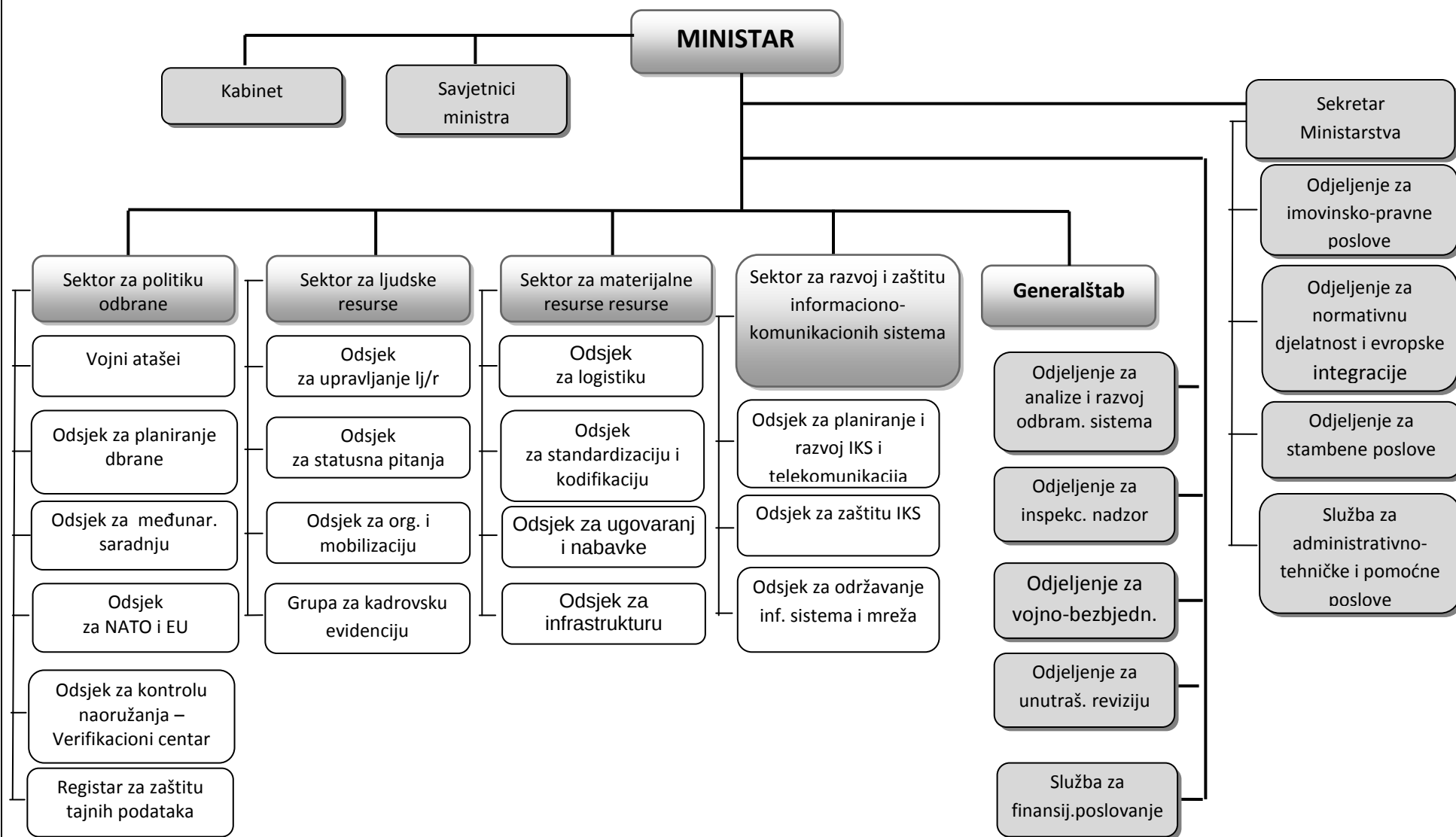
Redni broj	NAZIV	Obrađivač propisa na čiji zahtjev je dato mišljenje
1.	Akcioni plan za reformu lokalne samouprave za 2012. godinu	Ministarstvo unutrašnjih poslova
2.	Predlog etičkog kodeksa državnih službenika i namještenika	Ministarstvo unutrašnjih poslova
3.	Predlog zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
4.	Predlog zakona o administrativnim taksama	Ministarstvo finansija
5.	Nacrt sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Albanije o saradnji i uzajamnoj pomoći u slučaju prirodnih i drugih katastrofa	Ministarstvo unutrašnjih poslova
6.	Predlog zakona o slobodnom pristupu informacijama	Ministarstvo kulture
7.	Nacrt zakona o opštem upravnom postupku	Ministarstvo unutrašnjih poslova
8.	Predlog zakona o zaštiti od nejonizirajućeg zračenja	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
9.	Predlog zakona o prevozu opasnih materija	Ministarstvo unutrašnjih poslova
10.	Nacrt nacionalnog programa sigurnosti u vazдушnom saobraćaju	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
11.	Nacrt uredbe o bezbjednosnoj zaštiti određenih ličnosti i objekata	Ministarstvo unutrašnjih poslova

V EVROPSKE INTEGRACIJE

Redni broj	NAZIV	Nosilac aktivnosti
1.	Prilog Ministarstva odbrane i Direkcije za zaštitu tajnih podataka za godišnji izvještaj o napretku Crne Gore	Odjeljenje za normativnu djelatnost i evropske integracije

ORGANIZACIONA STRUKTURA MINISTARSTVA ODBRANE

Prilog 8

CRNA GORA
Direkcija za zaštitu
tajnih podataka

IZVJEŠTAJ O RADU
Direkcije za zaštitu tajnih podataka za 2012. godinu

Podgorica, mart 2013. godine

SADRŽAJ

<i>UVOD</i>	<i>3</i>
<i>I NORMATIVNI POSLOVI</i>	<i>3</i>
<i>II DOZVOLE ZA PRISTUP TAJNIM PODACIMA</i>	<i>4</i>
<i>Dozvole za pristup tajnim podacima za fizička lica</i>	<i>4</i>
<i>Dozvole za pristup tajnim podacima za pravna lica</i>	<i>4</i>
<i>III NATO I EU</i>	<i>4-5</i>
<i>III-1. NATO</i>	<i>5</i>
<i>Pravni okvir za saradnju</i>	<i>5</i>
<i>Način razmjene NATO tajnih podataka</i>	<i>5</i>
<i>Razmjena NATO tajnih podataka</i>	<i>6</i>
<i>Bezbjednost komunikacija</i>	<i>6</i>
<i>Sertifikati za pristup NATO tajnim podacima</i>	<i>6</i>
<i>Inspekcija NATO</i>	<i>7</i>
<i>MAP-ANP</i>	<i>7</i>
<i>PARP</i>	<i>7</i>
<i>III-2. EVROPSKA UNIJA</i>	<i>8</i>
<i>Pravni okvir za saradnju</i>	<i>8</i>
<i>Razmjena EU tajnih podataka</i>	<i>8</i>
<i>Inspekcija tajnih podataka EU</i>	<i>9</i>
<i>IV MEĐUNARODNA SARADNJA</i>	<i>9</i>
<i>Bilateralna saradnja</i>	<i>10</i>
<i>V MEĐURESORSKA SARADNJA</i>	<i>10</i>
<i>VI PARLAMENTARNI NADZOR</i>	<i>10</i>
<i>VII SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA</i>	<i>10</i>
<i>VIII OBUKE IZ OBLASTI TAJNIH PODATAKA</i>	<i>11</i>
<i>IX ORGANIZACIJA DIREKCIJE</i>	<i>11-12</i>
<i>X INSPEKCIJSKI NADZOR</i>	<i>12</i>
<i>XI BUDŽET</i>	<i>13</i>
<i>XII FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTORLA</i>	<i>13</i>
<i>XIII JAVNOST RADA</i>	<i>13</i>

UVOD

Izveštajem o radu Direkcije za zaštitu tajnih podataka obuhvaćen je pregled najvažnijih aktivnosti Direkcije u 2012. godini, u vezi sa: izradom nacrt propisa iz oblasti tajnih podataka i opštih akata Direkcije, izdavanjem dozvola za pristup tajnim podacima i NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima, razmjenom tajnih podataka sa NATO i Evropskom unijom, izvršavanjem obaveza iz Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP) i Partnerskih ciljeva (PARP), međunarodnom saradnjom i zaključivanjem bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, međuresorskom saradnjom, parlamentarnim nadzorom, saradnjom sa nevladinim organizacijama, obukama iz oblasti tajnih podataka, organizacijom Direkcije i uspostavljanjem nove organizacione jedinice za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC, inspekcijskim nadzorom, izvršenjem budžeta, finansijskim upravljanjem i kontrolom i pružanjem obavještenja o radu Direkcije, putem sredstava javnog informisanja.

U izvještajnom periodu, Direkcija je, u skladu sa svojim nadležnostima, pratila implementaciju propisa iz oblasti tajnih podataka i implementaciju bezbjednosnih sporazuma sa NATO i Evropskom unijom.

I **NORMATIVNI POSLOVI**

U skladu sa Analizom o potrebi usaglašavanja Zakona o slobodnom pristupu informacijama sa Zakonom o tajnosti podataka i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, preporukama OEBS-a i Zaključkom Vlade Crne Gore od 30. juna 2011. godine, nastavljene su aktivnosti na usaglašavanju ovih zakona i u 2012. godini. Aktivnosti su se odvijale kroz organizovanje javne rasprave o nacrtima zakona, održavanje okruglog stola posvećenog stručnoj raspravi o rješenjima sadržanim u nacrtima zakona i organizovanju niza sastanaka sa ekspertima Evropske komisije, Misijske OSCE-a u Crnoj Gori i Savjeta Evrope – Venecijanske komisije.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka objavljen je u "Sl. list Crne Gore", broj 44/12 od 09.08.2012. godine.

U izvještajnom periodu, Direkcija je izradila Instrukcije za rukovanje NATO i EU tajnim podacima koje će primjenjivati Centralni registar, podregistri i registri tajnih podataka i organi koji rukuju NATO i EU tajnim podacima.

Direkcija je učestvovala i u davanju mišljenja na predloge zakona i podzakonskih akata koje su pripremali drugi organi, kao i mišljenja na predloge sporazuma o saradnji koji su uključivali odredbe o razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

II DOZVOLE ZA PRISTUP TAJNIM PODACIMA

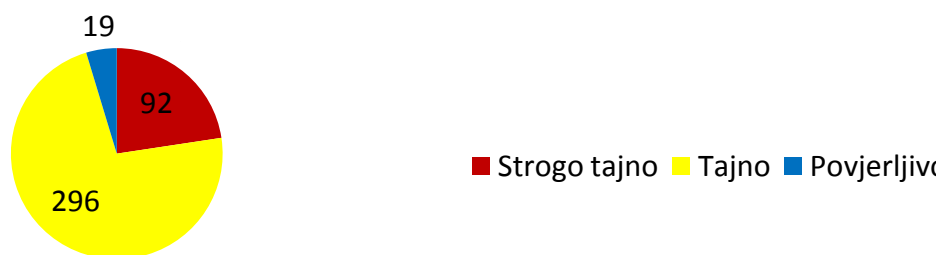
Dozvole za pristup tajnim podacima za fizička lica

Direkcija za zaštitu tajnih podataka, u skladu sa Zakonom, nadležna je za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima stepena tajnosti "STROGO TAJNO", "TAJNO" i "POVJERLJIVO".

U 2012. godini izdato je ukupno 407 dozvola, od čega 92 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti "STROGO TAJNO", 296 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti "TAJNO" i 19 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti "POVJERLJIVO".

Po zahtjevima za produženje važenja dozvole za pristup tajnim podacima, u 2012. godini produženo je važenje 51 dozvole.

Dozvole za pristup domaćim tajnim podacima - po stepenima tajnos

Dozvole za pristup tajnim podacima za pravna lica

U 2012. godini pokrenuti su prvi postupci za izdavanje dozvola za pravna lica, trenutno su u toku procedure bezbjednosne provjere za tri privredna društva.

III NATO I EU

Najznačajnija dužnost Direkcije u razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa NATO i EU je ta što Direkcija vrši poslove bezbjednosnog organa za koordinaciju i sprovođenje bezbjednosne politike NATO i EU u Crnoj Gori, u cilju obezbjeđivanja adekvatnog nivoa zaštite tajnih podataka (NSA-National Security Authority) i izdavanje NATO sertifikata korisnicima NATO tajnih podataka.

Za ostvarivanje razmjene i zaštite NATO i EU tajnih podataka ustanovljeni su i vode se Centralni registar NATO i EU tajnih podataka u Direkciji za zaštitu tajnih podataka i podregistri tajnih podataka u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO i Stalnoj misiji Crne Gore pri EU u Briselu i Komandi združenih snaga SHAPE u Monsu.

Podregistri tajnih podataka predstavljaju prvu tačku prijema NATO i EU tajnih podataka, odakle se tajni podaci distribuiraju Centralnom registru Direkcije, za potrebe državnih organa u Crnoj Gori.

Distribucija tajnih podataka iz Centralnog registra prema državnim organima, korisnicima NATO i EU tajnih podataka, vrši se u okviru registara tajnih podataka uspostavljenih u državnim organima.

III-1. NATO

Pravni okvir za saradnju

Sporazum o bezbjednosti informacija koji je zaključen između Crne Gore i NATO, aprila 2007. godine a sertifikovan novembra 2008. godine, predstavlja pravni okvir za saradnju u oblasti tajnih podataka i obezbjeđuje primjenu standarda za razmjenu i zaštitu NATO tajnih podataka.

Način razmjene NATO tajnih podataka

Razmjena NATO tajnih podataka, u papirnoj formi, vrši se preko posebno obučene i bezbjednosno provjerene kurirske službe Direkcije i zahtijeva stalne kurirske aranžmane na relaciji Podgorica – Brisel.

Elektronska razmjena NATO tajnih podataka vrši se putem kriptografskog sistema za zaštitu tajnih podataka, odobrenog od strane NATO Kancelarije za bezbjednost – NOS, (kripto - softvera PEM HEART, koji je u upotrebi od novembra 2009. godine) i sistema kripto - telefona (Motorola).

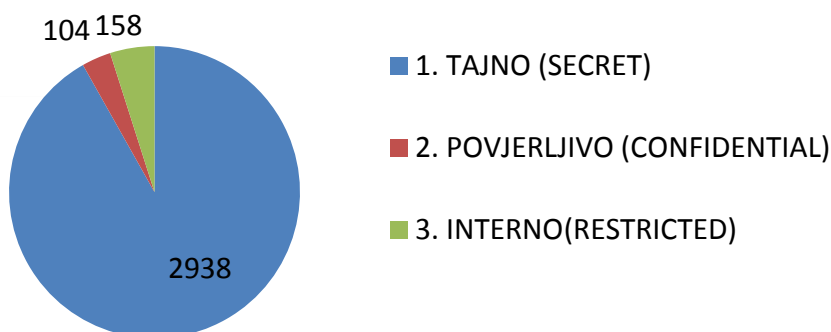
Redovnu zamjenu kriptoključeva za prenos NATO tajnih podataka vrše predstavnici NATO Kancelarije za bezbjednost - NOS, koji su tim povodom maja 2012. godine posjetili Direkciju i izvršili briefing lica koja rade na kriptotelefonima za razmjenu NATO tajnih podataka.

Razmjena NATO tajnih podataka

U skladu sa navedenim Sporazumom u kontinuitetu se odvija razmjena tajnih podataka sa NATO, koja je otpočela nakon upućivanja prvog kontingenta crnogorskih vojnika u mirovnu misiju ISAF u Avganistanu.

U 2012. godini razmijenjeno je ukupno 3200 NATO tajnih podataka različitih stepena tajnosti, od čega 2938 stepena tajnosti "TAJNO", 104 stepena tajnosti "POVJERLJIVO" i 158 stepena tajnosti "INTERNO".

Pregled razmijenjenih NATO tajnih podataka, po stepenima tajnosti

Bezbjednost komunikacija

U 2012. godini nastavljena je elektronska razmjena glasovnih/pisanih NATO tajnih podataka, do i uključujući stepen "TAJNO"/"SECRET", putem sigurnih kriptokomunikacionih sistema na relaciji Brisel - Podgorica - Avganistan.

Sertifikati za pristup NATO tajnim podacima

Za pristup NATO tajnim podacima koji se prosleđuju Crnoj Gori, kao i za učešće na određenim NATO aktivnostima (konferencijama, obukama i dr.) na kojima se razmatraju NATO tajni podaci, neophodno je posjedovanje NATO sertifikata.

U skladu sa Sporazum o bezbjednosti informacija sa NATO, Direkcija je organ nadležan za izdavanje NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima i u 2012. godini izdala je 78 NATO sertifikata.

Budući da je Sporazum sertifikovan do i uključujući nivo "TAJNO", sertifikati za pristup NATO tajnim podacima izdaju se najviše do i uključujući nivo "TAJNO".

Inspekcija NATO

NATO tajni podaci proslijeđeni Crnoj Gori čuvaju se u Centralnom registru Direkcije, koriste u skladu sa propisanim standardima i podliježu redovnoj godišnjoj inspekcijskoj kontroli NATO Kancelarije za bezbjednost – NOS.

Marta 2012. godine, eksperti NATO Kancelarije za bezbjednost – NOS izvršili su redovnu godišnju inspekcijsku kontrolu u Direkciji za zaštitu tajnih podataka i drugim bezbjednosnim organima u Crnoj Gori koji su korisnici NATO tajnih podataka i to Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Ministarstvu odbrane i Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, a u vezi sa rukovanjem i čuvanjem NATO tajnih podataka proslijeđenih Crnoj Gori.

Izvještajem o inspekcijskoj kontroli pozitivno su ocijenjeni postignuti rezultati na ispunjavanju NATO bezbjednosnih standarda za razmjenu i zaštitu NATO tajnih podataka sadržanih u Sporazumu o bezbjednosti informacija sa NATO i NATO bezbjednosnoj politici.

Kopije NATO tajnih podataka koje se iz Centralnog registra tajnih podataka prosleđuju državnim organima na korišćenje, čuvaju se u registrima tajnih podataka tih organa, a pored inspekcijske kontrole NATO Kancelarije za bezbjednost – NOS podliježu i inspekcijskoj kontroli Direkcije.

U martu 2012. godine, od strane ovlašćenih službenika Direkcije, izvršena je inspekcijska kontrola registara u državnim organima Crne Gore.

Rukovanje NATO tajnim podacima u podregistrima tajnih podataka u Briselu i Monsu takođe je predmet inspekcijskih kontrola Direkcije i u decembru 2012. godine izvršena je kontrola Podregistra tajnih podataka u Stalnoj misiji CG pri NATO.

MAP-ANP

Godišnjim nacionalnim programom (ANP) u okviru MAP, Direkcija je zadužena za realizaciju IV poglavlja "Bezbjednosna pitanja" i u okviru III ciklusa nastavila sa ispunjavanjem planiranih aktivnosti, u cilju dostizanja standarda NATO u oblasti tajnih podataka.

PARP

Direkcija za zaštitu tajnih podataka odgovorna je za realizaciju Partnerskog cilja "Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO", koji je NATO ocijenio visokoprioritetnim za Crnu Goru, budući da članovi Alijanse treba da garantuju da su ispunjeni zakonski i praktični uslovi za zaštitu NATO tajnih podataka, u skladu sa NATO bezbjednosnom politikom. U tom cilju, vrši se redovno usklađivanje propisa iz oblasti tajnih podataka sa novom NATO bezbjednosnom regulativom.

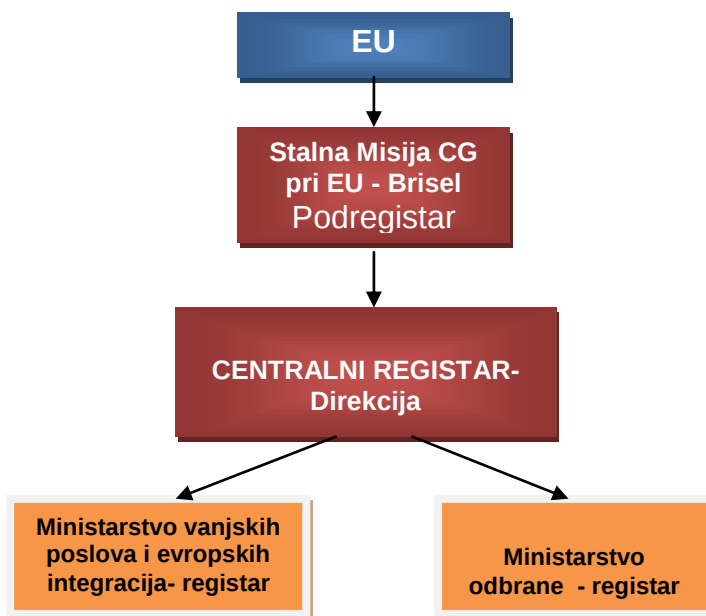
Direkcija redovno sačinjava i dostavlja izvještaje o realizaciji preuzetih aktivnosti iz Partnerskog cilja.

III-2. EVROPSKA UNIJA

Pravni okvir za saradnju

Sporazum o bezbjednosnim procedurama za razmjenu i zaštitu tajnih podataka zaključen između Crne Gore i Evropske Unije (septembra 2010. godine) i Bezbjednosni aranžmani za implementaciju Sporazuma (iz februara 2011. godine) predstavljaju pravni okvir za saradnju u oblasti tajnih podataka i obezbjeđuju primjenu standarda prilikom razmjene i zaštite tajnih podataka iz oblasti zajedničke vanjske, bezbjednosne i odbrambene politike.

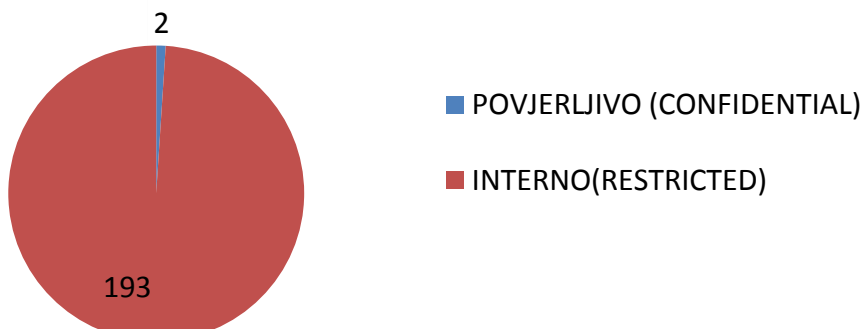
Razmjena EU tajnih podataka

Tajni podaci koji su u 2012. godini razmjenjivani sa EU odnosili su se na podatke o angažovanju pripadnika Vojske Crne Gore u pomorskoj mirovnoj operaciji "EU NAVFOR – ATALANTA" u somalijskim vodama, praćenju aktivnosti i bezbjednosti njihovog učešća u operaciji.

U 2012. godini sa EU je razmijenjeno ukupno 195 tajnih podataka, od čega 193 tajna podatka stepena tajnosti "INTERNO" i dva tajna podatka stepena tajnosti "POVJERLJIVO".

Pregled razmijenjenih EU tajnih podataka, po stepenima tajnosti

Inspekcija tajnih podataka EU

EU tajni podaci koji se prosleđuju Crnoj Gori i dostavljaju državnim organima, korisnicima tih podataka, čuvaju se i koriste u skladu sa propisanim standardima sadržanim u Odluci Savjeta EU o bezbjednosnim pravilima za zaštitu tajnih podataka EU i propisima u oblasti tajnih podataka i predmet su redovnih inspekcijskih kontrola od strane ovlašćenih službenika Direkcije.

IV MEĐUNARODNA SARADNJA

Bilateralna saradnja

Direkcija za zaštitu tajnih podataka ostvarivala je i koordinirala međunarodnu saradnju u oblasti razmjene i zaštite tajnih podataka i na osnovu odluka Vlade Crne Gore zaključivala međunarodne sporazume o međusobnoj razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

U 2012. godini, zaključen je bilateralni sporazumi o uzajamnoj razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa Republikom Kipar, a u proceduri su sporazumi sa Saveznom Republikom Njemačkom, Republikom Albanijom, Grčkom Republikom i Republikom Poljskom.

Razvoj i unapređenje međunarodne saradnje odvijali su se i kroz učešće predstavnika Direkcije na Međunarodnoj regionalnoj konferenciji nacionalnih bezbjednosnih organa – NSA Jugoistočne Evrope SEENSA 2012 u Sloveniji, Konferenciji o informatičkoj zaštiti tajnih podataka u Mađarskoj, Međunarodnoj konferenciji “Dobra praksa u zaštiti tajnih podataka – dostignuća i izazovi” u Bugarskoj, Regionalnoj konferenciji o zaštiti tajnih podataka u Beogradu, Konferenciji posvećenoj informatičkoj zaštiti tajnih podataka na Kipru i Međunarodnoj konferenciji u Poljskoj.

U okviru saradnje u oblasti tajnih podataka realizovana je posjeta predstavnika Direkcije NSA Hrvatske, te posjeta njihove delegacije Direkciji za zaštitu tajnih podataka. Prilikom ovih posjeta razmijenjena su iskustva iz oblasti tajnih podataka, sa posebnim osvrtom na informatičku i industrijsku zaštitu tajnih podataka. U okviru saradnje realizovana je i posjeta delegacije NSA Bosne i Hercegovine Direkciji za zaštitu tajnih podataka, u cilju razmjene iskustava o informatičkoj zaštiti tajnih podataka.

V MEĐURESORSKA SARADNJA

U okviru međuresorske saradnje Direkcija je učestvovala u izradi Godišnjeg nacionalnog programa ANP za 2012-2013. godinu, Međuresorskoj radnoj grupi za usklađivanje Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Zakona o tajnosti podataka i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Interresornoj Komisiji za PzM, pružanju pomoći državnim organima po pitanju implementacije propisa o tajnim podacima i drugim aktivnostima.

Saradnja sa Skupštinom Crne Gore i Odborom za bezbjednost i odbranu odvijala se intenzivno, a po pitanju implementacije mjera zaštite tajnih podataka neophodnih u radu sa tajnim podacima.

U maju 2012. godine, Direkcija je realizovala sastanke sa predstavnicima Vrhovnog suda i Vrhovnog državnog tužioca, po pitanju primjene mjera zaštite tajnih podataka propisanih Zakonom o tajnosti podataka.

Saradnja Direkcije sa Upravom za antikorupcijsku inicijativu, po pitanju realizacije mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, odvijala se u kontinuitetu kroz redovno sačinjavanje izvještaja o realizaciji mjera iz nadležnosti Direkcije. Predstavnici Direkcije sarađivali su i sa ekspertom za evaluaciju Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i pripremnim aktivnostima za izradu novog Akcionog plana.

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Upravom policije odvijala se prilikom posjete eksperata EUROPOL-a, kroz učešće predstavnika Direkcije u radu Tima u okviru kojeg su bili uključeni u teme iz oblasti zaštite tajnih podataka. U okviru ovih aktivnosti realizovana je i posjeta predstavnika EUROPOL-a Direkciji.

VI PARLAMENTARNI NADZOR

U vršenju parlamentarnog nadzora, Odbor za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore, aprila 2012. godine, izvršio je parlamentarnu kontrolu u Direkciji za zaštitu tajnih podataka.

VII SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

U izvještajnom periodu, Direkcija je sarađivala sa nevladinim organizacijama kroz zajednički rad u Interresornoj radnoj grupi na usklađivanju Zakona o slobodnom pristupu informacijama sa Zakonom o tajnosti podataka i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, učešće na okruglim stolovima, davanje mišljenja i sugestija na propise u čijoj izradi su učestvovali i predstavnici nevladinih organizacija, učešće na završnoj Konferenciji u sklopu završetka Projekta „Nacionalna konvencija o evropskoj integraciji Crne Gore (NKEI 2012)“ u organizaciji NVO Evropski pokret u Crnoj Gori i Slovačke asocijacije za spolnu politiku, uz podršku Ministarstva vanjskih poslova Republike Slovačke i SLOVAKIAID-a i učešće Vlade i Skupštine Crne Gore.

Saradnja sa nevladinim organizacijama odvijala se i kroz dostavljanje odgovora na

pitivanja, popunjavanje upitnika u okviru raznih projekata, ažurno rješavanje zahtjeva za slobodan pristup informacijama i sl.

Direkcija za zaštitu tajnih podataka redovno dostavlja Godišnji izvještaj o saradnji sa nevladinim organizacijama Savjetu za saradnju Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija.

VIII OBUKE IZ OBLASTI TAJNIH PODATAKA

U cilju stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika Direkcija za zaštitu tajnih podataka, u saradnji sa Upravom za kadrove, realizovala je 12 seminara iz oblasti tajnih podataka, sedam na temu Primjena Zakona o tajnosti podataka i pet na temu Informatička zaštita tajnih podataka, koje je u 2012. godini, pohađalo oko 300 službenika.

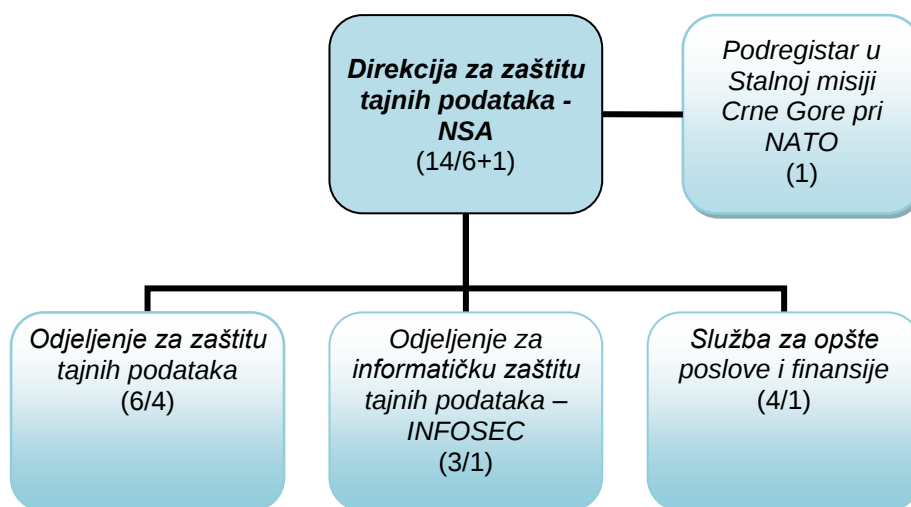
IX ORGANIZACIJA DIREKCIJE

Izmjene i dopune Zakona o tajnosti podataka kojima su proširene nadležnosti Direkcije u oblasti informatičke zaštite tajnih podataka i dužnosti Direkcije u vezi sa tajnim podacima NATO i EU uslovili su donošenje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije, koji je usvojen u oktobru 2012. godine.

Pravilnikom je izmijenjena postojeća organizaciona struktura na način što je utvrđena nova organizaciona jedinica za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC, u okviru koje se vrše poslovi koji se odnose na primjenu mjera bezbjednosti za zaštitu tajnih podataka koji se primaju, obrađuju, prenose, čuvaju i arhiviraju u komunikaciono-informacionim sistemima i drugim elektronskim sistemima, od gubitka povjerljivosti, cjelovitosti ili dostupnosti.

Direkcija je organizovana u tri organizacione jedinice i to:

1. Odjeljenje za zaštitu tajnih podataka,
2. Odjeljenje za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC i
3. Služba za opšte poslove i finansije.

U Odjeljenju za zaštitu tajnih podataka vrše se poslovi iz osnovne djelatnosti Direkcije koji

se odnose na: sprovođenje mjera zaštite tajnih podataka i kontrolu primjene mjera zaštite, izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima i NATO sertifikata, evidentiranje NATO i EU tajnih podataka prosljeđenih Crnoj Gori i njihovu diseminaciju, razmjenu tajnih podataka, učešće u izradi nacrtu propisa iz oblasti tajnih podataka i njihovo usklađivanje sa EU i NATO regulativom, planiranje i ostvarivanje međunarodne saradnje, sprovođenje obuka iz oblasti tajnih podataka i dr.

U Odjeljenju za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC-u vrše se poslovi iz osnovne djelatnosti koji se odnose na primjenu mjera bezbjednosti za zaštitu tajnih podataka koji se primaju, obrađuju, prenose, čuvaju i arhiviraju u komunikaciono-informacionim sistemima i drugim elektronskim sistemima, od gubitka povjerljivosti, cjelovitosti ili dostupnosti.

U okviru ovog Odjeljenja ostvaruju se tri važne funkcije Direkcije koje se odnose na: bezbjednost komunikacija za izbor, upravljanje i održavanje kriptografske opreme za prenos, obradu i čuvanje tajnih podataka podataka (NCSA), bezbjednosnu akreditaciju komunikaciono-informacionih sistema i procesa u kojima se koriste tajni podaci (SAA) i upravljanje materijalima za kriptografsku zaštitu tajnih podataka (NDA).

U Službi za opšte poslove i finansije vrše se poslovi koji se odnose na ljudske resurse Direkcije, materijalno finansijsko poslovanje, javne nabavke, saradnju sa državnim organima i nevladinim organizacijama, vođenje Kadrovskog informacionog sistema (KIS), kancelarijsko poslovanje, dostavu NATO i EU tajnih podataka i druge administrativno – tehničke poslove.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije za zaštitu tajnih podataka sistematizovano je ukupno 14 radnih mjesta, koja su, pored direktora, popunjena je sa šest izvršilaca i jednim koji je, u skladu sa sporazumu zaključenim između Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Direkcije, upućen u Podregistar tajnih podataka pri Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO u Briselu. Ovaj izvršilac upućen je radi obavljanja stručnih poslova prijema, evidencije i čuvanja NATO tajnih podataka zaprimljenih u neposrednoj razmjeni sa NATO, te distribuciju istih Centralnom registru Direkcije.

Od postojećeg broja izvršilaca dva su službenika, tri namještenika i dva profesionalna vojna lica raspoređena u Direkciji, od kojih četiri sa visokim i tri sa srednjim obrazovanjem.

Nepopunjenost Direkcije, posebno radnih mjesta u Odjeljenju za informatičku zaštitu tajnih podataka, radnog mjesta inspektora za kontrolu mjera zaštite tajnih podataka i radnih mjesta u Službi za opšte poslove i finansije u znatnoj mjeri otežavaju rad Direkcije.

X INSPEKCIJSKI NADZOR

U martu 2012. godine ovlašćeni službenici Direkcije izvršili su inspeksijsku kontrolu u Agenciji za nacionalnu bezbjednost i Upravi policije. Predmet kontrole bila je primjena Zakona o tajnosti podataka, sa posebnim osvrtom na mjere zaštite tajnih podataka.

Zapinici o izvršenoj kontroli dostavljeni su starješinama organa.

XI BUDŽET

Za finansiranje Direkcije u 2012. godini odobreno je 138,235.60 € budžetskih sredstava.

Od raspoloživih sredstava u iznosu od 138,235.60 €, isplaćena su sredstva u iznosu od 77.239,85€ ili 55.8 %. U strukturi realizovanih sredstava, učešće personalnih izdataka iznosilo je 67,94%, tekućih izdataka 32.06% i kapitalnih izdataka 0.96%.

XII FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTORLA

U skladu sa obavezama koje proističu iz Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Direkcija je sačinila šest nacrtu internih pravila i procedura za određene poslovne procese, a u cilju uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrola u Direkciji, i to: nacrt Uputstva za izradu internih pravila/procedura koja se primjenjuju u Direkciji, Uputstva o upoznavanju zaposlenih sa etičkim kodeksom, Uputstva za izradu zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava, Uputstva o komunikaciji sa medijima i Pravilnika o postupku javne nabavke neposrednim sporazumom.

Interna pravila i procedure sadrže opis procedure, ovlašćena lica i kontrolne mehanizme i sastavni su dio Knjige procedura za finansijsko upravljanje i kontrolu.

O sprovođenju finansijskog upravljanja i kontrole u 2012. godini, Direkcija je podnijela Godišnji izvještaj Ministarstvu finansija.

U skladu sa Sporazumom o povjeravanju poslova unutrašnje revizije Ministarstvu odbrane, unutrašnji revizori Odjeljenja za unutrašnju reviziju Ministarstva obavili su unutrašnju reviziju u Direkciji i u skladu sa propisima podnijeli Godišnji izvještaj o unutrašnjoj reviziji za 2012. godinu.

Predmet unutrašnje revizije bile su javne nabavke Direkcije, a preporuke koje su date u Izvještaju rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju odnosile su se na potrebu donošenja internih procedura u oblasti javnih nabavki.

XIII JAVNOST RADA

Direktor Direkcije redovno je izvještavao javnost o najznačajnijim pitanjima iz nadležnosti Direkcije za zaštitu tajnih podataka, koja su se odnosila na pozicioniranje Direkcije, bezbjednosne provjere i pristup tajnim podacima bez dozvole, procedure razmjene i zaštite tajnih podataka, međunarodnu saradnju i zaključivanje sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, Akcioni plan za članstvo – MAP i aktivnosti na realizaciji IV poglavlja ANP za čiju realizaciju je zadužena Direkcija za zaštitu tajnih podataka.

Direkcija je ažurno odgovarala na upućena pitanja medija.

Za potrebe javnosti rada, Direkcija je izradila internet stranicu, na adresi www.nsa.gov.me, na kojoj se nalaze propisi iz oblasti tajnih podataka i obrasci za njihovu primjenu, organizacija Direkcije, podaci o značajnim aktivnostima u okviru međunarodne saradnje i informacije koje je, u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, organ vlasti dužan da objavi na internet stranici.